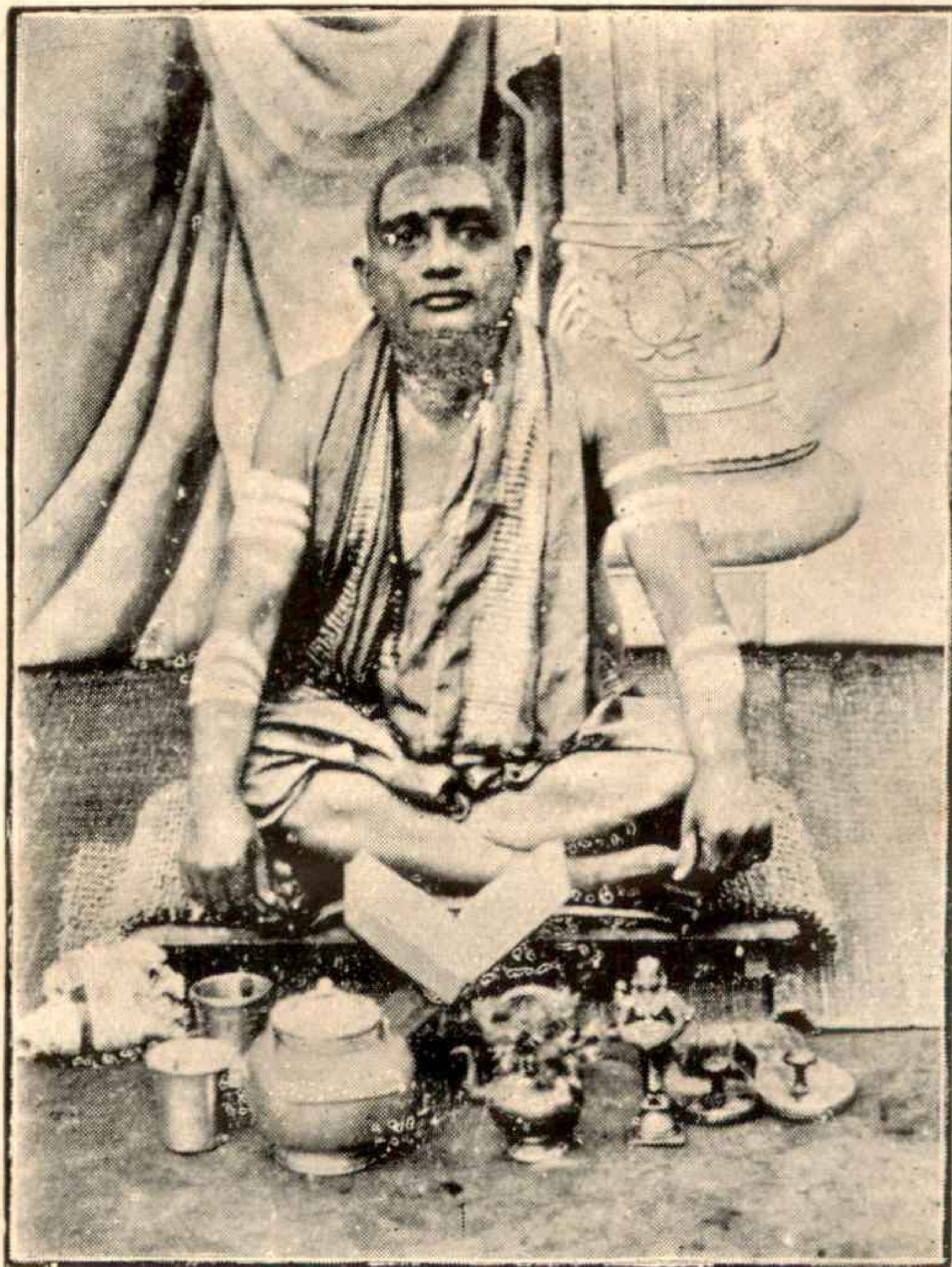
కొత్తపల్లి నరసింహముగారు.

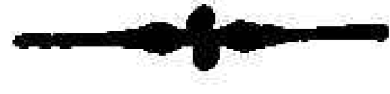

అనేక ఆయుర్వేద గ్రంథములు రచించుటచే ఆంధ్ర లోకమునకు పరిచయులైన మానాన్నగారు శ్రీ నరసింహం గారి పాదపద్మములకు వారి చేయూతపై నాధారపడిన యీ చిన్న గ్రంథము వందనము చేయుచున్నది.

కొత్తపల్లి బుచ్చయ్యశర్మ,

గ్రంథకర్త.

పీఠిక.

నాకు చిన్ననాటనుండియు వైద్యమునం దభిమాన ముండుటచే విశాఖపట్టణమునందలి వైద్యకళాశాలలో ప్రవేశించి చదువుచుండగా ఆంగ్లేయవైద్యములో నుపయోగపడు కొన్నిమూలికలు ఆయుర్వేదవైద్యమునందు విరివిగా వాడబడుమూలికలేయని గ్రహించి వానినిగూర్చి తెలిసికొనవలెనని ప్రయత్నములుచేయుచు తత్సంబంధమైన గ్రంధముల పెక్కింటిని తెప్పించి వానినెల్ల పరిశోధించితిని. ఈపరిశోధనాఫలము నాఆంధ్రసోదరులకుగూడ లభ్యపజేయవలెనని సంకల్పముగలిగి వలయుపదార్థములను సేకరించి పుస్తకరూపమున ప్రకటింప దలచితిని. నాయభిప్రాయము మాతండ్రిగారికి తెలిసి నన్ను సర్వవిధముల ప్రోత్సాహపరచుటచే నేను నాగ్రంథనిర్మాణమునకు విశేషశ్రమపడనక్కరలేకుండ అచిరకాలములోనే రచించి ప్రకటింప గలిగితిని. ఇందు ముద్రణాదిదోషములు రెండవకూర్పునందు సవరించుకొందునని,

విన్నవించు,

మీమిత్రుఁడు,

కె. బి. శర్మ.

వేమన పంచాయతీ గ్రంథాలయం.

ఓషధిగుణపంచభాషి.

తెలుగు లేక ప్రసిద్ధనామము.	సంస్కృతము.	హిందీ లేక యునాని	అరవము.	ఇంగ్లీషు లేక లాటిన్.	వగై.
అంకుడు	కృష్ణకుటజః; హైమారక	1 ఖారేయా 2 కూరా	కులాప్ పలాల్, విట్పులవిద్రై	1 కుర్చి 2 తెల్లిచెర్రి వార్కు	ప్రి॥ నా:-కొండజెముడు- చర్మవ్యాధుల మీద పనిచేయును.
అంజూరపుపండు	1 కాకోదుంబరః 2 అంజీరః	అంజీర్	అత్తిప్పజ్ఞం	1 ఫిగ్ 2 ఫైకస్ కారికా	దీనిలో నూటికి 60 మొదలు 70 పాళ్ళు 'గ్రేప్ షుగర్' ఉండును. శాంతి:- బీల్లు కర్రి, బాదంపప్పు ప్ర॥నా:- సీమమేడి పండు, కాకిమేడి. ప్రతి:- దాణీమ, 2 చెల్యాణా.
అంతరతామర	1 అంతరపద్మం 2 కుంభికా	జల్కుంభీ	ఆగాశతామరి	1 పిస్టియా స్ట్రాటియోటెస్ 2 వాటర్ సోల్జర్	ప్ర॥ నా:-ఆకాశవల్లి దీనిలో పొటాసియం క్లోరైడ్ను, పొటాసియం సల్ఫేటును ఉండునని కనిపెట్టబడినది.
అందుగు	శల్లకీ	శలాయీ, కుందుర్	అనైపనంగి	1 ఇండియన్ ఓలిబెనమ్ 2 బోస్వెల్లియా సెర్రేటా	ప్ర॥ నా:- పరంగిసాంబ్రాణి.
అంబరు	అంబరం	అంబర్	అంబరు		శాంతి:-పచ్చకర్పూరం. ప్రతి:- 1 కస్తూరి 2 కుంకుమపువ్వు. అంబరు చాలఖరీదైనవస్తువు. దీనిలో అనేకరకములున్నవి. జాగ్రత్తగా పరిశీలించికొనవలెను.

					అంబను మెదడు హృదయము కన్నులకు హ్యాధులలో పనిచేయును.
అక్రోటు	1 అక్షోటః 2 అఖోటః	1 అఖ్రోటు 2 జౌజ్ 3 చార్ మజ్ (పార్సీ)	అక్రూట్	వాల్నట్	శాంతి:-దానిమ్మపండ్లరసం. ప్రతి:-1 చారపప్పు 2 చిల్కూడపప్పు. అక్రోటు పుష్పకాదులను బలపరచి సంభోగశక్తి వృద్ధిచేయును.
అక్కలకర్ర	అకారకరభః	అకర్కర్ అకోరా (బెంగాలీ)	అక్కిరాకారం	1 పెల్లిటోరి 2 యానస్ థేమస్ పైరెత్రిమ్	అక్కలకర్ర బీర్య స్తంభనచేయును. నోటిలోని నీరు వృద్ధిచేయును.
అగరుకట్టె	అగరుః; అకార్యకం	1 ఊదేహిందీ 2 అగర్	అగరుకట్టెయ్	ఏక్విలేరియా అగల్లోచా	శాంతి:-1 పచ్చకర్పూరం 2 గులాబిపువ్వు. ప్రతి- 1 లవంగపట్ట 2 లవంగాల 3 కుంకుమపువ్వు. అగరుచెక్క ముక్కు నాడులను మంచేద్రియములను బలపరచును.
అగరుశొంఠి	పాఠా; పాపచేలి	పాడ్	1 మల్లైదంగి 2 వాతత్తురుప్పి	పైడా ఎక్యూటా.	ప్రి॥ కా-మేహ బాద్ధ.
అగ్నిపెండ్రపు చెట్టు	దావాగ్ని			అమ్మోనియా వెసికేరియా.	ప్ర॥కా-నీరుబొబ్బ. ఇదిచర్మముపై పొక్కులు; జ్వరములో నవ్వుపై పట్టువేసెదరు.
అజామోదం	అజమోదా	1 కర్ఫస్ 2 అజ్మూద్	అశ్నిదాహం ఓమం	ఇండియన్ పార్స్లీసీడ్స్	శాంతి-రూమిమస్తకి. ప్రతి-ఖురాసానివామ. ప్ర॥కా-కాసము, ఊపిరితిత్తు, కడుపుబ్బరము కుదుర్చును.
అటికమామిడి	1 పునర్నవా 2 మండలప్రదః 3 సాకాడిక	సాంట్	మూక్కరట్టై	బోర్ హేవియా డిఫ్యూజా	శ్వాసరోగము హరింపును. ఉబ్బురోగము యామ్పులమీద పనిచేయును.

అడవిఆముదము	కాననఏరండః	జంగ్లీరేండీ	కట్టామణకు	1 యాంగుస్టిలీఫ్డ్ ఫిజిక్ నట్ 2 జాట్రోఫా కర్కస్	వ్రీ॥ సా-పెద్దనేపాళము.
అడవికంద	అరణ్యసూరణః	1 జంగ్లీసూరన్	కాడుకరుణైక్కిళంగు	1 డ్రికొన్టియం పోలీస్పెలం. పెనిలీఫ్డ్ డ్రాగన్	శాంతి-పులుసు, బెల్లం. ప్రీతి-పూరకంద; మూలవ్యాధిలో పనిచేయును. సూరణాదివటుకములోనిదిచేయను.
అడవిజీలకర్ర	అరణ్యకణా అరణ్యజీరకం	1 కమూనీ 2బకూచి 3 సోమరాజ్	కట్టుజీరగం	1 పర్పల్ ఫ్లీబేన్, 2 వెర్నోనియాయాంథెల్మింటికా,	వ్రీ॥సా-విషకంట్రకాలు, (కిమిహారమైనది.
అడవినిమ్మ	వనజంబీర	జంగ్లీనింబ్	కట్టాఎలుమిచ్చై	అట్లాన్ ష్యామానోవైలా.	
అడవిపసుపు	వనహరిద్రా	జంగ్లీహల్దీ	కాడుమంజళ్	1 వైల్డుటర్మరిక్, 2 కుర్కుమాయారోమేటికా.	ఎక్కువ కాసశ్వాసలు నివర్తించును.
అడవిప్రత్తి	భారద్వాజీ, అరణ్యకార్పాసీ	1 వణకపాస్ 2 జంగ్లీకపాస్	కాడుపరుత్తి (కర్నాటకములోకరపత్తి)	హిబిస్కస్ కెలిపోలియస్	
అడవిపొట్ల	పటోలః	1 పల్వల్ 2పర్వర్	పాయుపుడల్	ట్రైకోసాన్తెస్ డయాయికా.	
అడవిబాదం	వనబాదామః	జంగ్లీబాదమ్	అమకాడిమగం	టెర్మినేలియా కటప్పా	

అడవిమల్లి	1 వనమల్లికా 2 ఆస్ఫోటా	వణ్‌మల్లికా	కాటుమల్లిగ	1 జాస్మినమ్ అంగస్టిఫోలియమ్ 2 వారోలీఫ్డ్ జాస్మిన్	
అడవిమందారము	వనమందారకః	కాచ్‌నార్	కదట్టి	బహీనియాటోమెన్టోజా	
అడవిమాచిపత్రి	నాగదమనీ	1 నాగదౌనా, 2 నాగదవణా	కాడుమాచిపత్తిరి	ఆర్టిమిసియా స్కాపారిస్	దీనిపసరు చంటిపిల్లల యీడ్పులలో (Convecsions) తలకు పూసిన వ్యాధిరానేరదు.
అడవిమామిడి	ఆమ్రాంతకః	1 అంబ్రా 2 అంబాడా	అంబాలమ్ (మళయాళపదం)	వైల్డుమాంగో	శాంతి-కోంతి పర్వ॥ నా- 1 అంబాళపుకాయ, 2 కోతిమామిడి.
అడవిరేలకాయ	1 బృహదుపకుంచికా 2 బృహదేలా	జంగ్లీయిలాయచీ	కట్టేలక్కాయ్	వైల్డుకార్డమమ్	పర్వ॥ నా- పేరేలక్కాయి. శాంతి- కాదంజికురు. పర్తి- ఏలకులు 2 చలువమిరియాలు.
అడవిపుల్లి	వనపలాండుః	జంగ్లీప్యాజ్	1 కాట్టువెల్వనగాయం, 2 శెరునారివెంగాయం	ఇండియన్ స్క్విల్	విచారపుపిచ్చులలో (Melancholia) దీనినినూరి తలకు పట్టువేయుదురు.
అడవిసదాప	కాశేయః	1 అఫస్నతీక్, 2సాఫ్	అర్‌వదా	వైల్డు రూ	అగ్నిమాంద్యమును, యోనిశూలయుక్తమైరోగమును హరించును.
అడ్డసరము	వాసకః	1అడూసా 2అమ్‌సా	అడతోడై	అదటోడావాసికా	దగ్గులు, శ్వాసకోశవ్యాధులు పోవును.

అత్తపత్తిచెట్టు	లజ్జావంతీ	1 ఛుయీమురుయీ, 2 షర్మీన్ దేశా ఘాస్	తొట్టాల్ శురింగి	1 సెన్సిటివ్ ప్లాంట్ 2 మిమోజాపూడికా 3 టచ్ మినాట్	ప॥ నా- నిద్రగన్నిక.
అతిమధురం	యష్టిమధుకం	1 అస్లుల్ సూస్, 2 ములైతీ	అతిమధురం	1 లైకోరిస్ 2 గ్లిసరైజాగ్లాబ్రా	దాహముకట్టును. కంఠస్వరము బాగు చేయును. ప్రతి-పిప్పళ్ళు. శాంతి- 1 గంగరేగుపండు, 2 బాదంజిగురు 3 గులాబిపువ్వు.
అతివస	అతివిషా	అతీస్	అతివాదయం	ఎకోనైటమ్ హెటెరోఫైలమ్	జ్వరము మొదలగురోగములు పోయిన తరువాత బలహీనతపోగొట్టుటకు ఆకలిపుట్టించుటకు ఇది చాలమంచిది. ఈ అతివసలో 'అట్రిసైను' అను ఒకతరవా ఉప్పుగలదు.
అత్తిపండు	ఉదుంబరః	1 గుల్లర్ 2 అంజీర్ 3 ప్యూమర్	అత్తిప్పళం	1 ఫైకస్ గ్లోమిరేటా 2 ఫిగ్	శాంతి-జీలకర్ర. ప॥ నా- 1 మేడిపండు 2 బొడ్డపండు.
అనాస (బ్బీపదం)	అనానాసం	అనన్నాస్	అన్నాసి	పైన్ యాపిల్	శాంతి-సాంఠిపొడుము,ఉప్పు. ప్ర॥ నా- మొంగలిపనస.
అనిసూన్ (అరబ్బీపదం)		రందని	రూమిసోంబు	పింపినెల్లా	దీనిని రూమిదేశపుసోంపు అనిఅందురు.
అనుములు	1 నిష్పావః 2 రాజశింబీ.	1 బల్లర్ 2 భటవాంస్	మొచ్చై	1డోలికాస్లబ్లబ్ 2 ఫీడ్ బీన్	
అన్నభేది	కాశీసం	1 కసీస్ 2 ఖషిస్	అన్నభేది	ఐరన్ సల్ఫేట్	అన్నభేది గుంటగలగరాకురసముతో వండిన శుద్ధియగును.
అభ్రకం	అభ్రకం	అబరక్	అబిరేకు	మైకా	శాంతి-శిరికరసం.

అయస్కాంతము	1 అయస్కాంతః, 2 అశ్మకః	1 చుంబక్, 2 మిఖ్నాతీస్	కాందం	మాగ్నెటిక్ ఐరన్	పరి॥ సా-1 సూదంటురాయి 2 అంటురాయి.
అరటి	కదళీ	కేలా	1 వాజయ్ 2 కదళి 3 వాళై	1ప్లాన్టైన్ 2బనానా	శాంతి-నెయ్యి. అరటిపండ్లలోనివి కుమురు కఫోష్ణత మొదలగు వ్యాధులను కుదుర్చును.
ఆరోటుపిండి	1 తవక్షీరం	తికుర్	అర్రిమావు	ఈస్టుయిండియన్ యారోరూట్ 2కుర్కూమాఅంగస్టిఫోలియా	పరి॥ సా-పాలగుండ.
ఆరోటుపిండి	1 తవక్షీరం, 2 పయక్షీరం	తిఖోర్	1కూవన్ 2అరరుతు	వెస్టుయిండియన్ యారోరూట్	పరి॥ సా-పాలగుండ.
అలచందలు	అలసాంద్రః	లోబియా	1 ట్టాపయరు 2 కరమణి	1విగ్నాకట్జియాంగ్	పరి॥ సా-అలసందెలు బొబ్బర్లు.
అల్లం	ఆర్ద్రకం	అదరక్	ఇంజి	జింజర్	శాంతి- 1 తేనె 2 పంచదార. జఠరదీప్తి నిచ్చును.
అశ్వగంధ	మహాకాలః	ఇంద్రాయన్	కురట్టై	కొలొసింతిస్ హాలోర్నటా	
అవిశె	1 అతసీ 2ఉంగసేనః	1 అల్సి, 2 తిసి	1 అళిసి నాటుఅళి 2 ఇరై2పెరుఅళివిరై	1 లిన్సీడ్ 2 ఫ్లాక్స్సీడ్	శాంతి- 1 ధనియాలు, 2 తేనె. పరి॥ మెంతులు ప్ర॥ సా- 1 మదనగింజలు, 2 అలివితులు, దీనిపసరువాసిన గవదలు కుదురును.
అశోకము	అశోకః అపశోకః	1 గార్, 2 అశోక్	అషోగం	సారకా యిండికా	పరి॥ సా- సరమామిడి జాతిలోనిది

		8 అశ్వ గీ			గర్భకోశవ్యాధులు(uterine disorders) కుదుర్చును.
అపామార్గ		1 దహాక్, చకంద్ బాలా	1 నిలక్కడంబు 2సపెంనిలక్కడంబు	లోలెక్ హాస్ నా వి టేకా కారోనా ర్యా	శాంతి-వాతకఫము (ప్రతి 1 పన్నరా ష్ట్రము, శోతి. ప॥నా-సన్నలనుగంధి.
ఆకాశగరుడ		రాకాస్ గడ్డహా	1 ఆకాశగరుడక 2గరుడకాశిరంగు శిలోర్పకారైల	బ్రియోనియా ఎపి జిరా	ప॥నా-నాగదొండ, ఇతనసహాయులగ మూలా పారించును.
ఆకాశవల్లి	ఆకాశవల్లీ	జలకుంభి	ఆగాశతామరి	పిస్టియాస్ట్రాటిస్ టెస్	ప॥నా-అంతరతామర.
ఆకుజెముడు	పత్రిస్నుహీ	థూహాడ్	హైాకళ్ళి	యుఫోర్బియా నెరి ఫోలియా	శాంతి-నీరుకట్టినపేలఆకురసముకఫహారము.
ఆకుపత్రి	పత్రిం	1 తేజపాత్ 2 పాజిస్	క్రాంబుకత్తరి	లీవ్స్ ఆఫ్ కేసియా లిగ్నియా	శాంతి-రూపముపక్తి, ప॥నా-లవంగ పత్రి
ఆగాకర	1 మహాజాలీ 2 కర్కోటకీ	1కకోడా2ఖేస్సాసా	కాడుపావక్కాయ్	డయోకస్ మెమో రికా	ప॥నా-అడవికాకర, గొడ్డుఆగాకర కూడ నందురు.
ఆడేలు	చంద్రికాసారం	1 పాలీమికాబీజ్ 2 చాకసర్	అలివిరై	1 లెపిడియమ్ సెటై వమ్, 2 దికామర్ క్రస్.	ప॥నా-అడితేలుఆ-రక్తశుద్ధిజేయును.
ఆత్మరక్షిణి		ఉస్తుకదూస్	ఆత్మరక్షిణి	లవండ్యులా	శాంతి-వాతంజిగురు, ప్రతి-అపిమూన్, మేధాశక్తి వృద్ధిజేయును.
ఆదొండ	తుజాలకీ	కుమరూ	కాతైకాయ్	కెప్పారిస్ జీలానికా	ప॥నా-అమదొండ.

అనప	1 అలాబూగ 2 తుంబీ	లౌకీ, గఢేలూ	సొరక్కాయ్	1 బాటిల్ గార్డ్ 2 లాజెనేరియా వల్గారిస్	పు॥ నా-సొరకాయ, అనపకాయనుండి తీసిః తైలము శిరోవేడిమిని తగ్గించి నిద్ర పట్టించును.
ఆముదము	ఏరండతైలం	రేండీకా తేల్	విళక్కెణ్ణయ్	కాస్టర్ ఆయిల్	కాంతి-పుష్పినాఆకు, లేతఆముదపు ఆకులు వెచ్చచేసి స్తనములమీద వేసి చో పాలుపుట్టును. చనుమొనలను పుండ్లు అయినప్పుడు ఆపుండ్లు మానుటకు ఆముదం వ్రాయవలెను.
ఆముదాలు	ఏరండః	బేదంజీర్	ఆమణక్కు-కొట్టై	కాస్టర్ ఆయిల్ సీడ్సు	ఆముదంలో రిసినోలిక్ యాసిడ్ అను పూర్ణముగానిండనికొవ్వుగల ట్రై-గ్లిసిరైడు ద్రావకమే ముఖ్యముగనుండును.
ఆరికలు	కోద్రవక	కోడో	వరగు (అరవం) హారక్ (కర్ణాటకము)	1 పాస్పలమ్ స్క్రోబిక్యులేటమ్ 2 కోడోమిల్లెట్	కాంతి-ఆవుపాలు. పు॥ నా-ఆన్న్య.
ఆరుద్రపురుగు	ఇంద్రగోపః	బీర్ బహూటీ	ఆరుద్రప్పూచీ	మేబగ్	పు॥ నా-జేగురుబుంబురువు, వీర్య స్తంభన చేయును, సర్పవిషముహరించును.
ఆరెచెట్టు	ధాతకీ, అశ్మంతక	ధాయ దకటా	తామ్రపుష్పి (మళయాళం)	1 వుడ్ ఫోర్డియా ఫ్లోరిబన్డా, 2 గ్రిస్లియా టోమెంటోజా	దీనిపువ్వులలో 20% టానిక్ యాసిడ్ వుండును. గ్రహణిరోగములలో దీనిని వాడుదురు.

ఆల్బుకారాపండు	ఆరుకఫలం	ఆలుబుఖారా	ఆల్ పాకడాపళం	ప్రూన్స్	పైత్యశాంతిచేయును. శాంతి-గంగరేగుపండు, 2 రూమిమస్తకి, 3 గుల్కందు పర్తి-చింతపండు.
ఆవాలు	సర్షపః	రాయీ	కడుఘూ	1 సైనేపిస్ జ్యుకానియా 2 మస్టర్డు	ఆవాలపిండి లోపలకుయిచ్చిన వాంతిజేయును. వాతఘనోప్పులలోను కలరావాంతులలోను ఆవాలపట్టీని వేయుదురు.
ఇంగిలీకము	1 హింగుళం 2 అరుణపారగ	ఈంగుర్	ఇంగిలీకం	సిన్నబార్	నిమ్మపండ్ల రసముతోగాని, చనుబాలతోగాని రెండుజాములు నూరిన శుద్ధియగును శాంతి:- మకరధ్వజము.
ఇంగువ	హింగు	హీంగ్	పెరుంగాయం	యాసఫొటిడా	ఋతుశూలను, అపస్మారమునకు మంచిది. శాంతి:-1 పుల్లదానిమ్మపండ్లరసం 2 మెంగలిచెక్కరసం
ఇండుపగింజలు	1 కతకబీజాని 2 నిర్మలీఫలం	1 పాయఫసారీ, 2 నిర్మలీ	తేతాంకొట్టై	క్లియరింగు నట్స్	నేత్రరోగములకు మంచిది. వీర్యస్తంభనచేయును. ప్ర॥ సా:- 1 చిల్లగింజలు 2 ఇందుగుగింజలు.
ఇందుప్పు	సైంధవలవణం	పహాడీనమక్	1 కల్లుప్పు 2 ఇందుప్పు	రాక్ సాల్టు	శాంతి:- మెంగలిరసం. ప్ర॥ సా - సైంధలవణము.
ఇత్తడి	రీతిః	పీతల్	పిత్తళై	బ్రాస్	
ఇనుము	అయః	లోహా	ఇరుంబు	ఐరన్	
ఇప్పచెట్టు	మధూకః	మహుఆ ; తోవా,	1 మదూకం, 2 ఇలుప్పై	1 బాసియా లాటిఫోలియా 2 ఇండి	శాంతి:- వేపగింజలచూర్ణము అడవియిప్పనూనెఅనగాకోపేబాఅందురు

ఇరుగుడిచెట్టు	శింశుపా	సీసమ్ కా పేడ్	1 జాపకూడుకట్టయి 2 పంశకేదరూ	యన్బర్ ట్రీ 3 వైల్డ్ గోటా ట్రీ, 1 డాల్బెర్జియా శిసు 2 విటెంబ్ ట్రీ 8 శిసూ ట్రీ	ఇప్పనూనె చర్మవ్యాధులమీద పనిచేయును. ఎండిన యిప్పపువ్వులతో కాపడము పెట్టినచో వృషణముల వాపు (Orchitis) తగ్గును.
ఇసుబగోలువిత్తులు	ఇసబ్గోలం	ఇసబ్ గోల్	1 ఇసప్పకోల్ విరై 2 స్పోగల్ విరై	ఇస్పాగల్ స్పాజెల్ సీడ్స్	శాంతి:- తేనె. ప్రతి॥ బేదానా, రక్తగ్రాహిణీ, అతిసారబేదులకు మంచిది.
ఈగదొంగిలికూర	1 అజీర్ణహారః 2సుగంధభూతృణం	పుదీనా	ఈయచ్చక్కిరై	1 మెనాఅర్వెన్సిస్ 2 మార్ష్ మింట్	శాంతి:- 1 బాదంబంక; 2 నీరుల్లి. ప్రతి॥ నా:- పుదీనా. ఇదితీవ్రముగా వచ్చే త్రైణుపులను తగ్గించును.
ఈతపండు	అక్షోడఫలం	ఛోటాఖజూర్	ఈచ్చంపళ్ళం	వైల్డ్ డేట్ (ఫ్రూట్)	తేలు, సర్పవిషయములు హరించును.
ఈశ్వరిచెట్టు	ఈశ్వరవృక్షః విసర్పిణీ	1 శిరలింగి, 2 ఇసర్ మూల్	1 తులగురిళి, 2 పెరుమారి...	1 యారిస్టోలోచియా యిండికా, 2 ఇండియన్ బర్త్ వార్ట్	దీనివేరు కషాయము సేవించిన బుతురక్తము జారీయగును.
ఉక్కు	అశ్మలోహం	ఫౌలాద్	ఉరుక్కు	స్టీల్	ప్రతి॥ నా:- ఖడ్గలోహం.
ఉత్తరేణి	అపామార్గః	1 చిచడా, 2 చిర్చిర్యా, లటజీరా	1 నాయురివి 2 షేరుకలది	ఎకిరాన్తెస్ యాస్పెరా	దీనిలో తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు అను మూడురకములు గలవు మూత్రము జారీచేయును. అపామార్గతైలం చెవిలోచెముడు పోవుటకుపయోగిం

					తును. దీనిఆకులు నీటితో నూరికట్టిన విషపురుగుల కాటులు నివారణ యగును.
ఉద్భిల్లవణము	ఔత్భిదలవణం	1 రేహాగ్ 2 సోరా		ఎర్త్ సాల్ట్	పృ॥ నా:- నేలఉప్పు. వాతాదిదోషము లను వృద్ధిచేయును.
ఉన్మాదనివారిణి		1 అఫీమూన్ 2 అకాస్ బేల్ 3 అమల్ బేల్;	అంతరక్కొడి	ఇండియన్ డాడర్	ఉన్మాదములలో పనిచేయును. శాంతి:- 1 కుంకుమపువ్వు, 2 బాదంబంక పృథి:- 1 సీమతెంగడ 2 చాతరాశి. ఈమూలిక వేసంగియందు కూడా పచ్చిగానేయుండును. సన్నని నూలు పోగులవలె నుండును. పృ॥ నా:- సీమపాచితీగ; అఫీమూన్.
ఉప్పు	లవణం	1 నమక్, 2 నోన్	ఉప్పు	1 కామన్ సాల్ట్	
ఉమ్మెత్త*	ధత్తూరః	ధతూరా	ఊమత్తై	1 డటూరా ఆల్బా 2 వైట్ఫ్లవర్డ్ థారన్ యాపిల్	దీనియాకులపొగను పీల్చిన ఉబ్బసపు దగ్గుతగ్గును. ఇది తెల్లఉమ్మెత్త. ఉమ్మెత్త కంటిపాపను వృద్ధిచేయును. ఎట్రొపిన్ అనే యింగ్లీషుమందుకు బదులుగా తెలుగువైద్యులచే నిది కంటివ్యాధులలో నుపయోగించ బడును. ఇది విషముగాన జాగ్రత్తగ వాడవలెను.
ఉర్లదుంప	ఆలుకః	ఆలూ	ఉరుళైక్కిళంగు	పొటెటో	ప్ర॥ నా:- బంగాళాదుంప.

ఉలవలు	కులత్థః	కుల్థీ	1 కొళ్ళు, 2 కనం	1 హార్స్ గ్రామ్ 2 డోలికాస్ బైఫ్లోరస్.	పీటిలో. తెలుపు, నలుపు, ఎరుపు, అను 3 రకములు. నల్ల ఉలవపిండి, అతికార్శ్యము, చేతులకు వ్రాసిన శరీరమునకు వేడికలుగును. ఉలవ మొక్క కషాయము బుఱుసంబంధమగు వ్యాధులలోను, తెల్లకుసుమలోను అమూల్యమగు మంచిపనిచేయును.
ఉలిమిడి చెట్టు	వరుణః అశ్మరీఘ్నః	1 బర్నా, 2 బిలి	మరలింగమ్ మావలింగ	కెప్పారిస్ ట్రైఫోలియేటా	ప॥ నా:- 1 ఉలిమిరి; 2 ఇరుకుమ్రాను. దీని చెక్క నీటితో నూరి పట్టు వేసిన ఆవాలపట్టుకంటె మంచిపని చేయును. చర్మము ఎర్రబడిపొక్కును.
ఉల్లిపాయ	పలాండుః	ప్యాజ్	వెంగాయం	ఆనియన్	ఇది నీరుల్లిపాయ.
ఉసిరికాయ	ఆమలకా	ఆంవలా	నెల్లిక్కాయ్	ఎంబ్లిక్ మైరోబాలన్ 2 ఫైలాన్తస్ ఎంబ్లికా,	శాంతి:- తేనె, త్రిదోషములను, రక్తవైక్యములను ప్రమేహములను నివారించును.
ఉస్తికాయ	అలర్కఫలం, 2 కుండా	భట్కటైయా	తూమువళై	సొలేనమ్ ట్రైలోబేటుమ్	శాంతి:- తేనె. ప॥ నా:- ఉచ్చింత లేక ఉచింత. ఉస్తిపండు చంటిపిల్లలదగ్గులను హారించును.
ఊడుగ	అంకోలః	1 అకోలా 2 ఢేరా	1 అళింజి 2 అంకోలం 3 అలికోవం	1 సేజ్ లీవ్డ్ అలంగియమ్ 2 అలంజియమ్ డికాపెటేలమ్	దీని వేరు చెక్క చూర్ణము 50 గ్రాములు కోతాముయిచ్చిన మంచివమనౌషధము. కుష్టు సవాయి మొదలగు వ్యాధులలో మంచిపనిచేయును.

					శా. శీ:- కరక్కాయ. ప్రి॥ నా- అంకోడము.
ఊరపిచ్చుక	చటకః	1 చుడా 2గోరియా	1 చిట్టుకుర్కవి 2 అడైక్కలంకురువి	ప్యాసర్	వీర్యవృద్ధికరము లేహ్యములలో కలియును.
ఊరకంద	సూరణః	సూరణ్	కరుణైక్కిళంగు	హైపోనియం ట్రిబ్యులేటమ్	శాంతి:- పులుసు; బెల్లం. ప్రి॥ నా:- కూరల కుపయోగింతురు.
బుద్ధి	1 బుద్ధిః				ఇదిదొరకదు. దీనిని వృద్ధి అని అందురు. కాని రెండిటికి కొంచెము భేదము కలదు ప్రతి:- 1ము త్తవపుంగము. 2 నేలతాడి
బుషభకము	బుషభకః			కార్ప్రోపోజియా పూరియన్స	ఇదిదొరకదు. వెల్లిగడ్డను పోలియుండును ప్రతి:- 1 నేలగుమ్మడు. 2 తవాకిరి.
ఎఱ్ఱముతీగ	జ్యోతిష్మతీ,	1 నయాఫటకీ; 2 మాల్కంగుణీ	వాలులువై	కార్డియోస్పెర్మమ్ హాలికాకబమ్	ప్రి॥ నా:- మాలతీగ, మాల్కంకిణీ అనుచోట వాడుదురు.
ఎద్దునాలుకచెట్టు	1 గోజిహ్వా, అధోముఖా; 2 అనడుజ్జిహ్వా	1 గావజుబాన్, 2 సిల్ కాహేలీ	గోనాక్కిలై	కాకలియా క్లైనియా	శాంతి:- శ్రీగంధం. ప్రతి:- గులాబి పువ్వు.
ఎఱ్ఱకలువ	1 రక్తోత్పలం	లాల్ బబూలా	షిగప్పుకజునీర్ పూ	వాటర్ లిలీ (రెడ్ సార్ట్)	బుతురక్తస్రావము, రక్తమునుకట్టును మేహశాంతి చేయును.
ఎఱ్ఱగన్నేరు *	1 రక్తకరవీరః 2 నిచులః	లాల్ కోనెర్	సిగప్పుఅలరి	నేరియంఒడోరం (రెడ్ వెరైటీ)	

ఎఱ్ఱగురివింద *	రక్తగుంజా	లాల్ ఘుంచీ	గుండుమణి	యాబ్రిస్ ప్రికటోరియస్ (రెడ్)	
ఎఱ్ఱగోగు	రక్తపీలుః	లాల్ అంబరి; పట్వా పిస్తా (బెంగాలీ)	షివప్పుకయచుర్రై; పుళిచ్చైకీరై సీమైకషిలీకీరై	1 హిబిస్కస్ సబ్దారిఫెరా 2 రెడ్ సోరెల్ 3 రోజెల్లా ప్లాంట్	
ఎఱ్ఱచందనం	రక్తచందనం	లాల్ చందన్	శెన్‌చన్‌దనం	1 రెడ్ శాండల్ వుడ్ 2 ప్టెరోకార్పస్ శాన్‌టాలినస్	
ఎఱ్ఱచిత్రమూలం *	1 రక్తచిత్రకః 2 అత్యాలగ్న	1 లాల్ చీతా 2 లాల్ చిత్రా	1 షెవప్పుచిత్రైక, క్రోడివేలి	ప్లమ్ బాగో రోజియా	
ఎఱ్ఱతామర	రక్తపద్మం	1 లాల్ కవ్వల్ 2 లాల్ కమల్	అంబెల్	1 సేక్రెడ్ లోటస్ 2 నెలుంబియం స్పెసియోజం	
ఎఱ్ఱవాలుడు	1 జ్యోతిష్మతీ;	మాల్కాంగ్ణీ;	వాళులువై	సెలాస్ట్రస్ పెనాక్యులేటా	పరి॥ నా:- మాల్కాంకిణి.
ఎలుకజీడిమూడు	1 దన్తివంతీ; 2 మూషకపర్ణీ	మూసాకానీ	ఎలిచెవిక్కీరై (అరవం) వాలివర్గా (కర్నాటకము)	యూనెరికమ్ ట్యూబరోజమ్	పరి:- ఎలుకచెవికూర. పాండువు, రసదోషము. ఎలుకవిషముహరించును.
ఏడాకులఅరటి	సప్తపర్ణీ	చాతివన్	ఏడిలైప్పాలై	1 అల్‌స్టోనియా స్కాలారిస్ 2 ఎకై	సప్తపర్ణి అనగా ఏడాకుల పొన్న యని కూడ అర్థము. ఈయేడాకుల అర

				కెస్సస్టాలోస్	ట్రియొక్క డిప్పలో డిటెయిక్ అను ముఖ్యపదార్థముగలదు. ఇది జ్వరములలో క్వయినాకంటె మంచిపనిచేయును. క్వయినాయొక్క దగ్గుణములు దీనికిలేవు. గ్రహణి అతిసారాదులలో నిదివాడెదను.
ఏనుగుచెవిచెమచెట్టు	1 హస్తికర్ణీ,గజకర్ణీ	హస్తికర్ణ	వెరుగ్రిఘుంగు	ఆరమ్ మాక్రోరైజాన్	పర్యా॥ నా:-బలురక్కసిచెట్టు. ప్రసవించిన స్త్రీలకు పాత్తిఃకడుపున దీని ఆకులు ఆముదములో వెచ్చచేసి కట్టిన మైలరక్తము జారీయగును.
ఏనుగుతుమ్మి	ద్రోణపుష్పి	1 గుమ్మా, 2గుమా,	తుంబె (కర్నాటకము)	లికాస్ లెనిఫోలియా	
ఏనుగుపల్లేరు	1 మహాపలంకషా; 2 గోక్షురకః	1 బారాగోకూరు 2 ఫరీద్ బుటి 3 ఖుసల్ దానా	అన్నైనెరింజి	1 పెడాలియమ్ మ్యూరెక్స్. 2 క్రిక్లి పెడాలియం	పర్యా॥ నా:-పెద్దపల్లేరు.
ఏపెచెట్టు	సాలవృక్షః	శాల్	1 కుంగిలియమ్ 2 తాలూరా	షోరియా రోబస్టా	దీనిజిగురును సర్జరసమందురు. ఇది వీర్యస్తంభనచేయును.
ఏలకులు	ఏలా	ఇలాయచీ	ఏలక్కాయ్	కార్డమమ్	శాంక:-బాదంబంక, 2 వెనుకప్పు. పర్యా:-1 లవంగాలు, పేరేలక్కాయ, 3 చలువమిరియాలు.
ఒడ్డిచెట్టు	అజశృంగీ	అజస్రుంగీ;	ఒదియమరం	హ్రాస్ ఒడేనియా	దీనిగింజలను అరబ్బీలో హబ్బుల్ బాక్ అని అందురు. ఈగింజలకు శాంతి

					సోపును, ప్రతి: తాళిసపత్రియును ఉపయోగించవలెను. దీనిపట్టుపొడుము వేపనూనెలో కలిపి వ్రాసిన పుండ్లుమానును. దీనిజిగురు కీళ్ళనొప్పులకు పైనవ్రాసెదరు. దీనిని ఈ జ్బపములలో వాడెదరు.
ఓకచెట్టు	కరమర్దకః	కరోందా,	కళక్కమరం	కారిస్సా కరోండాస్	ప్రా॥ నా:-వాకచెట్టు. 2 పెద్దకలివిచెట్టు.
ఓమము	అజమోదా	అజవాయన్	ఓమం	1 ఓమమ్ సీడ్స్ 2 సైకోటిస్ అజోవాన్	ప్రా॥ నా:-వాము. వాత శ్లేష్మములను హరించును. మూత్రకోశమును బాగుచేయును. వాముసూనె, వాము అర్కు క్రిములను చంపును. కలరా రోగములో ప్రథమదశలో నిది మంచిపనిచేయును.
కంకుష్టము	1 కంకుష్ఠం	కంకుష్ఠ; చోక్;	కుయియుకెట్టె	క్లియోమె ఫెలీనా	కంకుష్ఠమనగా ఏనుగుపిల్లయొక్క రేణమని కొన్ని గ్రంథములందు కలదు. ప్రా॥ నా:- బ్రహ్మదండి, 2 కంకుష్ఠము శొంఠి కషాయములో మూడుమారులు భావనచేసినచో శుద్ధియగును.
కంచు	కాంస్యం	కాంసా	వేంకలం	బెల్ మెటల్ [లేటం	
కంద	సూరణః	సూరన్	కరుణైక్కిజ్హంగు	సైఫోనియంట్రిబ్యు	ప్రా॥ నా:- ఊరకంద

కందులు	అఢకీ	అర్హర్, తువర్	తువరై	1 రెడ్ గ్రామ్ 2 కాజస్ యిండికస్	
కంపిల్లము	కర్కశకః;కంపిల్లకః;	కబీలా	తమేలమావు	1 రోట్లెరా టింక్టోరియా 2 మంకీఫేస్ట్రీ	పు॥ సా:- కపిలపొడి. పేగులలోనుండు పొడవైన పాములను (Tape worms) చంపుటకిది మంచిమందు.
కచోరము	కచ్ఛూరకః	1 కచూర్, 2 జరావద్	పేరిచన్	1 కుర్కుమా జెడోరియా 2 కుర్కుమా జెరుంబెట్	పు॥ సా:- 1 కిచ్చిలిగడ్డ 2 గంధకచోరము. గంట్లకచూరముకూడ గలదు. దీనిరసము మ్రింగుచుండిన కంఠస్వరము బాగుపడును.
కటుకరోహిణి	1 కటుకరోహిణీ; 2 కటుకా, 3 చక్రాంగీ.	కుట్కీ	1 పీతరోహిణి, 2 కటురోగని.	హెల్లెబోర్	శాంతి:- బాదంజిగురు. కటుకరోహిణిలో నలుపు, తెలుపు రెండురకములు పు॥ సా:- కళింగరోహిణి, తెల్లకటుకరోహిణి గాడవిరేచనకారి కటుకరోహిణి కొద్దిమోతాదులలో విషము. జాగ్రత్తగా వాడవలెను. దీని మోతాదు 5 గ్రైయినులమొదలు 10 గ్రై. వరకు నల్లకటుకరోహిణి జ్వరములలో వాడెదరు.
కట్ఫలము	కట్ఫలః	కాయఫల్	మరుదంపట్టై	1 మిరికా సాగి, 2 మిరికా కాపిడా	పు॥ సా:- 1 గుమ్మడిరేగు 2 కాయఫలచక్క 3 పినగుమ్ముడు. ఈచెక్కలో 'టానిక్' అనే ముఖ్యపదార్థముందునని కనిపెట్టిరి.

కట్లుతీగ	హోరఖుష్పీ;	ఛోర్ కాంతా;	ఛోటహుల్ (బంగాళీ) గాటబాసా (మరాటీ)	యాక్ డోస్పోరగక్ ఎకిక్యులారిస్	ప॥ నా:- కడిలచెట్టు.
కదిపచెట్టు	కదంబః	1 కదమ్, 2 కదంబ్	కదంబ	యాన్ థో కెఫాలస్ కడంబా	ప॥ నా:- కడిమిచెట్టు. దీనిలో అనేక రకములుగలవు గాని, నీలకదంబ, మహాకదంబ, రాధాకదంబ అను మూడు జాతులును సాధారణముగ యీదేశములో పెరుగును. ఇది క్రిములను చంపును. చర్మవ్యాధులలో పనిచేయును. దక్షిణదేశములో నొక విధమగు కడిమిచెట్టుగలదు. దాని లో 'డటూరెక్' అనే ముఖ్యపదార్థము గలదని కనిపెట్టిరి. అదితామరను బాగా కుదుర్చును.
కఫరి	రసకం	1 ఖపరియా, 2కల్ ఖాపరి.	పాలతుత్తం	2 కాలోమైక్	ప॥ నా:- పాలతుత్తము.
కపిలపొడి	రేచనకా	1 కమేలా, 2కవడ్	కమేలమావు	మంకీ ఫేస్ ట్రీ	ప॥ నా:- కపిల్లము. ఈకపిలపొడి పేగులలోనుండు మిక్కిలి పొడవైన పాములను (Tape worms)ను మాత్రము చంపుటకు మంచిమందు.
•కమరకపండు	1 కర్మరంగఫలం 2 భవ్యః.	కర్మరంగ్, కమరక్,	తామరత్తై	అవెర్హోఆ కరంబోలా	దీనిని ఉక్కపండని కొందరుఅందురు.

కమలాఫలము	కమలాఫలం	సంతరా	కమలాపఝం	స్వీట్ ఆరెంజ్	పథ్య॥ నా:- కిచ్చిలిపండు.
• కరక్కాయ	హారీతకీ	1 హాడ్, 2 హార్	కడుక్కాయ్	1 చెబూలిక్ మైరోబాలన్ 2 టెర్మినేలియా చెబూలా	పత్రి:- తానికాయ. కరక్కాయ మలబద్ధము పోగొట్టుటకు తగిన ఓషధి.
కరివేప	1 కాలశాకం, 2 కృష్ణనింబః	మీఠానీమ్	కరివేప్పిలై	కర్రీ లీఫ్ ట్రీ	దీనివేరు కషాయము వాంతికట్టును. ఆకులు రక్తగ్రహణికట్టును. పత్రి:- తెల్లగర్జువేరు.
కర్బూజా	మధుకాలింగీ	ఖర్బూజా	1 వేలపఝం, 2 మెలాపండ్	1 స్వీట్ మెలన్, 2 కుకుమిస్ మెలో	శాంతి:-పాలు, పంచదార, పథ్య॥ నా:- వేలపండు. మూత్రము జారీచేయుటలో చాలమంచిది. చలవచేయును.
కర్కాటకశృంగి	శృంగి	కాకడాశింగీ కక్కర్ శృంగ్	కడుక్కాయ్పూ	గ్యాస్ సక్సెడేనియా	పథ్య॥ నా:-కరకపువ్వు. వూర్ధ్వవాతము, ఎక్కిళ్ళు, దప్పిక, దగ్గు, జ్వరము నివరించును.
కర్పూరతైలము	కర్పూరతైలం	కంధాబరోజి కా తేల్	కరుప్పూరతైలం	1 కాంఫర్ ఆయిల్ 2 ఆయిల్ ఆఫ్ టర్పెన్ టైన్	పైకిమర్దనాచేసిన అన్నివిధములైన నొప్పులు తగ్గును. ఇది మంచి క్రిమిసంహారి. ఫాస్ఫరస్‌యొక్క విషమునకు యిది విరుగుడు. ఇదికూడ ఎక్కువమోతాదులో విషమే గనుక జాగ్రత్తగ వాడవలెను.
కర్పూరమణి	ఖర్నుల్ బహార్ (అరబ్బీ)	1 కహరూబా, 2 దక్ నిలోకపూర్		అంబర్	శాంతి:-బనఫ్షా. పత్రి:-తవాకురి. కహరూబావల్ల మూత్రములో రక్తము పడుట నివారణ మగును.

కర్పూరము	కర్పూరం	కపూర్	కరుప్పూరం	కాంఫర్	కాంచి:-కస్తూరి. ప్రతినా:-పచ్చకర్పూరము.
కర్రినూనె	దారుతైలం	గర్జన్ కా తేల్	మరఎణ్ణై	వుడ్ ఆయిల్	కర్రినూనె, కోపేబాదొంకవప్పుకు సెగరోగములలో కోపేబాకు బదులుగా నుపయోగించవలెను. కుష్ఠురోగములలో నిజముగా పనిచేయును.
కర్రిపెండలం		రతాలూ	మహావల్లిక్కిళంగు	టాపియోకా	
కలకండ	ఫణితా, శవరాజః	మిస్రీ	కర్కండు	షుగర్ కాండీ	ప్రతినా:-పటికిబెల్లం.
కలబంద	కుమారీ	1 గ్వార్‌పాఠా 2 ఘీకుమార్	1 కుమరీ కత్తాళై	యాలోయిండికా	
కలిగోటివిత్తులు	ఆరణ్యకులిత్థకా;	చాకసూ; బన్‌కులత్థా (బెంగాలీ)	ముల్లై ప్పళవిదై; కుట్టుకోల్; ఎదికోల్; కారహులిగ్ (కర్నాటకం)	చిమడ్ వైల్డ్‌హార్స్‌గ్రామ్	వీనిని అడవిపులవలని అందురు. ప్రతినా:- కసుపాలవిత్తులు: వీనిని చనుబాల విత్తులని కూడ నందురు.
కలిగొట్టు	పాటలిః	1 పాట్‌లీ, 2 పాడ్‌రీ	పాదిరి	బిగ్నోనియా సావియోలెన్స్	దీనిపసరువలన ఉన్మాదములు తగ్గును. దీనిపండ్లు ఎక్కిళ్ళను తగ్గించును. దీనిలో రెండురకములు గలవు. 1 తెల్లపువ్వులు గలది. 2 పసుపుపచ్చని పువ్వులుగలది.

కలువ	ఉత్పలం	1 అల్లీకాపూల్, 2 బబూలా	1 కస్సువీర్ పూ, 2 కలువైపూ	వాటర్ లిలీ	
కలుఁగానుగు	త్రాయంతీ	త్రాయమాన్		ఫికస్ హెటెరోఫ్లే	పరి॥ నా:-క.పిల్లకము. 2 కలుకాంత.
కల్లు	సురా	1 శేరాబ్, 2 శేంది, 3 శేరాన్	కళ్ళు	లాటాడీ	శాంతి:-కనుగు. అప్పుడుతీసినకల్లు వ్రం పిండిలోకలిపి ఉడికించి కుళ్లిన పుం డ్లను రాచపుండ్లను కట్టిన మంచి ఉపయోగము.
కవిరి	ఖదిరసారః	ఖైర్, కత్తా	కాషిఃట్టి, వోదక్కై	1 అకేసియా కెటుచు 2 కెటుమా టీ)	శాంతి:-లవంగాలు. పరి॥ నా:-కాచు-కగ్రిహాణి అతిసారాములలో చాల మంచిది.
కసింద	కాసమర్దః	1 కసౌంజా, 2 కసుందా	1 కపవెండ, 2 పెన్న వెరై. ఈపేయు విరై	1 సీగోరికాఫీ 2 కేషియా ఆక్సిడెంటాలిస్	కళ్ళు ఎరుపులు, నీళ్ళుకారుట, వాపు పొందలగు వాటిలో దీనియాకుల ముద్ద కంటికి కట్టెదరు. పరి॥ నా:-కసివెంద. దీనియందు క్రిమిసంహార శక్తి గలదని నిర్ణయింపబడెను.
కస్తూరి	మృగనాభిః	1 ముశక్; 2మిష్కి.	కస్తూరి	మస్క్	వాతివ్యాధులలో పనిచేయును. నరముల బలహీనత పోగొట్టును.
కస్తూరిపసుపు	1 గంధహరిద్రా 2 కర్పూరహరిద్రా	1 కపూర్ హల్దీ 2 అమాహల్దీ;	కస్తూరి మంజళ్.	కుర్క్యుమాఅమాడా	పరి॥ నా:- మామిడిఅల్లం, సర్వవిధములైన దురదలు పోవును.
కస్తూరిబెండ	లతాకస్తూరీ	ముశక్ దానా,	1 వత్తిలై - కస్తూరి 2 కటేకస్తూరి; కట్టకస్తూరి	1 మస్క్ మాలో 2 హిబిస్కస్ ఏబెల్మోస్కస్	దీనివిత్తులు నరములకు బలముచేయును.

కళింగరాష్ట్రిం	రాస్నా	1 కులింజన్: 2 రాసన్	సిత్తరత్తై	గాలంగాల్ లెస్సర్	పరి॥ నా:- సన్నరాష్ట్రము, దగ్గు, కఫము, అగ్నిమాంద్యము హరించును.
కాంచనము	కాంచనవృక్షః	కాచ్ నార్	షెయునన్ దన్తై	1 బహీనియా వెర్రిగేటా 2 మౌంటెన్ ఎబొనీ	పరి॥ నా:- దేవకాంచనము. దీని వేరు కషాయము. శరీరస్థూలమును (Obesity) తగ్గించుటలో చాలమంచిది.
కాండ్రేరు	వికంకతః	1 వంజా; 2 కంటాయీ	వాలసనికా (కర్నాటకము)	ఫ్లాకోర్టియా రామొన్టచి	పరి॥ నా:- కానరేగు. వికంకతః అనగా ఫుల్లవెలగయనికూడా కొందరు అందురు. దీనికషాయము సర్పవిషమును, దీని నూనె మేహవాతనొప్పులును హరించును.
కాకర	కారవేల్లః	కరేలా,	పావక్కాయ్	1 మొమోర్డికా చరన్షియా 2 బిట్టర్ గార్డ్	గొడ్డుకాకరకూడ నుండును. కాకరాకు పసరు బుతురక్తము జారీచేయును.
కాకమర్రి	కాకజంబూః;	కాక్ మారీ	1 కాక్కాయికొల్లివిదై; 2 పేకొట్టై	కొక్యులస్ యిండికస్	పరి॥ నా:- కాకిచెంప. ఇది బలమైన విషముగాన లోపలకు యివ్వరాదు. శరీరముమీది చీడపేలను నశింపచేయుటకు, వెన్నతో గాని, కొవ్వుతో గాని నూరి వ్రాయవలెను.
కాకిదొండ	1 కాకనాసికా, 2 కాకతుండఫలం	1 కడవీనుగురూ 2 క్వావాతోడ్డీ	1 కాక్కైకోవైక్కాయ్ 2 కాకకోవైక్కాయ్	1 కోక్సినియా ఇండికా, 2 కెఫాలాండ్రా) ఇండికా	పరి॥ నా:- 1 అడవిదొండ 2 చేదుదొండ. దీనివేరుయొక్క రసము అతిమూత్రములో పనిచేయును.

కాకినేరేడు	1 భూమిజంబుకా 2 కాకజంబూః	జన్ జమ్	కీరానేరెలు (కర్నాటికం)	పెర్రిమ్నా హేక్సేసియా	పర్యా నా:- నేలనేరేడు.
కాకోళీ	1 వాయసోళీ, 2 కాకోళీ,	1 కట్రుకలి; 2 కాకోళీ (మరాటీ)		1 లిజికస్ సేటికా 2 జెర్రియక్స్ డికాల్ కస్టెలస్ ఇండికస్	పర్యా:- 1 పెన్నేరు. 2 శతావరి చిరకాలముక్రిందట నీ యిది అంతరించినదని చెప్పెదరు. పర్యా నా:-1 కారుకొల్లి
కాచలవణము	ఊత్కృక్షారః; కాచలవణం;	కాచ్ లవణ్ (మరాటీ.	వళయలుప్పు	గ్లాస్ సాల్ట్	పర్యా నా:- గాజుప్పు కఫకారి; గురుత్వముచేయును.
కాచిచెట్టు	కాకమాచీ,	1 మకోయ, 2 కనైయా,	1 మనత్తక్కాలి 2 మణల్తక్కాలి	సొలేనమ్ నైగ్రమ్	పర్యా నా:- కామంచిచెట్టు. ఇది త్రిదోషహరము. వీర్యవృద్ధికరము. విరేచనకారి. రసాయనము.
కాటుకగింజలు	నీలకలంబాని	కాలదానా,	కడిమక్కుత విత్తై	1 ఐపోమియా హెడరెసియా 2 కాలడానా	పర్యా నా:- 1 కొల్లిగింజలు 2 జిరికీతులు. ఇవి విరేచనకారి. తెగడతో సమంగా పనిచేయును.
కానుగ	కరంజక	1 కరంజ్ 2 చిల్ బిల్ 3 కిర్మాల్	పుంగమరం	పొంగామియా గ్లాబ్రా	ఇది చర్మవ్యాధులమీద బాగా పనిచేయును. ఇంద్లో దీనినూనె వాడెదరు. ఈకానుగజాతులలో ఆరురకములు కలవు.
కాఫీచెట్టు	1 అటుంట్రీ; 2 అతంద్రి	కాఫీ	కాఫీమరం	కాఫియా అరాబికా	నల్లమందుచే విషమునొందినవారికి నిద్రపట్టకుండా బలమైనకాఫీకషాయము నిచ్చెదరు. కాఫీచెట్టుయొక్క తీగలలో (కాఫియీన్' అనే క్రొత్త

					పదార్థమున్నదని కనుగొనిరి. కాఫీ ఆకులలోను, విత్తులలోను 'కాఫీన్'. అనే ముఖ్యపదార్థము కలదు. ఇది గుండెమీద పనిచేయును. రక్తాశయములు ఉబ్బునట్లుచేయును.
కామంచిచెట్టు	కాకమాచీ	1 మకోయ, 2 కబైయా	1 మనతంగాళి 2 మనల్లిక్కాలి	సొలేనమ్ నైగ్రమ్	పరి॥ వా:- కాచిచెట్టు. 2 కాసరచెట్టు దీనిపండ్లను గాజుపండ్లనియెదరు.
కామంచిపూరి	కత్తృణం	1 అశ్వాగస్; 2రూ అఘాస్	1 వాసనైపుల్ 2 కావట్టాపిల్లు	1 రూసాగ్రాస్ 2 జెరేనియంగ్రాస్	పరి॥ వా;- నిమ్మగడ్డి, 2 కామంచిగడ్డి. నోటిని శుద్ధిచేయును. నపుంసకత్వముకలిగించును.
కాయఫలచెక్క	కట్ఫలః;	కాయఫల్	మరుదంపట్టై	1 మిరికా నాగి, 2 మిరికా శాపిడా	పరి॥ వా;-గుమ్మడివేరు.
కారుగచ్చ	వాగుజీ,	1 వాకచీ, 2 భాబచ్ జ్	కర్పూకరిషి	సోరాలియా; కోరిలిపోలియా	పరి॥ వా;- కారుగచ్చాలు, క్రిమివ్యాధిని, చర్మరోగములను నివారించును.
కారుపెసర	1 కాకముద్గా, 2 వనముద్గా లేదా ముద్గపర్ణీ	మాట్ మూంగనీ	కాడుపాశిప్పయరు	వైల్డ్ గ్రీన్ గ్రామ్	ఇ॥ వా;- కాకిపెసర.
కారుమినుము	మాషపర్ణీ,	మాషవనీ	కాడుఉళుందు	వైల్డ్ బ్లాక్ గ్రామ్	
కార్పుమునగ	వనశిగ్రుః,	వనసోంజనా	కాడుమురుంగై	వైల్డ్ హార్స్ రాడిష్.	
కావిఱాయి	రక్తగైరికం	1 గిలేమట్టీ, 2 జీగూర్,	సెంగావి,	రెడ్ ఓక్ (Red Ochre)	పరి॥ వా;- జేగురుఱాయి. ఆవుపాలలో నూరి ఒకరాత్రి నానవేసి తీసి ఎండించిన శుద్ధిఅగును.

కాసినిగింజలు	దురంత	కాస్నీ, బజ్ రుల్ హిందబా (అరబ్బీ) తుక్మె కాశినీ (పార్సీ)	కాసినివిత్తై	చికోరియా రూట్ డైవా;	నోటిపెంటుకారెకు సెతురు నిలుపును. కార్జమునకు బలముచేయును. కాంతి:-1 అనిసూన్, 2 కికెంజీబీన్, 3 బజర్ హామర్భల్. ప్రతి:-1 చేతరాశి 2 కపూరాన్ గింజలు.
కాహూవిత్తులు	బజరుల్ కహ- (అరబ్బీ) తక్మెకాహూ (పార్సీ)	కాహూ	చల్లాత్తువిత్తై	లెట్యూస్ సీడ్స్	ప్రి॥ నా:-కావువిత్తులు. కాంతి:-రూమి మస్తకి. ప్రతి:-గసగసాలు కాహూ కూర రక్తవృద్ధిచేయును. రక్తములోనుండే ఇనుమును వృద్ధిచేయును.
కిసిమిసిపండు	1 కాకలీదాక్షా, 2 అరుణకపిశః.	కిశమిశ ఖిష్మిష్ (అరబ్బీలో)	కొట్టై యిల్లా ద్రాక్షై	1 రెయిసిన్స్ 2 కరన్ టస్ (Currants)	కాంతి:-పుల్లనిఫలములు. ప్రతి:-ద్రాక్ష. దీనిః తులులేనిదాక్షయందురు.
కిక్కిసగడ్డి	నడః,	నరసల్	దేవనాల (కర్నాటకము)	1 బర్ గాన్, 2 అగంట్ కర్ కా,	
కేత్తువార	కాకకేతకీ, తుంద్రకేతకీ, తృణకేతకీ, మధ్యదండ,	1 కితాజ్ 2 రమ్ బాంస్ 3 రాకస్ రాకాస్ పట్టా	1 కణల్ 2 అన్నాకిత్తళై;	2 అమెరికన్ యాలో	దీనివేరు మూత్రంజారీచేయును. దీనిరసము శ్వాసవ్యాధిలో పనిచేయును. పచ్చళగకు మంచిది. ప్రి॥ నా:-రాకాసిమట్టలు.
కిత్మిగింజలు	బజరుల్ కిత్మి- (అరబ్బీ) తుక్మెకిత్మి- (పార్సీ)	ఖితిమీ	సీమైతుత్తువిత్తై		కాకవలనకలిగిన దగ్గుకగ్గును. మలము జారీయగును. కాంతి:-తేనె. ప్రతి:-తుప్పాజీగింజలు. ప్రి॥ నా:-సీమతుతురివిత్తులు.

	చార్ జడ్ బేర్ బుడ్ (ఫార్సీ)	ఐరీబూ	రోజనప్పిళక	గాల్బనమ్	గాంధి:-1 ఖశ్షాచపురు; 2 పారతి కర్పూరం; ప్రతి:-ఇంగువ. ఋతురక్తము జారీచేయును. కాకమూర్ఛను పోగొట్టును.
కుంకుమపువ్వు కుంకుడు	కేసరీ; కాశ్మీరం; అరిష్టః, ఫేణిలః,	1 కేసర్ 2జాఫ్రాన్ రీఠా	కుంకుమపూ కొంగాంకొట్టై	కాఫోరిక 1 కాపిక డాస్ బెర్రిఫోలియేటస్ 2 సోప్ నట్ ట్రీ	ప్రతి:-పద్మకింజల్కములు. దీనిలో 11.5% 'శెపోనిన్' గలదు.
కుక్కగొడుగు	ఛత్రాకం	1 కుత్తే కామూతా 2 మొక్షా (పంజాబీ)	1 నాకొడె, నాయి కొడె (కన్నడం)	1 మష్‌రూమ్,2 అగరిసియాకిస్ కంపెస్ట్రిస్.	ప్రతి:-పుట్టగొడుగు. పంజాబులో వైద్యులు దీనిని ఎక్కువగా నుపయోగింతురు. ఇది మూత్రమును, ఋతురక్తమును జారీచేయును.
కుక్కతులసి	ఫణిజ్జకః	1 రామ్‌తులసి (మరాటీ) 2 గంభీరతులసి.	1 కన్‌జర్‌కొర 2 నాయితులసి (కర్నాటకం)	ఓసిమమ్ ఆల్బమ్	దీనిఆకునూరి ముద్దచేసి కట్టిన తామరపుదురును. జ్వరములలో కాళ్ళుచేతులు చల్లబడినచో దీనిఆకుముద్ద కాళ్ళకు చేతులకు పట్టించెదరు.
కుక్కపాల	వటపత్రికా	1 జంగ్లీపిక్వాక్ 2 అంతామూల్	1 నాయిపాళై 2 నచ్చురుప్పాళ	1 కంట్రీ ఇపికాకాన్హా 2 టైలోఫొరాఆస్త్మాటికా	ప్రతి:-వెర్రిపాల. వమనఔషధముగా పెద్దమోతాదులలో నుపయోగపడును. చిన్నమోతాదులలో రక్తవిరేచనములు, అతిసారభేదులు కట్టును.

కుక్కవావింట	శ్వానబర్బరా	జంగ్లీహుర్ హుర్	నాయ్ వేళై	1 పోలానిసియా వి స్కోసా (డా), 2 క్లియోమె విస్కో జా 3 వైల్డు మస్టర్డ్	దీనిపసరు చెవిలో పోసిన, పోటు, చీము తగ్గును. ఆవాలకువ్రుండే గుణములు దీనికి గలవు.
కుప్పాజీగింజలు	కుప్పాజీ (అరబ్బీ) ఖాగులాక్ (పార్సీ)	ఖుబాజీ	శీమైచిరుతుత్తురకీరై	కామన్ డ్వార్ఫ మాలోసీడ్స్	పచ్చకామిల కుదురును, మలబద్ధము పోవును. దగ్గుకుమంచిది. కాంతి:- పుల్లనివసువులు. ప్రతి:- సీమతుత్తురవిత్తులు. ప్ర॥ కా:- సీమచిరుతుత్తురివిత్తులు.
కుప్పింటచెట్టు	హరితమంజరీ	కుపి	1 కుప్పామణి; 2 కుప్పికేణి	అకలీఫాఇండికా;	ప్ర॥ కా:- కుప్పిచెట్టు. ప్రతి:- మూరుకొండచెట్టు. విరేచనకారి, వాంతిచేయును. దగ్గుకుదురును. దీనిపసరు పీనసనివారణచేయును పిచ్చినయమగును.
కుమ్మరపురుగు	యమకీటః	కుమార్ కీ కీడా	పిళ్లైపూచ్	మోల్ క్రికెట్	మూర్ఛలలోను, బాలపాపచిహ్నలలోను వాడెదరు.
కురాసానివాము *	యవానీ	1 ఖురాసానిఅజ్వాయన్ 2 బిజరుల్ బంజ్	కురాసానిఓమం	హాయోస్యామస్ నైగ్రమ్	వరము, బలహీనతను పోగొట్టును.
కురింజచెట్టు	మూలినీ	జంగ్లిపిక్వాక్	కాల్ పాలై	1 వామిటింగ్ స్వాలోవార్ట్ 2 యస్క్లిపియాస్ అసినేటికా	ఇపికాక్ అనే ఇంగ్లీషు మందుకు బదులుగా వాడవచ్చును. ఎక్కువమోతాదులలో వాంతిచేయును. తక్కువమోతాదులు జ్వరము, కఫము హరించును. ఇది విరేచనకారి.

కురువేరు	హ్రీబేరం;	సుగంధవాలా	వెట్టివేర్	లవెంక్యులా కర్నాసా	చలువచేయును.
కుసుంబా చెట్టు	కుసుంభః	1 కుసుమ్; 2 ఖుర్తుమ్,	కుసుంబపురం	1 కర్ తామస్ టింక్టోరియస్ 2 శాఫ్లవర్	ప్రొ॥ నా:-కుసుమచెట్టు. శరీరమునకు సుందరమైన రంగునిచ్చును. రక్తపైత్యము, కఫము పోగొట్టును.
కూతురుబుడమ	ఏలావాలుకః;	1 శంఖినీ;2ఏలువా,	మనుమును	బ్రిగోనియా స్కాబ్రా	ప్రొ॥ నా:-నూకుదోస, పైత్యశాంతి, మేహశాంతి, రక్తవమనము కట్టును.
కెంపు	రక్తమణిః	లాల్ మణి	కెంపు	రుబీ	
కేసరీస్తులు	కరోయా (అరబ్బీ) జీరయేరూమి(పార్శీ)	విలాయతీజీరా	1 కేక్కువిద్రై 2 పీమైచోంబు	కారవే సీడ్సు	దీనిని రూమిదేశపుజీలకర్రయందురు.
కొండకసింద	అరిమర్ధకః	జంఘీ కాలీమిర్చ్	1 మిలకరసై 2 మిలకరసై	1 టోడ్డలియాఆక్యులియేటా 2 క్రిక్లీటోడ్డలియా	దీనివేరు కషాయము జ్వరములలో ముఖ్యముగా మన్యపుజ్వరములలో మంచిపనిచేయును. క్వైనాకంటె మంచిదనిచెప్పెదరు. దీనివేరులోని ముఖ్యపదార్థమును 'బార్బరిక్' అందురు. దీనిఆకులలోనుండి తీసిననూనెలో 'సిట్రినోలియాఆల్డిహైడ్' అనే పదార్థముండును.
కొండపిండిచెట్టు	1 పాషాణభేది 2 అశ్మభేదకః	1 పకాన్ భేద్, 2 జంతియానా	ఫణ్ణాక్కిచెడి	జెకెవ్యక్ రూట్	మూత్రాశ్మరి, మూత్రకృచ్ఛ్రము పోగొట్టును. ప్ర॥ నా:- తెలకపిండిచెట్టు. శాంతి:-రూమిమస్తకి. ప్రతి:-అసారూన్.

కొండవేప	మహానింబః	బకాయన్	మలైవెంబి	1 మెలియా అజెడరాక్ 2 పెర్షియన్ లిలాక్ 3 కామన్ బెడ్ ట్రీ	ప్రు॥నా:- పెద్దవేప. దీనిపండ్లు ఎక్కువ పాతాదులలో విషము గాని కుష్ఠులో నుపయోగింతురు. దీనివిత్తులు వాతనొప్పులలో (Rheumatism నుపయోగింతురు.
కొడిసె	కుటజః	1 కుర్చి, 2 కురేయ	వెప్పలై	హోలెర్హినా యాంటిడిసెంట్రికా	ప్రు॥నా:- కొండమల్లె, 2 గిరిమల్లి:
కొడిసెపాల	ఇంద్రయవః	1 లెసానల్ 2 అసాఫీర్	1 కులప్పలైవిరై, 2 కొడిశపాలై	హోలెర్హెనా యాంటీడిసెంట్రికా, (సీడ్స్ఆఫ్)	ప్రు॥నా:- కొడిసెవిత్తులు. గ్రహణి అతిసారాములలో వాడెదరు.
కొత్తిమీరి	కుస్తుంబరీ	1 కొత్మిర్ 2 ధానియా	1 కొత్తుమిలి 2 కొత్తిమిరి	ప్లాంట్స్ఆఫ్ కొరియాండర్ సీడ్స్	ఇది ధనియాలచెట్టుఆకు దీనిని వెచ్చచేసి కట్టించి నేత్రరోగములకు మంచిది.
కొబ్బరికాయ	నారికేళః	నారియల్	తెంగాయ్	కోకోనట్	దీనిలోనినీరు భోజనానంతరము త్రాగినచో అజీర్ణవ్యాధిని (Acid dyspepsia) నివారించును.
కొఱ్ఱలు	కంగు	1 కాంగనీ 2 కాంగూ	1తినయ్ 2తూమొంజ	1 ఇటాలియన్ మిల్లెట్ 2 పానికమ్ యిటాలికమ్	
కొల్లివిత్తులు	నీలకలంబాని	1 కాలాదానా; 2 హబ్బున్నీల్	కడిహుక్కుటువరై	కాలదానా	ప్రు॥నా:- కాటుకగింజలు, 2 జిరికివిత్తులు. కాటుకగింజలుమాకుము

కోకంచెట్టు		కోకమ్	ముర్గల్ మరం	1 గార్సినియాపర్పూరియా 2 కేట్ మాంగోస్టీన్	ఈచెట్టుగింజలలోనుంచి తీసిననూనె చేపనూనెకు బదులుగా వాడవచ్చు ననెదరు.
కోరింద	జనీ; జతూకా; సంస్పర్శా.	జనీ ; పాపిరీ ;	కాట్టుకీకాయకొడి;	బ్రాంబుల్	ఇది లక్కగలిగడి రోగనాశకతిగ. కోరింతదగ్గు (Whooping Cough) లో పనిచేయును.
కోలపొన్న	1 అంఘ్రిః రిక్తా 2 కాలపర్ణీ;	1 డావడా 2 చాలా 3 పిశవాక, 4 పాతాని	సిత్తవల్లి	డూడియా లాగోపాయిడెస్	
కోసుగడ్డ	1 కేలూటం, 2 కేవుకః	1 కర్నజ్ 2 కరంకల్లా, 3 కోబీ	కోవైస్	కాబేజ్	శరీరమంతను శుభ్రపరచును. పూగోబి యీజాతిలోనిదే. దీనిని ఇంగ్లీషులో కాలిఫ్లవర్ అని అందురు.
కోష్టు	కుష్ఠం	కుడ్	గోష్టము	1 కోస్టస్; 2 సాశురియా లప్పా	పర్యా:- చంగల్వకోష్టు. చంగల్వకోష్టు చూడుడు.
కృష్ణాగరు	1 కాలాగరుః 2 అవక్తం	1 అగర్ 2 పూద్ 3 పూదేకరగీ	కురుప్పుఅగరు కట్టై	ఆక్విలేరియా అగల్లోచా (బ్లాక్ వెరైటీ)	
ఖర్జూరము	ఖర్జూరః	ఖజూర్ ; ఖుర్మా	పేరీచ్చంపజ్జం	ఎడిబుల్ డేట్ (ఫ్రూట్	నరములకు మంచిబలముచేయును. రక్తవైకల్యము, రక్తక్షయములోను నిర్వహింపగనది ఖర్జూరపుగింజ తేనెతో అరగదీసి కంటిలో పెట్టిన దృష్టిమాంద్యము తగ్గించును. ఖర్జూరపుగింజలు

					వేయించి గుండకొట్టి కాఫీకి బదులుగా నుపయోగింపవచ్చును.
గంగరావి	1 యూపః, 2 బ్రహ్మదారుః	పారస్ పీపల్	1 పోరిష్ 2 పూరసా	1 థెస్పెసియా పాప్యుల్ నోయ్యడెస్, 2 పోర్షియా ట్రీ)	చర్మవ్యాధులలోను, కుష్ఠురోగములలో నుదీనిగింజల తైలం ఉపయోగింతురు.
గంగరేగుపండు	బదరీఫలభేదః ఉన్నాబ్ (అరబ్బీ) జీలాన్ (పార్సీ)	1 బడాబేర్ 2 విలాయితీబేర్	సీమైయిలందై	1 ఫారన్ థార్న్ యాపిల్ 2 జుజూబ్	గంగరేగుచెక్కలో "జిస్సిఫిల్ ఆసిక్" ఉండును. విరేచనములు కట్టును. దీనికషాయము జ్వరముతగ్గించును. దీని చూర్ణము పుండ్లమీద చల్లిన అవి మానును. శాంతి:— 1 పంచదార, 2 ద్రాక్ష. ప్రతి:—సీమరేగుపండు. ప్ర॥ నా.- కోలరేగు.
గంగసిందూరం	1 సిన్దూరం 2 అభ్రరేణుః	సింధూర్	చెందూరం	1 రెడ్ లెడ్ 2 వెర్మిలన్	
గంజాయి *	1 విజయా 2 అంగజా 3 గజాశనా	1 భాంగ్, 2 పాదనా 3 గంజా	1 పంగి, 2 కంజా 3 గంజాయ్	1 ఇండియన్ హెంప్ 2 కన్నాబిస్ సెటైవా	ప్ర॥ నా:- జ్ఞానపతి. కొబ్బరినీటితో కడిగి ఎండించిన శుద్ధియగును. దీనికి విరుగుడు జామిఆకు పసరు.
గంటుభారంగి	1 భార్గీ, అంగారవల్లీ,	భారంగీ	ఛంగి (మరాటీ)	క్లెరోడెన్డ్రాన్ సైఫోనాన్థస్	పర్యా॥ నా:- భారంగి. దీనిలో రెండు రకములు 1 తెలుపు 2 నీలిరంగుది ఇది కఫము, శ్వాసము, పీనస, జ్వరము వాతము హరించును.

గంధఫెరోజా	సరళసారకః, అలక్ప్రూస్ సనోబర్ (అరబ్బీ) సమకేస నోబర్ (పార్సీ)	1 సరల్ కీగోంద్ 2 బర్ బీగోంద్ 3 ఫెరోజా		రెజిన్ ఆఫ్ లాన్గిఫోలియా గల్బానమ్	ప॥ నా:- సీమదేవదారుబంక, ప్రతి:- దుందిరికఫ్రజిగురు, శాంతి:- పారతి కర్పూరము, పరమేహవ్యాధులను, మూత్రాశయములోని వ్రణములను మాన్పును.
గంధకము	గన్ధకః	గంధక్	గంధకం	సల్ఫర్	చిలకరెక్కల గంధకము శ్రేష్టము. ఆవుపాలతోగాని, ఆముదముతోగాని ఉడికించిన శుద్ధియగును. రక్తశుద్ధిచేయును. విరేచనకారి.
గచ్చ	1 కుబేరాక్షీ 2 కంటపత్రి	1 కటుకలిజా 2 కంజా 3 కల్ కరంజ్ 4 సలర్ ఫల్	1 కజరుషి కాయ్ 2 కలరకొండి 3 కంచగో	1 కెసాల్ పినియా 2 బాండుక్ నట్	1 గచ్చపప్పు నేతితో వేయించిన శుద్ధి- 2 సర్వశూలలు పోగొట్టును. 3 బుతుశూలకు సిద్ధౌషధము- 4 నదుమనకుమ వచ్చేజ్వరములకు మంచిది.
గజనిమ్మ	లకుచః	1 జంబీరీనీ బూర్[illegible]2 బడాజంబీర్	ఎలుమిచ్చంపజ్జం	లార్జ్ లెమన్	ప॥ నా:-కమ్మరేగు గజనిమ్మలో 1 అరుకము 2 వీరసేనము 3 వీరా 4 వీరారుకము అను నాలుగుజాతులు గలవు
గజపిప్పళ్ళు	కరిపిప్పలీ	1 గజపిప్పలీ 2 కారిపిప్పలీ	ఆత్తిప్పలి	1 పోతోస్ ఆఫీసినాలిస్ 2 సిన్డాప్సస్ ఆఫీసినాలిస్	ప్ర॥ నా;- ఏనుగపిప్పళ్ళు. వాత శ్లేష్మ అగ్నిమాంద్యములను కుదుర్చును.

గన్నేరు *	కరవీరః	కనేర్	1 అరలి 2 అలరి,	1 స్వీట్ సెంటెడ్ ఓలియాండర్. 2 నేరియం ఒడోరం	ఇది తెల్లగన్నేరు. ఇది విషముగాన లోపలకు నివ్వరు. దీనివేరు గర్భస్రావము కలిగించును.
గరళము *	భుజంగవిషం	1 జహర్ 2 విష	విషం	స్నేక్ పాయిజన్	ప్రి॥ నా:- సర్పవిషము. కడుపులోగాని పేగులలోగాని పుండుగల రోగులకుగరళముతోకూడిన మందులు వాడకూడదు.
గరిక	దూర్వా	1 దూబ్ 2 దూర్వ	అరువా_పిల్లు	1 సైనోడాక్ డాక్టిలాన్ 2 ఎగ్రొస్టిస్ సైనోసూరి రాయిడెస్	దీనిరసము మూత్రం జారీచేయును. మూత్రమువెంట రక్తముపడుట మాన్పను. పీనసకుదురును. గ్రహణి అతిసారములుకట్టును. దీనివేరు చితుకగొట్టి వెనుగుతో నిచ్చిన సెగరోగము కుదురును.
గలిజేరు	1 పునర్నవా 2 శోఫఘ్నీ	1 పునర్నవా 2 గదపాపురేనా 3 విషఖపరా	పరుహ్నాయ్	1ట్రియానీమా ఒబ్కార్డేటా. 2 పర్స్లేన్ లీవ్డ్ ట్రయాన్నీమా కారి	మూత్రము జారీచేయును.
గచ్చ	కరాటః	కాడీ	కిళింజల్		
గసగసాలు	అహిఫేనబీజం	ఖస్ఖస్ పోస్తా	కసకసా	1 ఓపియం పోపీ 2 పెపావర్ సోమ్నిఫెరమ్	గసగసాలు అనగా నల్లమందుచెట్టువిత్తులు. శాంతి:- తేనె గ్రహణికుదురును. వీర్యపుష్టిచేయును.
గాజరగడ్డలు	గర్జరం	గాజర్	గజ్జరకిళంగు	కెరాట్	ఇది ఎఱ్ఱముల్లంగిజాతిలోనిది. శాంతి:- పంచదార. ప్రీతి:- వల్లదుంపలు.

					గాజరదుంపకూర నరములవేడినితగ్గించును సౌందర్యమును వృద్ధిచేయును. నరములకు బలము చేయును.
గాడిదగడపర	1 వృషగంధికా బస్తాంత్రీ	2 కీడామారీ	అడూతిన్నంపళై	1 యారిస్టోలోచియా బ్రాక్టియేటా 2 వరమ్ కిల్లర్	ప॥ శా:- మేకమెక్కుశాకు. కడుపులో పురుగులను చంపును. ఉదరశూల, ఋతుశూలలకుదురును. ఋతురక్తము జారీయగును. దీనిపసరువలన పుండ్లు చర్మవ్యాధులు మానును. గర్భపాతము కలిగించును.
గాయపాకు	పత్రిబీజం	జక్మేహాయాత్ హేమసాగర్	ఏలుమక్కళి	కోటిలెడాన్ లాసినియేటా	దీనియాకు నూరి ముద్దచేసి కట్టినచో వ్రణములు (Cancers) మానునని చెదరు.
గారచెట్టు	ఇంగుదీ	1 హింగోట్ 2గోందీ	కార్రై	బాలనైట్స్ యీజిప్టికా	
గిలిగిచ్చ	శణపుష్పీ	ఝుఃఝునియా	గిలుగిలుప్పై	క్రోటలేరియా వెరిసియా	గిలిగిచ్చలో శాగగిలిగిచ్చయనేది కలదు. దీనిని సంస్కృతములో ఘంటాకవా అందురు. ప॥ శా:- గిలిగింత చెట్టు 2 గిలగిలచెట్టు 3 గిలకచెట్టు.
గుంటగలగర	భృంగరాజః	భంగరా	కరిశారంకణ్ణి	కలెన్డ్యులేసియా వెర్బెసినా	ప॥ శా:- గుంటగలిజేరు. దీనిపసరు తేలు విషమును హరించును. శిరస్సునకు కండ్లకు చలువచేయును. వెండ్రుకలు పెరిగి నలుపగును. పచ్చకామెల

					లోను జ్వరములలోను దీనిని వాడెదరు.
గుగ్గిలము	గుగ్గులుః	1 గుగ్గుల్ 2 మఖిల్	కుంగిలియం	బాల్సమోడెండ్రాన్ ముకుల్	త్రిఫలకషాయముతో డోలాయంత్రమున రెండుజాములు వండిన శుద్ధి యగును. కీళ్ళనొప్పులకు దీనిని పట్టువేయుదురు. వాతజ్వరనొప్పులలో Rheumatism) దీనినిలోపలకు సేవింతురు.
గుమ్మడికాయ	కూష్మాండః	1 కుమ్హాడా, 2 కద్దూ	1 పూశినిక్కాయ్ 2 పరంగిక్కాయ్	1 కుకుర్బిటా మాగ్జిమా 2 క్వాష్ గార్డ్	శా:ఉ:-శో.తి. ప్రిఉ:-బూడిదగుమ్మడికాయ.
గుమ్ముడు	గాంభారీ	1 కుంభేర్, కంబర్	గూమడిటేక్ శాన్మిరిమర(కన్నడం)	గ్మెలీనా అర్బోరియా	దీని తెలిఆకులకషాయము శగలలో పనిచేయును. పైత్యజ్వరములలో నిచ్చెదరు.
గురిగింజ	గుంజా	1 ఘుంఘుచీ, 2 ముల్హటీ	గుండుమణి	యాబ్రస్ ప్రెకటోరియస్	ప్రి॥ నా:-గురివెంద. ఇది యెఱ్ఱగురివెంద దీనిఆకులలో గ్లిసరైజిక్ యాసిడ్ ఉండును. ఈగింజ బువిషము. లోపలకు చాలజాగ్రత్తగా వాడవలెను. గింజలమాత్ర ప్రమాణాదు 1 మొదలు 3 గింజలు.
గురుగుచెట్టు	1 శ్రీవాసినీ, 2 భూరుండీ	హాత్తాజూరీ	నక్కుపూన్	1 హెలియోట్రోపియం ఇండికమ్ 2 హెలిఓట్రోప్	ప్రి॥ నా:-తేలుమణిచెట్టు.

గుల్బూదు	జూంబీన్ (అరబ్బీ) పుష్పశిల	గులంగబీన్ గుల్బూన్	రోజాపూతిత్తిస్స	కజ ఫెక్స్ జ ఆఫ్ రోసెస్	
గుల్వచ్		గూల్వబూ	అంతీవల్లీ, వస్తాహై	ఫోలియాజ టెస్ట్యూబరోజా	ప॥ నా:- సుగంధరాజము.
గులాబీ	అతిమంజులా	గులాబ్	రోజాపూ	రోజ్ ఫ్లవర్	శా॥ ని:- సోపు. పతి:- బుసప్పపుష్ప.
గుర్వగుత్తిక	కపోతాంఘ్రి; విద్రుమలతా	నలిపటూరి (హింది) నలికజలె (మరాటీ	జెటలలిక (కర్నాటకం)	అరమ్ కొలాకోస్టా	ప॥ నా:- పగడపుతీగ.
గొంతెమగోరు	ప్రిసారణీ	1 ప్రిసరణ 2 గంధాలి	హెష్రేన్ (కర్నాటకము)	పోడెరియా ఫోటిడా	ప॥ నా:- 1 లంజెసవరము, 2 సవరపుతీగ. దీనిపమూలం చితుకగొట్టిన కార్బన్ డైసల్ఫైడ్ వాసనవేయును. దీనితో ప్రిసారణీతైలమును చేయుదురు.
గొబ్బి	ఇక్షురకః	తాల్మఖానా	నీరుముళ్ళి	యాస్టెరకాన్తా లాంగిఫోలియా	వీర్యవృద్ధిచేయును, మేహశాంతియును చేయును.
గొలిమిడి	కోకిలాక్షః	తాల్మఖానా	నీరుముల్లి	1 హైగ్రోఫైలియా స్పైనోజా, 2 రూల్లియాలాంగిఫోలియా	ప॥ నా:- నీరుగొబ్బి
గోగు	పీలుః	పీలు	1 పులిచ్చె, 2 పులిమంజి, 3 కస్సేరికీరై	1 హిబిస్కస్ కన్నాబినస్ 2 డక్కన్ హెంప్	

గోధుమలు	గోధూమః; అండగః	గేహూ	గోదుమై	వీట్	మధుమూత్రవ్యాధిలో గోధుమఅన్నం తినుట చాలమంచిది. ఇదిమూత్రములో చక్కెరను తగ్గించును. గోధుమపాలసత్తువను హిందూస్తానీలో నిషాస్తా అనెదరు.
గోమేదికము	గోమేదః	గోమేధికం	గోమేతగం	అగేట్	
గోరింట	కురంటకః	1 ఇస్బంద్, 2 మేహాందీ	1 మరుతోండి 2 అయివానం	హెన్నా	దీనియాకు నిమ్మపండ్లరసముతో నూరి అరికాళ్ళకు కట్టిన అరికాళ్ళమంటలు తగ్గును. దీనికషాయముతో కడిగిన పుండ్లుమానును.
గోరుచిక్కుడు		గ్వార్	కొత్తవరై	క్లస్టర్ బీన్	పరి॥ నా:-గోగరికాయ.
గోరోజనము	1 రోచనీ, 2 గోపిత్తసంభూతం	1 గోరోచన్ 2 గాయ్‌రోగన్	గోరోజనం	బిలియరీ కాల్క్యులస్ ఆఫ్ ఎ కౌ	
గోళికూర	లోణికా మహాబల్ హమకా (అరబ్బీ) కురువా (పార్సీ)	1 పాలక్, 2 ఇస్ఫంజ్ 3 కుల్ఫా 4 నూనియా	షీమైవసలైయికీరై, పరుప్పుకీరై కోళికీరై	స్పినాచ్	నోటినుంచి నెత్తురుకారుట, పైత్యజ్వరము, దగ్గు తగ్గును. పరి॥ నా:-1 పప్పుకూర ఆకు. 2 పెద్దపావిలకూర, కాంతి:-పంచదార, ప్రతి:-గుమ్మడిగింజలు. ఇనుబగోలుగిత్తులు.
గ్రంథితగరము	తగరపాదికా కాలానుసారివా;	సహాని; తగర్	తగరగంధకా (మరాటీ)	వలీరియానావల్లిచ్చి	
చంగల్వకోష్టు	కుష్ఠం	కుస్, ఖుస్త్	గోష్టకా	1 కోస్టస్, 2 సాస్సురియా లప్పా	వీర్యపుష్టిచేయును. వాతరకము, కుష్ఠు దగ్గు నివారించును. పరి॥నా:-కోష్టు

					పుష్కరమూలమునకు బదులు దీని నుపయోగింతురు.
చంగలువ	సౌగంధికం	లాల్ కమల్	షిగప్పుకజ్హునీర్ ప్పూ	రెడ్ వాటర్ లిలీ	ప్రె॥ నా:- ఎఱ్ఱకలువ.
చంచలి	సునిషణ్ణకం	చౌపట్టె, ఉటింగణ	ఆరైకీరై	మార్సిలియా క్వాడ్రిఫోలియా	అగ్నిదీప్తిని, శుక్లవృద్ధినిచ్చును.
చండ్రి	ఖదిరః	ఖైర్ ఖైర్	వోడలం	మిమోజా కెటకూ	ప్రె॥ నా:- కాచుచెట్టు. తెల్లచండ్రి, నల్లచండ్రి లేక ఉండ్రి అను రెండురకములు- దీనితో ఖదిరారిష్టము చేయుదురు. ఖదిరారిష్టము కుష్టురోగములను కుదుర్చును.
చండ్రకాంతపుచెట్టు	1 కృష్ణకలిః; 2 సంధ్యారాగ	గులాంబాస్	పాతరాసు	1 మిరాబిలిస్ జలప్పా 2 ఫోర్ో క్లాక్ ఫ్లవర్	దీనిఆకులు ఆముదమున వెచ్చచేసి నెత్తురుగడ్డలపైన వేయుదురు. దీనిదుంపలను శిగరోగములలో వాడెదరు.
చందనము	చందనః	చందన్, సందల్	శందణం	శాండల్ వుడ్	ప్రె॥ నా:- మంచిగంధము. చందనాసవము చేయుదురు.
చందనీఅత్తరు	చందనతైలం	సాండల్ కా అత్తర్	శందనతైలం	శాండల్ వుడ్ ఆయిల్	ఇదిమంచిగంధపునూనె శగవ్యాధిలోను తెల్లకుసుమలోను చక్కగాపనిచేయును.
చక్రవర్తికూర	వాస్తుకం	1 చిల్లీ, 2 బథువా	చక్రవర్తికీరై (అరవం) చక్రవర్తా (కర్నాటకము)	చినపోడియం ఆల్బమ్	ఇది తెల్లగకం. ఎఱ్ఱచక్రవర్తికూర కూడ నుండును. దీనినుండితీసిన తైలము కొంకిపురుగు వ్యాధిలోపనిచేయును. ఈకూర మలమును బేధించును.

చన్న చర్లగడ్డ	1 అగ్నిజిహ్వ 2 లాంగలీ	కరిహారి	కాత్రికకిళంగు	గ్లోరియోజా సుపెర్బా	పఠి॥ నా:- నాగేటిగడ్డ గర్భస్రావము కలిగించును.
చలువమిరియాలు	సుగంధమరీచం	కబాబ్ చీనీ	వాల్ మిళగు	క్యూబెబ్స	పఠి॥ నా:- తోకమిరియాలు. శగవ్యాధి లోపనిచేయును.
చల్లగడ్డ	శతవరీ	సఫేద్ ముసలీ, శతావర్ మఖాకుల్ వి(స్త్రీ(అరబీపదం)	1 పనియాంగు 2 తణ్ణీర్ విట్టాన్ కిళంగు	1 యాస్పేరగస్ రాసెమోసస్ 2యాస్పేరగస్ సార్మెంటోసస్	పఠి॥ నా:- 1 శతావరి 2 పిల్లిపీసర. శాంతి:- తేనె ప్రతి:- బహుముసేనుఫేద్
చవటిఉప్పు	ఊషరకజం	లోనా, నోనాఖారీ నోక	ఉవరుప్పు	ఎర్త్ సాల్ట్	
చాగ	మూర్వా,మధుశ్రేణీ	మురా, మూర్వా చూర్హ హార్	1 మరూల 2 మగత్	1 శాన్సెవీరాజైలానికా 2బౌస్ట్రింగ్ హెంప్	దీనిమట్టు ఉడికించి రసముతీసి చెవిలో పిండిన చెవిపోటు నివారణమగును.
చాతరాసి	ఝూసీ	పాతరా	తురా, చాతరాశి క్కిరై	ఫార్నేసియం మెల్లగో	శాంతి:- 1 వెలగపండు 2 కాశీసికూర గుండెకు బలముచేయును. ఆకలి పుట్టించును. జ్వరము హరించును. విరేచనముచేయును.
చామంతి	1 శతపత్రీ, 2 సేవంతీ	1 గుల్ దావూదీ, 2 సేవతీ	సామంతిపూ	1 క్రైశాంతీమం, 2 వైట్ రోజ్	
చామదుంప	ఆలుకః	1 అరూయీ, 2 ఘుయాం	1 సేప్పక్కిళంగు, 2 సేమకిళంగు	కొలొకేసియా యాంటిక్వోరమ్	
చామలు	అణిప్రియః	సావక	సామై	పానికమ్ మిలియేర్	సోమలని వాడుకపేరు.

చారపప్పు	పియాలః	1 కిరోంజి, చిరొంజీ, 3 పియాలార్	1 మొరలిపరుపు, 2 కోతెమొర, 3 కాట్ మర	బుచనానియా లాటిఫోలియా	చారవిత్తులలోనుంచి తీసిననూనె. బాదంనూనెకు బదులు వాడవచ్చును. ప్ర॥ నా:- పారపప్పు, మొరలిపప్పు.
చాలుమొగ్రగింజలు		1 చాల్ మూగ్రాకే బీంజ్, 2 చిరింజి మోగ్రా (పార్శీ పదం)		గైనోకార్డియా ఓడొరేటా	ఈచెట్టు హిమవత్పర్వతమునకు క్రిందిభాగమున నుండును. దక్షిణహిందూదేశములో నిది యరుదుగా దొరకును. ప్రతి:- నీరుడి విత్తులు.
చింత	1 అమ్లికాః 2 తింత్రిడీకః	ఇమ్లీ	పులి	టామరిండ్ ట్రీ	
చిక్కుడు	అళయా	సేమ్	అవరక్కాయ్	బీన్సు	
చిట్టాముట్టి	బలా	1 బిజ్ బంద్, 2 ఖరైటీ, 3 కక్ హీ, 4 బర్యార	మయూర్ మనిఖమ్	సైడాకార్డిఫోలియా	ప్ర॥ నా:- చినము త్రవపులగం వీర్యపుష్టి మేహశాంతి చేయును.
చిత్రమూలం *	చిత్రకః	1 చీతా, 2 చిత్రక్	చిత్తెర	ప్లంబాగో జైలానికా	జఠరాగ్నిని వృద్ధిచేయును.
చిన్నకలబంద	ఇక్షురమల్లికా	ఘోటాకనవర్	చిరుకత్తళై	1 స్మాల్ యాలో 2 యాలో లెటోరాలిస్	
చిరగడం	అణిపిచ్ఛః	శకర్ కంద్	శక్కరైవళ్లిక్కిళంగు	1 స్వీట్ పొటెటో 2 ఐపోమొ బటాటాస్	ప్ర॥ నా:- గనుసుగడ్డ ఈతుంపలో తీపి గలదు గనుక మధుమూత్రరోగులకు తినిపించరాదు.
చిరిబొద్ది	1 అంబష్ఠా, 2 లఘుపాఠా, 3 విద్ధ	పాడ్, అకనాడి, నిర్బిషి		1 సిస్సామ్ పెలోస్ పెరీరా 2 ఫాల్స్	బొద్ది సంస్కృతములో బృహత్పాఠా అని అందురు. మూత్రము జారీచేయు

				పెరీరా బ్రేవా	ను. మూత్రరోగములలో వాడెదరు.
చిరివేరు	కర్ణీ మంజిష్ఠా	చిర్ వల్	చయ్ వేర్	1 చే రూట్ 2 ఇండియన్ మాడర్ ఓల్డెన్‌లాండియా అంబెల్లేటా	దీనియాకు శ్లేష్మహారము. ఉబ్బసములోను క్షయములోను ఉపయోగించును.
చిర్రికూర	1 తండులీయః, 2 అల్పమారిషః	1 చౌలాయీ, 2 మర్సా	సిరుకీర	అమరాంతస్ కంపెస్ట్రియా	శాంతి:- కడుగు.
చిలకకూర	1 ఆచారీ 2 హిలమోచికా	హుల్‌హుల్ హార్‌హుంచ్	పెరియచకర్వర్తికీర	ఓలస్	గర్భాణి మూలవ్యాధిని పోగొట్టును.
చీకటిమ్రాను	1 కాలస్కంధః, 2 తాపింఛః	శ్యామతమాల్	మక్కిమరం	గ్లాన్‌కోక్రైమస్ పిక్టోరియస్	పర్యా॥ నా:- తమాలవృక్షము.
చుక్కకూర	1 అమ్లవేతసకః, 2 అమ్లపత్రికా	చూకా, చూక్	చుక్కంగీర	1 రూమెక్స్ వెసికేరియస్, 2 కంట్రీ సోర్రెల్	పాండురోగములలో పనిచేయును. శాంతి:- తేనె ప్రతి:- జరిష్క. పర్యా॥ నా:-1 పుల్లప్రిబ్బలి 2 పుల్లబచ్చలి.
చెండుదానిమ్మ	వంధ్యాదాడిమః	గులేఅనార్	అన్‌మాదుళై	మేల్ వెరైటీ అఫ్ ప్యూనికా గ్రానేటమ్	దీనికి కాయలులేక పువ్వులుమాత్రము చెండువలె నుండును. శాంతి:- కాదంజీరు. ప్రతి :- దానిమ్మపువ్వు. నోటివెంట కారెడు రక్తముకట్టును.
చెప్పురట్టచెట్టు	గోధాపదీ	చెప్పల్ శేండ్	శెరుప్పిడై	అసారాబక్కా ప్లాంట్	పిచ్చికుక్క కాటువిషమును హరించును.
చెముడుచెట్టు	స్నుహీ	1 మనసాగాక్, 2 లంకాసిజ్	కల్లి, తిరుకల్లి	1 యుఫర్బియా టెరుకల్లి 2 మిల్క్	దీనిపాలు చర్మముమీద పొక్కును. దీనికాడల రసము చెవిపోటును

				హెడ్జ్ 8 ఇ.డి. యక్ టీ) స్పర్జి	మాన్యము.
చెఱకు	ఇక్షుగ	1 ఈఖ్, 2 గన్నా	కరుంబు	షుగర్ కేన్	
చెక్యము	చవికా	ఫాల్ ; చైక్ కంకలా (లాంబా యిపాంతం)		పైపర్ చాబా	ఇది ఘిరిమూలచెట్టు వేరు.
చేదుఆనబ	కటుతుంబీ	3 కలాకీ, కడవీ తుంబీ	3 శనీసారక్కాయ్	బిట్టర్ గార్డ్ ప్లాంట్	ఫ॥ నా:– చేదుసార.
చేదుజీలకర్ర	3 కజీరకం	కణంజీర్	కసఫశీరఘం	బిట్టర్ క్యుమిన్	ఫ॥ నా:– విషకంటకాలం.
చేదుపుచ్చ	1 ఇంద్రివారుణీ 3 కకాళింగీ	ఫక్‌పేద్, ఇంద్రా యణ్	1 తుమ్మట్టిక్కాయ్ 2 వరైకుమ్మట్టి	1 కుక్యుమిస్ కొలాసింతిస్ 2 కొలాసిన్త్ ఫ్లాంట్ 8 సిట్రులస్ కొలాసింతిస్ 4 బిట్టర్ కలంబా	కడుపులోగాని పేగులలోగాని వాపు గాని పుండుగాని ఉన్నను గర్భిణీ స్త్రీకిన్ని నిది యివ్వరాదు. శాంతి:– తుమ్మబంక; బాధంజిగురు. ప్రయో:– 1 వెర్రిపుచ్చ. గుల్మరోగములకు మంచిది. గాఢవిరేచనకారి. 8 లేక 4 గంటలలో పనిచేయును.
చేదుపొట్ల	3 కపటోలః	కడవీచచేండా	కశనీపుడలంగాయ్	వైల్డ్ స్నేక్ గోర్డ్ కుకుమెరీనా	
చేపనూనె	మత్స్యతైలం	మచ్చీకాతేల్	మీన్ఎణ్ణై	ఫిష్ లివర్ ఆయిల్	క్షయలోను, రికెట్సు అనువ్యాధిలోను పనిచేయును. మలమూత్రాదిసుఖ విరేచనమగును.
చోళ్ళు	రాగీ	రాగీ	1 కెల్వరుగు,	1 ఎలెయూసైన్	ఫ॥ నా:– తవిదలు.

			2 రాగి	కొంకాణా 2 రాగీ	
జటామాంసి	1 తపస్వినీ 2 అమృతజటా	1 బాల్ ఛడ్ 2 జటామాసీ	జటామాషి	1 నార్డోస్టాకిస్ జటామాన్‌సి 2 ఇండియన్ స్పికనార్డ్	కాకిసోమలు, వాతయాదులు అపస్మారములలోనిది బాగాపనిచేయును. దీనికి ప్రతివలేరియన్ అనే యింగ్లీషుమందు.
జనుము	1 శణః 2 ఘంటికా	శణ్	1 శణంబు 2 సనప్పు 3 సనల్	1 క్రోటోలేరియా జున్సియా 2 సన్ హెంప్	
జమ్మి	శమీ	1 ఛికర్ 2 కీకర్ 3 ఛోంకర్	వన్నిమరం (అరవం) 1 బని 2 శమి (కర్నాటకం)	1 మిమోజా సుమా 2 అకేసియా సుమా	దీనిపండు గురువుగను ఉష్ణవీర్యముగలదిగానుండును. కేశములను వశించచేయును. రూక్షకారి.
జలగ	జలౌకసః	జోక్	అట్టై	లీచ్	దేహములోరక్తము ఎక్కువైనప్పుడును అట్లు కలుగుటవలన వచ్చెడు వ్యాధులలోను రక్తము తీసివేయుటకు జలగలను ప్రయోగింతురు.
జాజికాయ	జాతీఫలం	1 జాయ్‌ఫల్	జాదిక్కాయ్	నట్ మెగ్	శాంతి:- తేనె వీర్యస్తంభన చేయును. గ్రహణి కట్టును.
జాజిమల్లె	1 మాలతీ	1 చమేలీ 2 జాతీ	జాజిమల్లె	1 జాస్మినమ్ గ్రాండిఫ్లోరమ్ 2 స్పానిష్ జాస్మిన్	
జాపత్రి	జాతీపత్రి	1 జాయత్రీ	జాదిపత్తిరి	1 మిరిస్టికా అఫీసినాలిస్ 2 మేస్	

జామిచెట్టు	అప్పృథక్త్వచం	అమరూద్	గోవామరం	గోవాట్రీ	దీనిచెక్క కషాయమువలన చంటిపిల్లల విరేచనములు కట్టును.
జిబిలిక	నాగబలా; గాంగేరుకీ	1 గుల్ సఫరీ 2 కాకహీ	కారై	1 సైడా ఆల్బా 2 సైడా స్పైనోజా	
జిల్లేడు	అర్కః	1 మదార్ 2 మందార్	1 ఎరుక్కు 2 బడబడప్ 3 ఎరుకఎత్తై	1 కలోట్రోపిస్ జిగాంటియా 2 యాస్క్లెపియాస్ జిగాంటియా 3 జిగాంటిక్ స్వాలోవార్ట్	ఎండిన జిల్లేడువేరుపట్టు యిపికాక్ అనే యింగ్లీషుమందుకు బదులుగా వాడవచ్చును. ఎక్కువమోతాదు విషముగా పరిణమించును.
జీడిగింజ	భల్లాతకః	భిలావా	సేరాంకొట్టై	1 మార్కింగ్ నట్స్ 2 సెమికార్పస్ అనకార్డియమ్	నల్లజీడిగింజలు. దీనితో భల్లాతకీలేహ్యముచేయుదురు ఆలేహ్యము పవాయి మొదలగు చర్మవ్యాధులమీదపనిచేయును.
జీడిమామిడి	అగ్నిబీజః	కాజూ	ముందిరపజ్జం	1 అనకార్డియం అక్సిడెంటేల్ 2 కష్యూనట్	పర్యాయ నా:- 1 ముక్కుజీడి 2 ముంతమామిడి. ఈపండు తినుటవలన స్కర్వీవ్యాధి పోవును. దీనివిత్తులలోని చమురు అయోడిన్ అనే ఇంగ్లీషు మందుకు బదులుగా వాడవచ్చును.
జీలకఱ్ఱ	జీరకం	జీరా	శీరగం	క్యుమిన్ సీడ్	పర్యాయ:- నల్లజీలకర్ర. గర్భాశయమును బాగుచేయును.
• జీవకము	జీవకః 2కూర్చశీర్షః	జీబక్	జీవకం	పైనాప్ పెరా టోమెంటోజా	ఇది అష్టవర్గములోనిది. పర్యాయ:- తిప్పతీగ.

జూన్న	మకరపిత్తం	1 జునిద్ 2 అదిబచ్చిభాషా	నీర్నాయువిదైజాంద్	గాల్ ఆఫ్ క్రోకోడైల్	గర్భాశయమును దృఢపరచును. ప్ర॥ నా:- మొసలిచేమకట్టు. కా.తి:- బఃప్ పామగ్ఫత్ ప్ర॥తి:- 1 సీమఅతివస 2 దివ్యాపిప్పళ్ళు.
జువ్వి	ప్లక్షః	1 పాకడి 2 పఖర్ పర్కటీ	ఇచ్చిమరం	ఫికస్ యిన్ఫెక్టోరియా	
జేగురురాయి	గైరికం	జేగూన్	సెంగావి	రెడ్ఓకర్ (Red Ochre)	ప్ర॥ నా:- కావిరాయి.
జొన్నలు	అశ్మరీరిపుః	జ్వార్	చోళం	1 సొర్ఘమ్ వల్గేర్, 2 గ్రేట్ మిల్లెట్	
టేకుచెట్టు	1 అహిమహః 2 శాకవృక్షః	1 సగౌన్, 2 సగుమ్	తేక్కుమరం	1 టెక్టోనా గ్రాన్డిస్ 2 టీక్ ట్రీ)	
డావరడంగి	1 అంధమూషికా, 2 వేణీ, 3 జీమూతిక	1 బందాక్ డోడీ 2 ఘుఘుర్ బెల్, 3 సనైయా	దేవదాళి, దేవదంగ్రి (కర్నాటకం)	యాన్డ్రోపోగన్ పెరోటస్	ప్ర॥ నా:- దేవతాళవృక్షము, వాంతియును, విరేచనముచేయుటకు పయోగింతురు.
తంగేడు	గోశ్రింక్షి	తర్వార్	ఆవరై	1 కేసియా ఆరిక్యులేటా 2 ట్యానర్స్ కేసియా	దీని విత్తులచూర్ణము కొబ్బరినూనెలో కలిపి కండ్లలో పెట్టినచో కండ్లకలకలు తగ్గును: దీనిపువ్వులు అతిమూత్రరోగము, మధుమూత్రములలో నుపయోగింతురు.

తంటెపుచెట్టు	ప్రపున్నాటః	చక్వండ్, పమాడ్	1 తగర్లై, 2ఆవుడు	1 కేసియా టోరా 2 ఓవల్ లీవ్డ్ కేసియా	ప్ర॥ నా:- తగిరిశచెట్టు. దీనిఆకులలోను, విత్తులలోను క్రైసోఫానిక్ ఆసిడ్ గలదుగనుక తామరకు సిద్ధౌషధము.
తక్కోలము	1 కక్కోలకం, 2 కోశఫలం	అబహాల్, శీతలచిని	తక్కోలం	కాలిప్టాన్త్రిస్ జెస్ జంబూలానా	
తగరము	వంగం	1 ఖేల్, రాంగా	తఖరం	టిన్	
తడచెట్టు	ధన్వన	ధామని	ధమాను (మరాటీ) ఉదువె (కర్నాటకం)	గ్రవియా ఎలాస్టికా	
తమలపాకులు	1 అహివల్లీ 2 నాగవల్లీ	పాన్	వెత్తిలై	బీటిల్ లీవ్సు	ఏ కారణముచేతనైనను, చనుపాలను నిలుపవలసివచ్చినప్పుడు తమలపాకులు వెచ్చచేసి దొంతరగా స్తనములమీద వేసిన పాలు పుట్టకుండ నుండును. మాంసగ్రంధి(Glandular swellings) సంబంధపు ఉబ్బులను పోగొట్టును. తామలపాకులలో క్యావెకా అను క్షారమును గంజియును కొన్ని తైలియవస్తువులును వుండును.
తర్బూజా	1 కాలింగః 2 అల్ప ప్రమాణకః	తర్బూజ్	తర్బూజ్	1 కుకుమిస్ యూటిలిస్సిమస్ 2 వాటర్ మెలన్	దీనిరసము కడుపులోని మంటమొదలగు నణిగించును (Gastric Sedative) దీనిని సన్నిపాతజ్వరములో (Typhoid) లోపలికి యిచ్చిన

					పుండ్లు తానిత్వము. ప్రి॥ శా:-పుచ్చ్ఛకాయ. కాంతి:- తేనె ప్రతి:-ఆనబ.
తవాతురి	వంశరోచనా	వంశలోచక్	మూ. ఫిల్ ఉప్పు	బాంబూమన్నా	ప్రి॥ శా:- తెదురుప్పు. గుండెకు మేలుచేయును. వాతవ్యాధులలోఁ ల్లదబ్బ (Spleen) హానిచేయును.
తాటిచెట్టు	తాళః	తాడ్	పనైమరం	1 పాల్ మైరా పామ్ 2 టాడీపామ్	
తాడికాయ	విభీతకః	బహేడా	తానిక్కాయ్	1 బెలెరిక్ మైరోబాలన్ 2 టెర్మినేలియా బెలిరికా	ప్రి॥ శా:- తాండ్రకాయ. వాంతి, కఫము, దగ్గును హరించును.
తామరపువ్వు	పద్మం	కమల్ కాఫూల్	తామరెప్పూ	లోటస్ ఫ్లవర్	
తారమాక్షికము	తారమాక్షికం	రూపామాఖీ	వెళ్లినిమిళై	ఐరన్ పైరైటిస్	ప్ర॥ శా:-రూప్యమాక్షికము.
తాళకము	తాళకః	వర్కీఅడ్ తాల్	తాళకం	ఎల్లో ఆర్పిమెంటు	సున్న ప్రసిటితో డోలాయంత్రమున రెండుజాములు వండిన శుద్ధిఅగును.
తాళిసపత్రి	తాళీశపత్రం	తాలీశపత్రి పనియామఘ్	తాలిశపత్రి	ఫ్లాకోర్టియా కటాఫ్రాక్టా 2 సైనస్ వెబ్బియానా	జ్వరహరము. అగ్ని దీపినిచ్చును. శ్లేష్మహరము తాళీసాదిచూర్ణములోనిది. కలియును. బంగాళా దేశములో స్త్రీలకు ప్రసవించిన తరువాత నిది టానిక్ గా (బలముకలుగుటకు) నిచ్చెదరు.
తాళి	శ్రీతాళః	ఛాజర్ బెట్టు	1 శ్రీతాళం 2 కండపనా	1 కోరిఫా అంబ్రెక్యులిఫెరా	

				2 ఫాల్ పామ్	
తిప్పతీగ	గుడూచీ, అమృత వల్లీ.	గుడూచ్, గిలోయ గులాబ్ చ్	పిందిల్ కోడి అమృ దవల్లి	1 టినోస్పోరా కార్డిఫోలియా 2 కోక్యుస్ కార్డిఫోలియస్ 3హార్ట్ లీవ్డ్ కోక్యులస్	దీనినుండి తిప్పసత్తుతీయుదురు. తిప్పసత్తు జ్వరములమీద పనిచేయును.
తియ్యకంద	మధుసూరణః	1 మీఠాసూరన్ 2 జమీకాకంద్	1 కరక్కరుణై 2 షేనైక్కిళంగు	1 యమార్ఫోఫాలస్ కంపెన్యులేటస్ 2 ఆరమ్ కంపెన్యులేటమ్ 3 ఎలిఫేంట్ యామ్ 4 టెలింగా పొటేటో	
తియ్యబాదము	మధుబాదామం	మబానీ; మిష్మిష్ (అంబ్రీ) జర్డ్ ఆలూ (పార్సీలో)	శక్కరై బాదం పళం	స్వీట్ ఆల్మండ్	ఆంధ్రా రాపడ్లవలె లోపలగింజయుండి మీద కండయుండును బలము, వీర్య వృద్ధిచేయును.
తీటకసింద	1 కచ్ఛురా, 2 దుస్పాపకః, 3 దురాలభా, 4 కటాళకః	జబూసా, దురాలా	తుల్ గొనరి	హెడిశారమ్ అల్హాగి	ప॥ శా:-1 తీటకోవెల 2 రేకటిమూల. దీని కషాయము గర్భాశయ ఉన్మాదములలో (Hysteria) మంచి పని చేయును.
తుంగముస్తలు	ముస్తకః	మూతా	కోరక్కిళంగు	సైపెరస్ రోటుండస్	జ్వరము, గ్రహణి, అతిసారాదులలో వాడెదరు.

తుంబురలు	అంధకః, తుంబురుః	తేజ్ బల్, తుమర్	కనూరివేరై (అరవం) తుంబుర్ (కర్నాటకం)	జ్హాన్ తో జ్హా లాన్ ఏలేటమ్	ప్ర॥ నా:- నేపాళధనియాలు. తుంబురులలోనుంచి తీసినూనె వాసనలోను గుణములోను కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగ యూకలిప్టస్ నూనెను బోలియుండును.
తుత్తునాగము	యశదః; జసదం	జాసా	తుత్తినాఘుం	సల్ఫేట్ ఆఫ్ జింక్	
తుమికిచెట్టు	తిందుకః	తేందూ, గూమా	తుంబిక్	డయోస్పిరస్ కాక్రిఫోలియా	ప్ర॥ నా:- ఈడెచెట్టు
తుమ్మచెట్టు	బబ్బూరః	1బబూర్ 2బబూల్	కరువేలం	1 అకేసియా అరాబికా 2 బాబల్ ట్రీ	ఇది నల్లతుమ్మ. తెల్లకుసుమరోగములో దీని కషాయము యోనిలోనికి పిచికారీ (డూషింగు) చేసిన మంచిది. గ్రహణి, అతిసారాదులలో నుపయోగింతురు.
తురకవేప	అర్థతిక్తః, తృణనింబః	విలాయతీనీమ్, బకాయన్	మలైవెంబి	మెలియా శెంపర్ వైరెన్స్	బుతురక్తము జారీచేయును.
తురుష్కము	1 తురుష్కః, 2 శిలారసః	1 సాగరిగోంద్, 2 శిలారస్	నెరియారిషిప్పల్ రసమల్ల (మళయాళం)	1 లిక్విడాంబర్ ఓరియంటాలిస్ 2 లిక్విడ్ స్టోరక్స్	సువాసనకొఱకు దీనిని తైలములలో కలిపెదరు. టించర్ బెంజాయిన్ అనే యింగ్లీషుమందులో యిది కలియును. ఇది శ్వాసకోశములమీద పని చేయును.
తులసి	తులసీ	తుల్సీ, సబ్జామ్, వరండా	తులశి	1 ఓసిమమ్ శాంక్టమ్ 2 హోలీ	ప్ర॥ నా:- నల్లగగ్గెర. ఇది మన్యపుజ్వరములలోను, దగ్గులు పడిశములలోను

				బేసిల్	మంచి పనిచేయును. తులసిరసము పైత్యహరము. విషయములకు విరుగుడు. తులసితోట యున్నచోట దోమ యుండవు.
తువరిమన్న	1 అసిత్రిఫ్నీ, 2 తువరికా	గోపీచందన్	గోపి	సిట్రిసస్ రాజన్	
తూటికూర	ఆకాశమూలీ	జల్ కుంభీ, కరేమూ	ఆగాశతామరై	పిస్టియా స్ట్రాటియోటిస్	
తెగడ	త్రివృత్	నిసోథ్, తెగర్, తుర్బుదేసఫేద్	వేళ్ శివదై	కన్ వల్ వ్యులస్ టర్పెతమ్	తెల్లతెగడ, నల్లతెగడ రెండురకములు. తెల్లతెగడ రెండింటిలోను శ్రేష్ఠము. ఆవుపాలతో వుడికించిన శుద్ధియగును. విరేచనములు చేయును. త్రివృత్ లేహ్యములో నిది చేరును.
తెల్లఆముదము	శ్వేతైరండః	సఫేద్ ఏరండ	విళక్కెణ్ణై	1 రిసినస్ కమ్యూనిస్, 2 కాస్టర్ ఆయిల్ ప్లాంట్	
తెల్లఆవాలు	1 శ్వేతసర్షపః 2 అంధికా 3 సిద్ధార్థః	సఫేద్ రాయీ	వెళ్లైకడుగు	1 బ్రాస్సికా ఆల్బా 2 వైట్ మస్టర్డ్	
తెల్లకలువ	1 కుముదం 2 శ్వేతజలజం	నీలోఫర్ ఛోటాకన్వల్	1 వెల్లంబల్ 2 ఇందిరవాచం	వాటర్ లిలీ(వైట్)	
తెల్లగజ్జెరు	1 దీర్ఘపత్రః 2 శ్వేత	పునర్నవా [illegible]	వెళ్లై_పరుప్పాయ్	1 ట్రియాంతీమా	ఆవుపాలతో వుడికించిన శుద్ధియగును.

	పునర్నవా 3 శ్వే తిమూలా	పరా		డెకాక్ డాగ్రి 2 పెగ్రియిలింగ్ ట్రియా నీమా	మూత్రమును జారీచేయును.
తెల్లగురిగింద	శ్వేతగుంజా మధుస్రవా	సఫేద్‌గుంఘచీ	వెళ్లై గుండుమణి	1 జెక్విరిటీ, 2 ఇండియన్ లైకరిస్ 3 అబ్రిస్ ప్రికటోరియస్ (వైట్)	
తెల్లచందనం	శ్వేతచందనం	సఫేద్‌సందల్	సందనకట్టై	1 శాంటలమ్ ఆల్బమ్ 2 శాండల్ వుడ్ ట్రీ	
తెల్లజీలకఱ్ఱ	శ్వేతజీరకః	సఫేద్ జీరా	వెళ్లై శీరగం	కారవే	
తెల్లతామర	పుండరీకం శ్వేత పద్మం	కనవల్	వెళ్లై తామరై	వైట్ లోటస్	
తెల్లతుమ్మ	బబ్బూరగ	బాబుల్	వెల్ వేలం	1 అకేసియా లూకోప్లియా 2 పానిక్ లెడ్ అకేసియా	
తెల్లప్రత్తిచెట్టు	శ్వేతశాల్మలిః	సేనిబర్ హాతి ఝూల్	ఇల్వం	వైట్ కాటన్ ట్రీ	
తెల్లమంగ	మదనక	దికామలి	తుంబై	1 గమ్ యార్డింగ్ గార్డీనియా 2 గా	

				రీనియా లూసిడా 3 కంబీ రెసిన్	
తెల్లములక	శ్వేతబృహతీ	బర్ హాకటా	కరిమ్నుల్లి	1 సాలేనం యిండి కం 2 ఇండియన్ నైట్ షేడ్	
తేనె	మధు	శాహద్	తేన	హానీ	తేనెలో కొన్ని ప్రత్యేకపు విటమినులు న్నవి ఇది గుండెకు బలముచేయును తేనెలో ఫార్మిక్ యాసిడ్ అను విషము బహుస్వల్పముగ నుండును. తేనె శ్రేష్టమైన ఆహారము. పంచ దారను మాని తేనె ఉపయోగించుట చాలమంచిది. తేనె సేవించిన నిద్రపట్టును. న్యుమోనియా అనగా విషపడిశములో నిది వాడుట మంచిది. కాలినపుండ్లకు తేనె వ్రాసిన మానును. ఇది అనేకవిధముల మంచిది. కొంతకాలము నిలవచేసిన తేనెలో సంఘనశక్తి (Astringent) కలుగును.
తేయాకు	శ్యామపర్ణీ	చాయ్	తేయిలై	1 కామెల్లా తెరిఫెరా, 2టీ ప్లాంట్	
తేలుమణిచెట్టు	అళిపర్ణికా	హాత్తాజురీ	తేలుకొండుక్కు	1 టియారిడియం	ప॥ వా :- గురుగుచెట్టు.

				యిండికమ్ 2 ఇండియన్ టరక్ సోల్ 3 హెలిరోటోప్	
తోటకూర	మారిషః	భాజీ, మర్సా, చౌలాయీ	కీరైతండు	అమరాన్త్	
దవనము	1 అంఘ్రిజిహ్వకః, 2 విచకిలః;	దౌనా	మరుక్కొళుందు	1 అర్టెమిసియా అబ్రోటేనమ్ 2 సదరన్ వుడ్	
దానిమ్మ	దాడిమః,	అనార్	మాదుళం	1 పోమెగ్రనేట్ 2 ప్యూనికా గ్రానేటమ్	దీనివేరు చెక్కకషాయము సేవించిన పేగులలోనుండు పొడుగైనపాములు (Tape worms) పడిపోవును. దీనికాయ లేతదిగ్గాని అతిసారదులకు చాలమంచిది. దాడిమాదిగుటీలో నిదికలియును.
దాల్చినచెక్క	త్వక్	దాల్చీనీ	లవంగపట్టై	సిన్నామన్	పరి॥ నా:-లవంగపట్ట శాంతి:-1 రూమిమస్తకి 2 బాదంజీగురు. ఋతురక్తము జారీచేయును. అధికమగు క్రిమిసంహారశక్తికలదు.
దాసానిచెట్టు	జపా	జసుత్; గుడ్‌హాల్	1 సెంబరత్తై 2 సపటూర్ఫూచెడై	1 హైబిస్కస్ రోజా సినెన్సిస్ 2 షో—ఫ్లవర్	పరి॥ నా:-1 దాసనము 2 మందార చెట్టు

దింటెన	గిరికర్ణీ	అపరాజితా, కోయల్	కక్కానమ్ శంకపుష్పం (కన్నడం; మళయాళం)	1 క్లిటోరియా టెర్నెషియా వింగ్ లీవ్డ్ క్లిటోరియా	గింటెనచెట్టు పూవులు సంకువలె సంకువలె నుండుటచేత యీచెట్టును సంకుపూలచెట్టందురు. ప॥ నా:-గింటెన గింటెనగింజలు విరేచనకారి. శాంతి:-కరక్కాయ బెరడు. ప్ర॥తి:- ఏటి పుస్స కాయకండ.
దిరిసెన	శిరీషః,	శిరిష్, లస్రిన్,	1 చిరీదమ్ 2 కటువాకై	1 అకేసియా లెబ్బెక్ 2 అకేసియా స్పెసియోజా	ప॥ నా:—గిరిసెన వాతపుయాదృల హిస్టీరియా మూర్ఛలందు పనిచేయును.
దుండిలము	శ్యోనాకః,	అర్లు, సన్నా	వంగమరం	1 కొలోకాంతెస్ యిండికా 2 బిగ్నొనియా యిండికా	ప॥ నా:-దుండిగము. దుండిగమును పెద్దమాను అనికూడ అనెదరు గ్రహణి అతిసారాదులలో వాడెదరు.
దుంపరాష్ట్రం	రాస్నా	గాయసన్, కులంజన్	పేరరత్తై	గాలంగాల్ (గ్రేటర్	దగ్గు, కఫము అగ్నిమాంద్యము వారించును.
దుష్టుపుచెట్టు	అజశృంగీ; కరంభ	దదియార్; అంధాహులీ, బెయ్వరమ్ కెర్ఘుడ్ జింగన్	1 అన్నైకత్తైమరం 2 పూతిమామరం	1 వోడర్ (ట్రీ 2 ఓడినా వోడియర్	ప॥ నా:-జుట్టుగచెట్టు. గాఢవిరేచనకారి. పక్షవాతములలో వాడెదరు.
దూపదామర		సఫేద్ డామర్	వెల్లైకుంగిలిమ్	1 వెటేరియా యిండికా 2 వైట్ డామర్ ట్రీ) 8 ఇండి	ప॥ నా:- తెల్లగుగ్గిలం. దీనిని కొవ్వుకు బదులుగా పాలాస్త్రీలలోనుపయోగింతురు.

దూలగొండి	1 కండూరా; 2 శూకశింబీ, 3 కపికచ్ఛూ	క్వాంచ్ కివాంచ్	పూనైక్కాంజి	యాన్ కోషల్ ట్రీ 1 డోలికస్ ప్రూరియన్స్ 2 కౌహేజ్ ప్లాంట్	పరి॥ వా:-1 దురదగొండి 2 దూలగోవెల
దూసరచెట్టు	పాతాళగరుడీ	ఛిరేటా, పాతాల్ గారుడీ ఫేణుడా	కట్టుకొడి	కోక్యులస్ విల్లోసస్	పరి॥ వా:- దుయ్యచెట్టు.
దేవతాళము	దేవదాళీ	ఘుఘర్ బేల్ సనైయా	దేవదాళి	యాక్ డోప్రోగా సెర్రాటస్	పరి॥ వా:- డావరడంగి. వాంతియును విరేచనమును చేయుటకుపయోగింతురు.
దేవదారుచెట్టు	శక్రపాదపః	దేవదార్	తూన్ మొరెబు	పైనస్ డియోడార్	ఇది జ్వరములలో మంచిపనిచేయును. దీనిచూర్ణము చల్లిన పుండ్లుమానును. గ్రహణి అతిసారములలోనిది వాడెదరు. దీని కట్టెలోనుంచి తీసినతైలం కర్పూరతైలమునుబోలియుండి చర్మవ్యాధులలో నుపయోగించును.
దొండ	తుండికేరీ, బింబికా	కుదురూ	కోవైక్కాయ్	కేఫాలాండ్రా యిండికా	పరి॥ వా:- తియ్యదొండ. దొండలో నాగదొండ, కాకిదొండ, లింగదొండ మురుదొండ లేక వర్ణమాతంగి అను భేదములుగలవు.
దోస	1 కర్కటీ, 2 ఉర్వారుః	కక్డీ, ఖీరా	వెళ్ళరిక్కాయ్	1 కుక్యుమిస్ సెటైవస్ 2 కామన్ కుకుంబర్	

ద్రాక్ష	ద్రాక్షా	దాఖ్, మునక్కా	తిరాక్షపణ్ణం	గ్రేప్స్	ప్రి:- కిసిమిసి; చలువచేయును. బలము నిచ్చును.
ధనియాలు	1 అల్లా, 2 అవరికా 3 ధాన్యాకం	ధనియా	కొత్తుమల్లి	కోరియాండర్ సీడ్స్	తాపమును, వాంతిని, శ్వాసమును, త్రి దోషమును పోగొట్టును. పచ్చిధని యాలు మూత్రము నధికపరచును.
నందివర్ధనము	తగరః	కింకిరాత్, భూజిత గర్, చందని క్షి ర్కాటగర్	నందియవర్థం	1 టాబర్నేమాన్ టేనా కరోనేరి యా 2 వాక్నేషవ ర్ ప్లాంట్	దీని యాకులరసము నేత్రరోగములలో పనిచేయును.
నందివృక్షము	కుబేరకః, తున్నః	మేరశింగి; తుణ్	పిరుకురుంజ	జిమ్నోమాసిల్విస్ట్రి	ప్రి॥ సా:- కళ్ళరావి. పాముకాటుమీ ద దీనిచూర్ణముచల్లి దీని కషాయ ము లోపలకు యిచ్చెదరు. దీనియా కులు నమలిన జిహ్వారుచి తెలియదు. దీని ఆకులలో .6 % జిమ్నెమిక్ ఆసిడ్ ఉండును.
నక్కదోస	చిర్భటః	ఫట్	వరుల్ వెళ్ళరిక్కాయ్	కుక్యూమిస్ యూటి లాటిస్మస్	ప్రి॥ సా:- బుడమదోస. వీటికాయలు పురీషభేదకములుగ నుండును.
నక్షిచికి	తురకః				ప్రి॥ సా:- ఛిక్కణి. ఇది శిరోవిరేచ నోపగగణదశద్రవ్యములలో నొకటి.
నఖుంచిప్పలు	నఖం	1 నఖి; 2 ఎకిలా లల్ ములక్	శంఖునఖి	అంగుయిస్ ఒడో రేటస్	
నమ్మదుంప	కశేరుకం	కశేరు చిణ్చోడ్	శెనికగశె, తుంగగరు	స్కిర్పస్ కైసూర్	ప్రి॥ సా:- గొట్టిగడ్డ

			కశేరువా (కర్నాటకము)		
నల్లజీలకఱ్ఱ	కృష్ణజీరకం	కాలాజీరా, షాహజ్	కారుశీరగం	1 నిగెల్లా శటైవా 2 స్మాల్ ఫెన్నెల్	వాసనచూచిన రొంప, పడిశము తగ్గును. స్త్రీలకు పాలుపట్టించును. ఋతుశూలకట్టును. ఋతురక్తము జారీ చేయును. ఎక్కువ మోతాదులలో గర్భపాతనము చేయును. శాంతి:- పుదీనా ప్రతి:- జీలకర్ర, సోపు.
నల్లమందు *	అహిఫేనం	అఫీమ్	అబిని	ఓపియం	విరుగుడు:- ఎట్రోపిన్ అనే ఇంగ్లీషు మందు. శాంతి:- శొంఠిరసము. వీర్యస్ఖలనము మాపును. గాయముమీద నల్లమందు వేయకూడదు. ఎచ్చట నొప్పియున్నను నల్లమందువల్లతగ్గును.
నల్లవావిలి	1 కృష్ణనిర్గుండీ, 2 నీలనిర్గుండీ	కలాబ్‌షింజ్	కరొనొచ్చి	జెక (డెరుస్సానెగ్లాలెస్	వాతవ్యాధులమీద పనిచేయును.
నల్లఉమ్మెత్త *	కృష్ణధత్తూరకః	కాలాదతూరా	కారుఊమ్మత్తై	1 డటూరా ఫాస్ట్యోజా 2 పర్పిల్ థార్న్ యాపిల్	దీనిపత్తులు నిమ్మపండ్లరసములో ఒకరోజు నానవేసి ఎండించుటయే శుద్ధి. కంటిపాపను వృద్ధిచేయుటకు దీని పువ్వులను కండ్లకు కట్టుదురు. ఇంగ్లీషులో ఎట్రోపిన్ అనే మందుకు బదులుగా కండవ్యాధులలో దీనిని వాడెదరు. ఇది విషముగాన బహు

నాగ్రిత.

నల్లేరు	వజ్రవల్లీ, అస్థిభంగః	హాడాభాంగా, హాడ్ జోరా (బెంగాలీ)	పిరండై	1 వైటిస్ క్వాడ్రాంగులారిస్ 2 నేచ్వర్ ప్లాక్డ్ వైన	బియ్యపుపిండితో నల్లేరు రొట్టెకాల్చి పెట్టినచో కొన్ని దగ్గులు తగ్గును.
నవాసాగరం	అమృతక్షారః	నౌసాదార్	నవాచారం	1 అమోనియం క్లోరైడ్ 2 సాల్ అమోనియాక్	ఇదియును, సున్నమును కలిపినచో "స్మెల్లింగ్ సాల్టు" అగును. స్మెల్లింగ్ సాల్టు పీల్చినచో, దాని ఘాటు చేత, అపస్మారము మొదలైన రోగములలో తెలివివచ్చును. నవాసాగరం, కార్జము (Liver) మీద మంచిపనిచేయును.
నాగకేసరములు	నాగకేసరః	నాగకేసర్	నాగపూ	మెసువ ఫెర్రియా	దీనిపువ్వులచూర్ణము, వెన్న, తేనె, కలిపియిచ్చిన రక్తమూలశంఖ కుదురును. దీనివిత్తులతైలము వాతనొప్పులలో మర్దనాచేసెదరు. ప్రి॥ నా:- సురపొన్న.
నాగజెముడు	నాగఫణః	ఫానిమానస	నాగతాళి, పలకైకళ్లి	1 ఒపున్ష్యా డిల్లెనీ 2 కాక్టస్ యిండికస్ 3 ప్రిక్లీపియర్	దీనిపండ్లపగ్గుతు, ఉబ్బసములోను, కోరింత దగ్గులోను మిగుల మంచిమందు. ఇది పైత్యమును పుట్టించును. దీనిపండులో "మాలిక్ యాసిడ్"ను, మాంగనీస్‌యును, అను రెండుపదార్థములుండును. దీనిపండు, రసము

					శగలలో నుపయోగించుదు. దీని పాలచోన 10 చుక్కలు పంచదారతో నిచ్చిన విరేచనములుచేయును.
నాగమల్లి	అష్టపత్రికా	ఫటక్ ఘుాయి	నాగమల్లి	1 రైనాకాన్సకమ్యూనిస్ 2 జస్టిసియా నాసూటా	దీనివేరు చూర్ణము, నిమ్మరసముతో కలిపి వ్రాసిన తామర, గజ్జిపోవును.
నాగరముస్తలు	నాగరముస్తకం	నాగర్ మోథా	ముత్తహాకాచ్	సైపెరస్ స్కేరియోసస్	
నాచు	అంబుతాలః ; అవకా	సివార్	ఎలిప్పాశి	1 లెమ్నాగ్లోబోసా 2 డక్ వీడ్	
నాభి	వత్సనాభః	విషాంగ్, బఛనాగ్	వసనాబి, విషనాయిర్	ఇండియన్ ఎకొనైట్	ప॥ నా:-వసనాభి. గోమూత్రములో రాత్రివానవైచి పగలు ఎండించవలెను. ఇటుల మూడురోజులుచేసిన శుద్ధియగును. శాంతి:- చిరితకార.
నారింజ	1 నాగరంగః 2 అమ్లాస్యః	నారంగీ	కిచిలి	ఆరెంజ్	నారింజపండు తొక్కలో విటమినులున్నవి. మన ఆహారములో యీవిటమినులు లేకపోయినచో మనకు తిమ్మిరి వాతమువచ్చును.
నిమ్మగడ్డి నిమ్మతులసి	కత్తృణం; రామతులసీ	అగ్యాస్ రమ్‌తులసీ బాలంగూయేకుర్ద్	వాసనైపుల్ కాట్టుతుళవా (మళయాళం)	లెమన్ గ్రాస్ 1 డోరిమా అమ్మొనియకం 2 సెన్	ప॥ నా:-కామంచిపూరి. శాంతి:—బనప్షాపువ్వు. ప్రతి:-లవంగాలు. జీర్ణశక్తి కలిగించును.

నిమ్మ	జంబీరః	(పార్సీలో) పకం జమిషిల్ (అరబ్బీ) నీంబూ	ఎలుమిచ్చం	పెడ్ వెర్బీనా లైమ్	నిమ్మపండ్లరసము కలరారోగికియిచ్చిన దాహముకట్టును. కలరాపురుగును చంపుశక్తి దీనికిగలదు. నిమ్మతొక్కలో విటమినులున్నవి. శాంతి:— 1 గంగరేగుపండు 2 పంచదార. ప్రతి:— నారింజ.
నీరుగొబ్బి	కోకిలాక్షః	తాల్ మఖానా	నీరుముల్లి	1 హైగ్రోఫిలియా సైనోజా; 2రూల్లియా లాంగిఫోలియా;	ప్ర॥ నా:— గొలిమిడి.
నీరుచెంచలి	సునిషణ్ణకం	చణపత్తీ, చౌపట్టె టింగణ	నీర్ఆర్ర, అర్రైకీర	1 మార్సిలియాక్వాడ్రిఫోలియా ; 2 ఫోర్ లీవ్డ్ మార్సిలియా	ప్ర॥ నా:— నీటిబచ్చలి.
నీరుపిప్పలి	తోయపిప్పలీ, అంబుశిరీషికా	జలపీపల్ గంగతిరియా వనిశిగా	నీరుతిప్పలి	స్ఫినోక్లియా జైలానికా	ప్ర॥ నా:— బొక్కెన ఆకు.
నీరుప్రిబ్బలి	జలవేతసః	జలబేత్	జలపెరుంబు	ఎ సార్ట్ ఆఫ్ రటన్ ట్రీ	
నీరుల్లిపాయ	పలాండుః	ప్యాజ్	వెంగాయం ఎరుల్లి	ఆనియన్	ప్ర॥ నా:— ఎఱ్ఱగడ్డలు. నరములకు సమధాతువును కలిగించును. నిద్రపట్టుని

					వారికి విద్రిమ కలిగించును.
నీరువావిలి	సింధువారః	సంభాలు	నీర్‌నొచి, నిర్వ్యాచితా	1 వైటెక్స్ ట్రిఫోయా 2 ట్రిలీవ్డు వైటెక్స్	
నీరుడివిత్తులు	తువరకబీజ	గర్డఫల్	నీరుడిముత్తు	హైడ్రోకార్పస్ యింకి బ్రియన్స్	దీనిని అడవిబాదమనికూడ అనుటవాడుక. చాలుమెంగ్రినూనెకు బదులుగా దీనితైలం కుష్టువ్యాధులలో వాడెదరు.
నీలిచెట్టు	నీలినీ	నీల్	నీలి, అవురి	యిండిగో	దీనికషాయముతో ప్రక్షాళించినచో నోటిలోని రసముపట్లు మానును.
నులిదడచెట్టు	ఆవర్తనీ	మొరార్‌ఫల్,కపాసి	వాలంబిరిమరం	హేలెక్టెరెస్ ఐసోరా	దీనివేళ్లచెక్కకషాయము ఉదరరోగములలో (Stomach disorders) మంచిది దీనివిత్తులచూర్ణము ఆముదములో కలిపివేసిన కర్ణరోగములలో చాలమంచిది.
నువ్వులు	తిలః	తిల్	ఎళ్ళు	జింజెలీ సీడ్స్	ఋతురక్తము జారీచేయును.
నెమలిఅడుగుచెట్టు	పూతికరజః, ప్రకీర్యః	పూతికరంజ్ కంటకరంజ్	పెచకకర్ మైలుఅడుగుమరం	కేసాల్‌పినియాబాండూసెల్లా	
నెమ్మిచెట్టు	తినిశః అశ్మగంధకః	తినిశా తిరిచ్ఛ	తినిశమరం (అరవం) క్యాకొదక (కర్నాటకం)	డాల్బెర్జియా ఊజీనెన్‌సిస్	
నెల్లిచెట్టు	1 గణికారికా 2 అ	అర్ని అగథ	తాఘూవక్షై	ప్రిమ్నా స్పైరేటి	ప్రి॥ పా:-తక్కిలిచెట్టు.

నేపాళము	తిమంథః దంతీ	జమాల్; దంతీ	నేర్వాళ కట్టామణై	ఫోలిఆ 1 క్రోటన్ టిగ్లియం, 2 క్రోటన్ ఆయిల్ సీడ్	గింజలపై పొరవలచి లోపలనున్న పొలకలుతీసి వేసి అపప్పును పేడనీళ్ళతో రెండుజాములు ఉడికించిన శుద్ధిఅగును. శాంతి:- వసను కాల్చి బూడిదచేసి తేనెతో కలిపి యివ్వవలెను.
నేరేడు	జంబూః	జామన్	నాగప్పఴం నావల్	యూజెనియా జాంబూలానా	శాంతి:- పెరుగు. అతిమూత్రములోను మధుమూత్రములోను పనిచేయును. రక్తగ్రాహికట్టును.
నేలగుమ్మడు	విదారీభూమికుష్మాండః	బిలాయీకంద్ క్షీర విదారీ	ఫాల్ మోదిక	1 బటాటాస్ పానిక్యులేటా 2 ఐపోమియా డిజిటేటా.	వీర్యవృద్ధి, దేహపుష్టి చేయును. స్త్రీలకు పాలుపుట్టించును. మూత్రము నధికపరచును. ఈగుణములన్నియు దీని దుంపకేగలవు.
నేలతంగేడు	ఆకుల్యం	సహా	నీలావిరై	1 కేసియా లాన్సియొలేటా 2 ఇండియన్ సెన్నా	పరి॥ నా:- చిన్నతంగేడు.
నేలతాడి	1 తాళమూలికా 2 ముసలీ	ముసలీకంద్; శియా ముసలీ	నిలపణంకిళంగు	కుర్కులిగో ఆర్కియోయిడెస్	
నేలములక	వార్తాకీ; బృహతీ	కటాయీ వర్హాంటా	కండనకట్టారికందన ఘాత్రి	1 సొలేనమ్ గ్జాన్తోకార్పమ్ 2 సోలేనమ్ జాక్వినీ	పరి॥ నా:- వాకుడు.

నేలవుసిరిక	భూమ్యామలకీ ఝుటా; అజ్ఝటా	జురామ్లా, భూఆమ్లా	కీళ్లానెల్లి	ఫైలాన్థస్ నిరూరీ	దీనిలో "ఫైలాన్థిక్" అను చేదుగల పదార్థముండును. దీని సమూలము ఉబ్బులలోను శగలలోను మూత్రవ్యాధులలో నుపయోగింతురు.
నేలవేము	భూనింబః	కిరాయత్ మహాతిక్తా	నీలవేంబు	1 ఆండ్రోగ్రాఫిస్ పానిక్యులేటా 2 చిరేటా	అరగనిపదార్థము కడుపులో ఉండి దాని ప్రేరేపణవలన (Gastric irritation) కలిగిన విరేచనములకు నేలవేము కషాయము ఒకప్పుడు లాభకారిగా నుండును. జ్వరములు కుదురును. రక్తశుద్ధిచేయును.
పంచదార	1 శర్కరా; 2 అభిచ్ఛత్రా.	శక్కర్	సక్కరై	షుగర్	1 డ్రాము పంచదార 3 డ్రాములనీటిలో కలిపిన మిశ్రమమును ప్రతిగంటకు కంటిలో కొన్ని బొట్లువేసిన యడల కండ్ల కలకత్వరగా వ్యాధులు కుదురును. ప్ర॥ సా:-చక్కెర. మధుమూత్రరోగమునకు తీపిపస్తువులు పెట్టరాదు గాన నిషిద్ధము.
పంపరపనస	పంపరా	చకోత్రా	బొంబలీమాసపళం	పామెల్ మోస్	
పగడము	ప్రవాళః	మూంగా, గుల్లీ	పవళం	కోరల్	నిమ్మపండ్లరసముతో సానవేయుటయే శుద్ధి.
పచ్చకర్పూ	ఘనసారః, హిమ	కాపూర్	కరుప్పూరం	రిఫైండ్ కాంఫర్	హృదయమునకు మెదడునకు బలము

రము	వాలుకా				నిచ్చును. వివాహము హరించును.
పటిక	ఫటికారీ, అజశృంగీ	ఫిటక్‌కారీ	పటికారము	యాలం	అవుపాలతో ఊరబెట్టిన శుద్ధిఅగును. ఎక్కడైన్ను వదలకుండనున్నచో పటిక వలన తప్పక నిలచిపోవును. పటిక నీరు ముక్కులో పిచికారీచేసిన ముక్కువెంట రక్తముపడుట కట్టును- మలేరియాజ్వరమునకు క్వినా కంటె పటిక మందిమందు. మోతాదు 5 గ్రైయినులు.
పటికిబెల్లము	తవరాజః	ఖండ్, మిస్రీ	కల్కండ్	షుగర్ కాండీ	పరి॥ వా:-1 కలకండ 2 కండచక్కెర. సంభోగశక్తి వృద్ధిచేయును. ప్రతి:— ముత్యములు.
పట్టు	కజ్ (అరబ్బీ) అబ్రేశమ్ (పార్శీ)	రేశమ్	పట్టు, వెళ్ళిపట్టు, కోరాపట్టు	రా సిల్కు	
పతంగిచెట్టు	పతాంగం	పతంగ్	పరతంగి (అరవం) సప్పంగ (కన్నడం) చప్పనం (మలయాళం)	సేసల్ పీనియా శవ్వుడ్	ఇది చాల ఒగరుగనుండును. గ్రహణి అతిసారాదులలో బాగుగా పనిచేయును బుకురక్తమువారీచేయును.
పనస	కంటకఫలః	కట్‌హార్	పలా, ఫనస్	జాక్ ట్రీ	
పన్నీరు	హిమాంబు	గులాబ్‌జర్	పనినీర్	రోజ్ వాటర్	
పర్పాటకము	1 పర్పటకః 2 అతిపారఘ్నః	పిత్తపాపడా శాహ్‌జాడ్	పర్పాటక	వల్లుగో సెర్వియానా	తీనికపాయము జ్వరములలో వాడెదరు దీనివేళ్ళు నూనెలోకాచి తీసిన

					తైలము వాతనొప్పులు హరించును.
పల్లేరు	గోక్షురః	గోఖరూ, ఖసక్	నెరుంజిల్	ట్రిబ్యులస్ లానుజినోసస్.	మూత్రము జారీచేయును.
పసుపు	హారిద్రా	హల్దీ	మంజళ్	1 కుర్కుమా లాంగా 2 టర్మెరిక్	పసుపు కండ్లకలకకు, పుసులు కారే కండ్లరోగములకు మంచిపనిచేయును. పసుపు పటిక కలిపి చెవిలో వేసిన చెవిలో చీముకారుట తగ్గును. పుండ్లమీద చల్లిన మానును.
పరంగిసాంబ్రాణి	పాంజాఖ్య	కుందుర్ లోభాన్	కుందిరికమ్	1 బోస్వెల్లియా తూరిఫెరా 2 బోస్వెల్లియా సెర్రెటా	శగరోగములలో వాడెదరు బుతురక్తము జారీచేయును దీనిని కురుపుల మీదను రాచపుండ్లమీదను పాలాస్త్రిగా వేయుదురు. ప్రి॥ నా:- 1 అందుకుపిసును. 2 కుందురు వృక్షము.
పాచితీగ	వారాహీ; బదరా	అఫీమూకా అమల్ బేల్	అంతటకొక్కడి	ఇండియన్ డాడర్	ఉన్మాదములలో పనిచేయును. ప్రి॥ నా:- 1 అఫీమూన్ 2 ఉన్మాదనివారిణి.
పాటులగన్ని	చంద్రికా	చోటాచంద్	చివన్అమెల్పొడి	ఓఫియాక్సైలాన్ సెర్పెంటినమ్	ఇది తేలు మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు విరుగుడని నమ్మిక. దీనిలోనుండెడి ప్రాముఖ్యమైన పదార్థమునకు 'సూడోబ్రూసిన్' అని పేరు పెట్టిరి.
పాదరసం *	పారదః	పారా	పాదరశం	1 హైడ్రాగిరమ్;	కరుదూపం, యిట్రికిపాడుం; పెరుగు;

				2 మెర్క్యురీ	బెల్లము; పసుపు; వీటితో విడివిడి గానూరి గుడ్డలో వడబోయుటయే దీనికి శుద్ధి. ఇంగిలీకములోనుంచితీసిన పాదరసము విడిగా శుద్ధుచేసినదానికంటె శ్రేష్ఠము.
పాపటచెట్టు	1 వృకధూమకః, 2 తర్పణ	పాపరి, కకారా	పావక్కైవదుర్	పవెట్టా ఇండికా	విరేచనకారి; దీనివేరు జలోదరములోనిచ్చెదరు. ప॥ నా:- బొద్దికూర.
పాపరబుడమ	ఇంద్రేంద్రవారుణీ చిత్రా	ఇంద్రవరుణ ఇంద్రాయణ	అట్టుతుమ్మట్టి, పేడికరి	సిట్రులస్ కొలొసిక్ తిస్	గాఢవిరేచనకారి; జలోదరములలోను కాఙ్ఞము (Liver) వ్యాధులలోనిత్తురు. అతిచేదు. ప॥ నా:- 1 పిన్నపాపర.
పాయిలకూర	గోళి	లోక్యాశాక్	కోరిలకీరై	1 పోర్చులాకా క్వాడ్రిఫిడా 2 నైవాచ్	ప॥ నా:- 1 పుల్లపావిల. 2గోళికూర.
పారిజాతము	1 పారిభద్రః; 2 శేఫాలికా;	హార్‌శింగార్; సెహారు	పవజ్ఞమల్లె; మన్‌జప్	1 నిక్‌టాన్ తెస్ ఆర్బోర్ ట్రిస్టిస్ 2 నైట్ జాస్మిన్	దీనిలో 'నిక్‌టాన్తిన్' అనే ప్రామువ్యపదార్థముగలదు. దీనిపసరు విరేచనకారి. జ్వరహారము.
పాలకూర	1 జీవంతీ; 2 మధుస్రవా	డోడీ		హెలొస్టెమ్మా రీడివి	ప॥ నా:- మనుపాల, నేతిరాగముల కుమంచిపి.
పాలచెట్టు	క్షీరికా రాజాదనః	క్షీరి, రాయనీ, ఖిర్నీ	పాల్ల	మిముసోప్స్ హెగ్జాండ్రా	
పాలతుత్తం	ఖర్పరీ; అమృతా	సఫేద్ తూతియా	పాలతుతం	వైట్ విట్రియల్	ప॥ నా:- కపరి. మున్నపునీటితో

	సం౯౧				రెండుజాములు వండిన శుద్ధిఅగును.
పాలసుగంధి	శారిబా	మర్గబు మగ్రాబు గారీసర్	నన్నారి	1 హెమిడెస్మస్ యిండికస్ శియాస్ క్లపియాస్ సూడోసర్సా 8 కంట్రీ సరస్పరిల్లా	రక్తశుద్ధిచేయుటకు ప్రసిద్ధికెక్కినది.
పాషాణము	పాషాణక	సంబల్	పాషాణం	వైట్ ఆక్సైడ్ ఆఫ్ ఆర్సెనిక్	ఉల్లిపాషాణము, గౌరీపాషాణము మొదలగు జాతులుగలవు.
పిన్నదూలగొండ	దుష్పర్శః	బర్ హాకత	కకచూరి	౹టేగియా యిత వొల్యుక్ట్రా	వీర్యవృద్ధిచేసి బలమునిచ్చును.
పిన్నపాల	క్షీరావీ	దుథలతా		ఆక్సిస్టెల్మా ఎస్క్యులెంటమ్	ప్ర॥ నా:- చిఱుపాల. ఓఢ్రదేశములో దీనిని పచ్చకామెర్లలో బాగుగా నుపయోగింతురట. గ్రహణి, మూలశంఖలలో మంచిది
పిప్పలి	పిప్పలీ	పిప్ లీ	అరిశితిప్పలి	లాంగ్ పెప్పర్	శ్వాసకాసలు, ఆమవాతము జ్వరము కుదుర్చును.
పిరంగిచెక్క	మధుస్నుహీ	చోబచీనీ షుక్ చీనా	పరూయిగాయ్	1 స్మైలాక్స్ చైనా; 2 చైనా రూట్	ఈచెట్టు చైనా, జపానుదేశములలో పెరుగును. హిందూదేశములోలేదు. సవాయిరోగములో పనిచేయును.
పిల్లితేగలు	శతావరీ	సఫేద్ ముసలీ సతావర్	1తణ్ణీర్ విట్టాన్ కిళంగు 2 పనియానకు 8 నిలప్పణక్కిళంగు	యాస్పారగస్ రాసిమోసస్	ధాతుపుష్టిచేయును. ప్రమేహవ్యాధిలో మంచిది ప్ర॥ నా:-పిల్లిపీచర. శాంతి:- తేకె. ప్రతి:- బహుమనేనుఫేక్.

పిల్లిపెసర	ముద్గపర్ణీ	ముగదణ్, ముతమునని	చిరుపాఱుకహేసరు(కర్నాటకము)	ఫాసియోలస్ ట్రిబోలస్	పరి॥ నా॥ శాకిపెసర.
పిస్తాపప్పు	అభిషుకం	పిస్తా	పిస్తా	పిస్టేసియా వీరా	కాంతి:-అల్పుకారా. ప్రతి:- బాదంపప్పు. 1 జ్ఞాపకశక్తి వృద్ధిచేయును. 8 వీర్యవృద్ధిచేయును.
పుచ్చకాయ	కాళింగీ	తర్బూజ్	1 పిచ్చిపణ్ణం, 2 తర్బూషినీ పణ్ణం	1 వాటర్ మిలన్ 2 కుకుర్బిటా సిట్రులస్	పరి॥ నా:- తర్బూజా. కాంతి:- తేనె. ప్రతి:-అపబవిత్తులు.
పుత్రజీవితుము	పుత్రజీవక	పిత్తౌంజయా, పుత్రజీవ, యాణోతా, జియాపుతా	జీవక పుతర్ (మరాటీ)	సాగరా పుత్రిన్ జీవా	గర్భోత్పత్తి కలుగ జేయును. శుక్లవృద్ధి చేయును.
పుదీనా	1 సుగంధభూతృణం, 2 అజీర్ణహరక	పొదీనా, అనవుల్ హింది హాబకుల్ హింది (అరబ్బీ)	పుదీనా, ఈరుచ్చకీరై, చట్ణిమరకు (కన్నడము)	1 మెన్తా అర్వెన్సిస్ 2 మార్ష్ మింట్	పరి॥ నా:-ఈగ యొంగిలికూర, తీవ్రముగా వచ్చే త్రేణుపులను తగ్గించును- అజీర్ణి పోవును- దీనినుండితీసిన తైలము పిప్పరమెంటు తైలమును బోలియుండును.
పునుగు	గంధమార్జారవీర్యం	గంధగోకుల్; ఖుత్తాసీ, ముషక్	పునుహు	సివెట్	
పులిచింత	1 అమ్లలోణికా, 2 చుక్రికా; 8 చాంగేరీ	చుకా, అమ్మల్	పులియారి	1 ఆగ్జాలిస్ కార్నిక్యులేటా 2 ఇండియన్ సోరెల్	అగ్నిదీపకముగను, ఉష్ణవీర్యము గలదిగను, కఫవాతములందు మేలుచేయునదిగాను, గ్రహణి మూలవ్యాధిగల రోగులకు హితకరముగ నుండును.

పులుగుడు	వాతఘ్నీ	కంబోయీ	వరాపూల్లా	1 ఫ్లజియా ల్యూకో ఫైరస్ 2 ఫేలాన్ థస్ మల్టీఫ్లోరస్	పరి॥ నా:- పులిచంచలి. నల్లపులుగుడు, తెల్లపులుగుడు రెండు జాతులుండును. గ్రహణి, సిర్పరికే చనములలో నుపయోగపడును.
పుల్లతీగ	సోమలతా; సోమః	సోమలత	పులుపుకొడి	1 యాస్క్లెపియాస్ యాసిడా 2 మూన్ ప్లాంట్	పరి॥ నా:- సోమలత. దీనిలో 24 రకములుంగలవు.
పుల్లపిబ్బలి	1 అమ్లవేతసః, 2 అమ్లసాయకః	చూల్, వకా, చుకా, అమ్లతాస్	ముశాక్కంగిరై	రూమెక్స్ వెసికేరియస్	పరి॥ నా:- పుల్లబచ్చలి లేక చుక్కకూర.
పుష్కరమూల [illegible] ము	పుష్కరమూలం	పోహకర్ మూల్	పుష్కరమూలం (అరిదం) పాటలపద్మిని (కాష్మీరం)	రూట్ ఆఫ్ ఎప్లోటాక్సిస్ ఆరిక్యులేటా	జాడితచెట్టుని కొందరువ్రాసిరి. పార్శ్వశూల హరించును. గర్భము నిలుపును.
పుష్యరాగము	పుష్పరాగః	పుఖ్రాగ్, పుఖరాజ్	పుష్పరాగం	టోపాజ్	
పూతికపండు	అచ్చుక	షాతూత్, తుత్ అచ్చి;	కంబిలిపుచ్, 2 నూన, మంజపవెళ్ళైనుణ్ణా మరం	1 మోరస్ యిండికా 2 వైట్ మల్బరీ	దీనిపర్పుతు కఫహరమును జ్వరహరము గలది. పరి॥ నా:- తూతికపండ్లు.
పెండలము	మూలరాజః, పిండాలుః;	రతాలూ	1 అకిపెళిగడ్డ 2 వళ్ళికిళంగు	యామ్	
పెద్దగుమ్ముడు	శ్రీపర్ణీ కాశ్మరీ	కుంభేర్	కుళిపరంగి	గ్మెలీనా పార్విఫ్లోరా	పరి॥ నా:- పెద్దగుమ్ముడు.
పెద్దమూలగొండ	ఆత్మగుప్తా; కపి	కివాకచ్	పునైక్కాంజి	1 మ్యూకునా ప్రూ	పరి॥ నా:- పిల్లిఅడుగుచెట్టు దీనివిత్తులు

	కచ్ఛుః			రియెన్స్, 2 క్రాఫీహాజ్ ప్లాంట్	మంచి వీర్యవృద్ధిచేయును.
పెద్దపల్లేరు	మహాఫలఃకపా, గోక్షురకః	బారాగోఖురు	పెరునెరింజి	1 పెడాలియంమ్యూరెక్స్, 2 బారాగాకెరు	ప॥ నా:- ఏనుగుపల్లేరు.
పెద్దపావలి	విచిల్లికా; లోణీ;	లోనియా	పరుప్పూకీరై, కోరికీరై	1 పోర్టులాకా ఒలెరేసియా, 2 కామన్ పర్స్‌లేన్	ప॥ నా:- గోళికూర.
పెద్దబచ్చలి	లోణీ	లునిఖాశాక్	పస్పలికీరై	1 పోర్టులాకా క్వాడ్రిఫిడా 2 క్రీపింగ్ పర్స్‌లేన్	
పెద్దమ్రాను	1 దుండుకః, 2 శ్యోనాకః	మహారుఖా	పెరుమరుత్తు	ఎయిలాన్‌థస్ యెక్సెల్‌సా	ప॥ నా:- దుండిగము. దీనిపట్ట మిక్కిలి చేదుగానుండును. దీనిలో "యెయిలాన్టిక్‌యాసిడ్" అను చేదుపదార్థముగలదు. దీనిపట్టు, ఆకులు, స్త్రీలకు ప్రసవించినతరువాత బలమునకు యిచ్చెదరు. ఇది అజీర్తికికూడ మంచిది. ఇది సవాయిలో చాల ఉపయోగించును. ఇందుకు పాలను గంధితో కలిపి యిచ్చినమంచిది.
పెద్దముత్తవపుగం	1 అతిబలీ; 2 అనుగంధినీ	కంఘీ, సుగంధవాల	పేరామట్టై	1 పెవోనియాఓడొరేటం 2 ఫ్రాగ్రం	ప॥ నా:- పేరామట్టి. ముత్తవపుగము చూడు.

				ట్ హివోనియా	
పెద్దవేప	1 అంసపారిశః ; 2 అరుభః; 3 మహానింబః	అరళు, బకాయణ్	మలై వెంబి	1 మెలియా అజెడరాక్ 2 పెర్సియన్ లిలాక్ 3 బామక్ బెడ్‌ట్రీ	ప॥ నా:- కొండవేప,
పెన్నేరు	అశ్వగంధికా	అజ్‌గంద్ బహుమనేసుఫేద్ (సీమతెల్లపెన్నేరుగడ్డ) బహుమనేసురుఖ్ (సీమ ఎర్రపెన్నేరుగడ్డ)	1 అముకరగుంధి 2 అముక్కరాకిళంగు	1 ఫైశాలిస్ ఫ్లెక్సియోజా. 2 ఫైశాలిస్‌సోమ్నిఫెరా	ఆవుపాలతో వుడికించిన శుద్ధిఅగును. ప॥ నా:- డొమ్మడోలని. కోస్తిటిలో నున్నది. వీర్యవృద్ధిచేయును. నరములకు బలముచేయును. పిల్లలకు పెద్దలకు నిది మంచిటానిక్‌.
పెరుగుతోటకూర	శాకినీ ; మహాశాప్పం	సఫేద్‌మర్సా	1 ముల్లైక్కీరై;కూల్లాత్తండుకీరై	అమరాంతస్ ఓలేరేసియస్	సీమ తెల్లపెరుగుతోటకూర విత్తులకు తూడరీపఫేద్ అనియు, సీమయెర్రపెరుగు తోటకూరవిత్తులకు తూడరీసురుఖ్ అనియు; పచ్చపెరుగు తోటకూర విత్తులకు లొఖమే తూడరీ యెజెర్‌ద్ అనియు అందురు.
పెసలు	1 ముద్గః, 2 ఖండీరః	హరీమూంగ్	పచ్చైప్పయరు	గ్రీన్ గ్రామ్	ప॥ నా:- పచ్చపెసలు.
పేము	అభ్రిపుష్పకః	బేంత్	పెరుంబు	రట్టన్ కేన్ పామ్	కస్తూరి పేము కూడ గలదు. దీనిని హిందూస్తానీలో, బేదమిష్క్ అని అందురు.

పొగడచెట్టు	వకుళః;	మౌల్ సర్,	వకులం, మఘుదంతురం	1 మిమూసోప్స్ రుయెలెంజి 2 ఏప్ ఫేస్ ఫ్లవర్	దీనిచెక్క చూర్ణము స్త్రీలకు సంతానము కలుగచేయుటకు పంజాబులో నుపయోగింతురు. దీనిపండులో పంచదార విస్తారముగగలదు. దీనిపండు లోని గుంజు రక్తగ్రాహి కట్టును.
పొగాకు	ధూమ్రపత్రికా	తంబాకు	పుక్షైయిలై	1 నికోటియానా టుబాకం 2 కామన్ టుబాకో ప్లాంట్	దీనిలో "నికోటిన్" అనేపదార్థము గలదు. పామువిషమునకు పొగాకు విరుగుడు. పొగాకు తోటలోనుంచి పాము వెళ్ళదు.
పొట్టికాకర	కర్కోటకః	కరేలా, చోటాకరేలా	సిరుపావక్కాయ్	1 మొమోర్డికా మ్యూరికేటా 2 స్మాల్ బిట్టర్ కుకుంబర్	పర్యా॥ నా:- చిన్న కాకర 2 మట్టుకాకర.
పొట్లకాయ	పటోలికా	చచేండా	పుడలంగాయ్	1 స్నేక్ గార్డ్ 2 ట్రైకోశాంతెస్ అన్గ్యూయినా	దీనివేరునందు విరేచనముచేయు గుణముగలదు.
పొత్తిదుంప	కలికారికా; లాంగలికీ,	కలియారి	కార్టిజన్	కంటీ పాయిజన్ రూట్	పర్యా॥ నా:- పైలాడిపత్రి.
పొన్నగంటికూర	మత్స్యాక్షీ,	మఛేచీ	పొన్నాంగణి	ఎకిరాన్ తెస్ (ట్రైయాండ్రో	
పొన్న	పున్నాగః	పున్నాగ్, సుల్నరీ, అండి	పిన్నైమరం; పున్నాగం	1 కాలోఫైలం యినోఫైలం 2 అలగ్జాండ్రియక	దీనిగింజలనూనెను యూరపుదేశములో 'డోంబా ఆయిల్' అనిఅందురు. యీ నూనెను వాత నొప్పులలో

				రెల్.	(Rhenmatisme) వైశ్రాయుదురు. దీనిచెక్కరసము విరేచనకారి వాంతిచేయును
పోకచెట్టు	అక్షోటః; క్రముకః	సుపారీ	పాక్; కిరాముకం పాక్ మరం	1 అరెకా కెటకూ, 2 బెటెల్ నట్ పామ్	పోకచెక్కలో అల్కలాయిడ్ ఎరీకలైక అను ఒకవిధమగుచమురు నూటికి 1 వంతు ఉండును. నూటికి 14 వంతులు టానిన్ ఉండును. గాలిక్ ఆసిడ్ కూడ నుండును. అందువలన తాంబూలము వేయుటవలన ఎఱ్ఱనిరంగువచ్చును.
పత్తిచెట్టు	కార్పాసీ	కపాస్, రూయి	పరుత్తిమరం	1 గోస్సిపియమ్ యిండికమ్ 2 ఇండియన్ కాటన్ ప్లాంట్	దీనివిత్తులు విడిచివిడిచివచ్చేజ్వరములలో (Intermittent Fevers) అమెరికాలో నుపయోగింతురు. దీనివేరు బుతుశూలకట్టును. బుతురక్తము జారిచేయును. ప్రసవసమయములో దీనినిచ్చిన సుఖప్రసవమగుదురు. ఎరగాట్ అనే యింగ్లీషు మందుకంటె మంచిది.
ప్రబ్బలి	వేతసః	బెట్; బెరిసు (మరాటీ)	వేతసు (కర్నాటకం)	కాలమస్ రోటాంగ్	
ప్రేంకణపుచెట్టు	ప్రియంగుః	ప్రియాంగ్	జ్ఞాళిల్; (అరవం) నెరిపిలగు (కర్నాటకము)	అగ్లయా రోక్స్బర్ఘియానా	

పొద్దుతిరుగుడు	1 అర్కహితా; 2 సూర్యావర్తినీ, 3 సూర్యముఖీ,	సూరజ్ ముఖి	సూరియగాంతిపూ	1 హెలియాన్ తెస్ యాన్యూసెస్ 2 లార్జ్ సన్ ఫ్లవర్ ప్లాంట్	దీనివిత్తులనూనె బాదంనూనె, జయతూనునూనె (Olive oit) వలె వాడుదురు. ఈచెట్టుపై గాలి మలేరియాజ్వరమును రానివ్వదనియెదరు.
బంగారము	సువర్ణం	సోనా	పొన్	గోల్డ్	
బంగాళాదుంప	ఆలుకః	ఆలూ	ఉరుళైక్కిళంగు	పొటెటో	పథ్య సా:- ఉర్లదుంప. మధుమూత్రరోగులు దీని నుపయోగించరాదు. దీనిలో వైటుమినులుగలవు. స్కర్వీ అనే వ్యాధిలో రోగికి నిడితినిపించి నమంచిది.
బండిగురివింద	వాసంతీ; కాంభోజీ అలినకః	మాధవీ	పెరుగుండుమణి	యడెనాన్తీరా పెవోనియా	
బంతిపువ్వు		గుల్ చీనీకాపూల్	తంగఅరులిపూవు	మేరీ గోల్డ్ ఫ్లవర్	
బచ్చలి	అపోదికా	పోయీ	పచ్చలై	1 బాసెల్లారూబ్రా 2 ఇండియన్ స్పినాచ్ 3 మలబార్ నైట్ షేడ్	పాండురోగమును కుదుర్చును. రక్తములో యినుమును వృద్ధిచేయును. బీట్ రూట్ అనే దుంపకూర బచ్చలి కుటుంబములోని జాతి. ఇది జీర్ణశక్తిని వృద్ధిచేయును.
బటాణీ	కలాయం	మటర్	పటాణీ	పీజ్	బటాణీలో చాలహెచ్చుగా మాంసకృత్తులు (Proteins) గలవు. జీర్ణమైనచో నిది మాంసముకంటె నెక్కువబలము.

బవఫ్‌షా		బవఫ్‌షా; ఫర్‌ఫీర్	వాయిలెట్టు	వైల్డు వైలెట్	కాంతి:-1 అతిమధురం 2 గులాబీపువ్వు పరితి:-నూడుగు దామర బవఫ్‌షావేరును, పువ్వులును, 'వయొలిక్' అనే వాంతిసేచే పదార్థమును కలిగియున్నవి. ఈ 'వయొలిక్' కొన్ని వాంశిములల్ 'ఎమిటిక్' అనే యింగ్లీషుమందును బోలియుండును. బవఫ్‌షాపువ్వులు సుఖవిరేచనమును మూత్రమును జారీచేయును. ఎక్కువమోతాదులలో నీపువ్వులు వాంతి చేయును.
బరివెంక చెట్టు	అజక్షీరశాకః	1 మాజరియూక్ 2 పహాోరా	పిరాయ్ (అరకం) అఖోర్ మొరను (కర్నాటకం)	1 స్టిబ్లస్ యాస్పెర్ 2 ట్రోఫిస్ యాస్పెరా	ప॥ నా:-పక్కి చెట్టు.
బలురక్కసిచెట్టు	బృహచ్ఛద; హస్తికర్ణి	హస్తికర్ణ	పెర్రిఘంగు	అరమ్ మాక్రొరైజాన్	ప॥ నా:-ఏనుగ చెవిచేమ చెట్టు.
బలును	గాంగేరుకః		కార్రి 1 కజదక్ కరి 2 సెనూకీ (మశయాళం)	కాటతీయమ్ పాక్స్లోకమ్	
బస్‌ఫాయిజ్	అక్ రాసుర్‌కల్ (అరబీ)	కజకవ; కజకారి;	పాలిపర్ పూంను	కామన్ పోలీపాడి	కఫమును విరేచనమూలముగా వెడలించును. పేగులలోని దుర్మలమును తొలగించి వానిని శుద్ధముచేయును.

బాడిదచెట్టు	పారిభద్రః; మందారః	ఫరాహద్; పర్గ్రా	1 మూరుకూమరం, 2 కలియాణమురుక్కా	1 ఎరిత్రినా యిండికా 2 ఇండియన్ కోరల్ ట్రీ	ప్రి॥ నా:- పుష్కరమూలమని కొన్ని చోట్ల వ్రాయబడినది.
బాద్రంజ్ బోయా (అరబ్బీ)	తుక్ యేకుర్ ఫా (ఫార్సీ)	బిలాయిగోటుక్, బిల్లీగోటుక్	పూనైవణంగి	మెలిటా రెపన్స	శాంతి:- నల్లకుమ్మబంక. ప్రితి:- కోరా పట్టు. హృదయచలనం, మనఃక్లేశమును పోగొట్టును.
బాదాంపప్పు	బాదామం వాతాదః;	బాదామ్	వాదుమైపపు	1 ప్రూనెస్ ఎమిగ్డలస్ 2 ఆల్మండ్	చేదు, తీపి, దీనిలో రెండురకములు. ఇది చాల పుష్టికరము. దీనిలో చాల క్రొవ్వును. ప్రోటీను అనగా మాంసకృతులు కలవు.
బార్లిగింజలు	యవః	జౌయూ, జవ, పయిూక్ (అరబ్బీ)	యవగోధుమై; బార్లపారశి	బార్లి	బార్లిగింజలలో మూత్రము జారీచేయు గుణముకలదు.
బావంచాలు	వాగుజీ; సోమరాజీ అవల్గుజీ,	వాయుచీ, బాభ్చీ	కర్పూకరిషి	ప్సోరాలియా కోరిలిఫోలియా	ప్రి॥ నా :- కారుగచ్చ. క్రిమివ్యాధిని చర్మరోగమును నివారించును.
బాలింతబోలు	బోలః,	బోల్, హీరాబోల్	వెల్లైపూపాలం	బాల్సమోడెన్డ్రాన్ మిర్	నిమ్మపండ్లరసముతో నానవేసి ఎండించేది. శుద్ధిఅగును. నిమ్మపండ్లరసముతో దీనినినూరి పట్టువేసిన కవుకు దెబ్బలు కుదురును. దీనితో గ్రహణి విరేచనములుకట్టును.
బిడాలవణము	బిడాలవణ	ఫాదాన్నమక్ కటీలానోక్	కరియుప్పు	కిట్ సాల్ట్	ప్రి॥ నా:- యెర్రఉప్పు. మజ్జిగలోతడిపి ఎండబెట్టిన శుద్ధియగును. అగ్నిదీప్తినిచ్చును.

బీరకాయ	కోశాతకీ,	తురయీ	పీర్కంకాయ్	1 లూఫా అక్యూటాంగులా 2 రిబ్డ్ గార్డ్	మూత్రములో చక్కెరను వృద్ధిచేయును. గాన మధుమూత్రరోగులు దీనికూర తినరాదు.
బుడమ	మృగోర్వారుః	కచేరియా	సెవరినెల్లు	బ్రైయోనియా కల్లోసా	
బూడిదగుమ్మడి	ధస్మకూష్మాండః	పేఠా, కుంహాడా	కల్యాణపూసిని క్కాయ్	యాష్ కలర్డ్ గార్డ్	ప్ర॥ వా:- పెడ్డిగుమ్మడి. మలమూత్రములను సడలించును.
బూరుగుచెట్టు	పిచ్ఛిలా శాల్మలీ	సేమర్, సేమల్;	ఎలవమరం	1 సిల్క్ కాటన్ ట్రీ,	దీనిలో ఎక్కువభాగము "టానిక్ యాసిడ్యు, గాలిక్ యాసిడ్" ను గలిగియుండును. ఇదిమిక్కిలి ఒగరుగ నుండును. గ్రహణి, అతిసారము, వీర్యనష్టము కట్టును.
బెండ	దార్వికా గోజిహ్వ	భిండీ, దెకరాసి,	వెండైక్కాయ్	1 హిబిస్కస్ యెస్కులెన్టుకస్ 2 లేడీస్ ఫింగర్స్	ప్ర॥ వా:- ఎద్దునాలుకచెట్టు.
బెల్లము	గుడః	గుడ్	వెల్లం	జాగరీ	మధుమూత్రరోగులకు యివ్వరాదు.
బేదానాపండు	బిహీ (పార్సీలో)	బేదానా:సఫ్ రజు లల్ హుబా (అరబ్బీ)	బేరిక్కాయ్ బేదానాప్పళం	క్విన్స ఫ్రూట్	శాంతి:- తేనె, సోపు. ప్రీతి:- 1 సీమరేగుపండు. 2 అక్రోటు గుండెను బాగుచేయును. మూత్రము ఎక్కువచేయును. పాలుపుట్టించును. పొడి దగ్గును శాంతిపచేయును.
బొంతజెముడు	వజ్రీ శావ్రజకంటకః	స్గాంహార్, వరషిజ్	వద్రైపళ్ళి చస్తుర్	1 యుఫర్బియా	ప్ర॥ వా:- బొమ్మజెముడు. దీనినిబా(గ

		తేదరా, సేహుండ్	కల్పి	యాంటిక్వోరమ్ 2 ట్రయాంగులర్ స్పర్జ్	తగ వాడవలెను. తీవ్రమైన వాంతి, విరేచనములు చేయును. దీనిపాలు చావ చర్మము యెఱ్ఱబడునట్లు చేయును.
బొక్కన	జలపిప్పలీ కంచటా	కాంచర (హి.దీ) కాట్టుతిప్పలి(మలయాళం)	పాదుతల్లై; తల్లైబదమ్ నెలహిప్పలి; కెరెహిప్పలి(కన్నడం)	లెప్పియా నోడిఫ్లోరా;	పిల్లలవిరేచనములు కట్టును. అజీర్తిని పోగొట్టును. ప్ర॥ నా:- నీరుపిప్పలి.
బొప్పాయి	1 పపీతా, 2 ఏరండచిర్భిట	ఎరండ్ ఖర్బూజా, పపీతా	పప్పిళిక్కాయ్ పాప్పాయ్	కారికా పాపయా	బొప్పాయిముక్కలు నురుగుడు ఉన్నస్థలమందు గట్టిగారాస్తే ఆనురుగు డుపోవును. పచ్చికాయతినిన స్త్రీలకు పాలుపడును. కార్జము, నుసుగు దబ్బ ఉబ్బినప్పుడు (Enlarged liver & Spleen) దీనిపాలు పంచదారలో వేసిఇస్తే చాలఉపయోగించును బొప్పాయిముక్కలు కొన్నిరోజులు ఆల్కహాలులో వేసియుంచి పిమ్మట ఎండబెట్టి పొడి చేయుదురు. ఈపొడికే పెప్సిన్ అందురు. కడుపులోని బల్లలను కరిగించుటకిది మంచిది. అజీర్ణము, నీళ్ళవిరేచనములు తొలగించుటలో

					నిది పాత్రిలేనిది. 1,2, బొప్పాయి పాలచుక్కలువేసి వండినచో ఎంతకఠినమైన పదార్థమైనను త్వరలో పక్వమై ఉడికిపోవును.
భోడతరము	మ:ండా; మ:ండీ	ముండి, గోరఖముండి	విష్ణుకరంద్రై	1 స్ఫెరాన్ థస్ హిర్టస్ 2 ఇండియన్ గ్లోబ్ ఫ్లవర్.	దీని త్వచూర్ణము పేగులలోని క్రిములను చంపును. దీనిపువ్వులు చర్మవ్యాధులలో రక్తశుద్ధిచేయును. దీనిచెక్క మూలవ్యాధిలోపనిచేయును
బ్రిహ్మదండి	1 అవాక్పుష్పీ ; 2 స్వర్ణక్షీరిణీ; కిఅజదండ	ఘమోయ, షుకాయీ భేర్ బంద్, పిలాదతూరా	బ్రమదుండూ, కుడియాయొట్టై కుయియొట్టై	1 అర్జిమోన్ మెక్సికానా 2 మెక్సికన్ అర్ ప్రిక్లీ పోపీ, 3 క్లియోమె ఫెలీనా,	ప॥ నా:- 1 కంటకుష్టము. 2 పెర్రికుసుమ. దీనివిత్తులు విరేచనకారి వాంతిచేయును. దీనిరసము మూత్రజారీ చేయును. ఉబ్బులలోను శగలలోను దీనినిచ్చెదరు.
భద్రముస్తలు	భద్రముస్తా	మూతా	కోరై కిళంగి, కరుముత్తకా (మలయాళ)	సైపెరస్ రోటుండస్.	ప॥ నా:- పిన్న కటుకరోహిణి
భుజపత్రిపుచెట్టు	భూర్జః	భోజపత్రి	బూర్జగపత్రి	బెటూలా భోజపత్రి.	
మంకెన	1 బంధూకః 2 అరుణపుష్పీ 3 బంధుజీవకః	1 దూపహరియా 2 గేజులియా	కోరా (అరవం) బందూర్ (కర్నాటకము)	పెంటాపెటెస్ ఫోనిసియా	
మంగ	మదనః పిండీతకః	మైనఫల్ కర్ హార్	మరుకకరయా	1 రాండియాడ్యుమ	వాంతిచేయును. 15 మొదలు 60 గ్రె

				టోరియమ్ 2 ఎమిటిక్ నట్	యినంతవరకు వాంతి ఔషధముగా వాడవచ్చును. మంగపండులోని ముఖ్యపదార్థములు '1 శెపానిక్' '2 వెలేరిక్ యాసిడ్' ఇపికాక్ అనే వాంతి ఔషధమునకు బదులుగా ఆయుర్వేదములో వాంతి ఔషధముగా దీనిని ఘనతతో వాడెదరు.
మంచిగంధము	చందనః	చందన్, సందల్	చందనకట్టై	శాండల్ వుడ్	శాంతి:- తేనె, కలకండ, ప్రతి:- ఎర్రచందనము.
మంజిష్ఠ	మంజిష్ఠా	మజీట్ మజీఠ్	మండిట్టా మంజి త్తిమర (కర్ణాటకము)	1 రూబియా కార్డిఫోలియా 2 ఇండియన్ మాడర్	కుష్ఠు మొదలగు చర్మవ్యాధులమీద పనిచేయును.
మట్టితైలం	మృత్తికతైలం	మిట్టీకాతేల్, జాప్త	మణ్ణెణ్ణై మణ్ తైలం	రాక్ ఆయిల్	పక్షవాతము, చర్మ రోగములలోను (Eczema) దీనిని పైకివ్రాయుదురు. కార్బాలిక్ యాసిడ్‌లోనున్న కొన్ని సుగుణములు దీనికిగలవని నిర్ధారణచేయబడెను.
మట్టిపాలు	లాజక్ (అరబ్బీ)	లాదన్	మట్టిపాల్		సీమమట్టిపాలు, నాటుమట్టిపాలు రెండురకములు శాంతి:- పన్నీరు,మంచిగంధం, వాపులను కరగించును. కడుపులోని పురుగులను చంపును.
మణిశిల	మనోహ్వా;మనశ్శిలా	జహర్ మోహరా,	మనోశిల, మనశ్శిల	రియల్గర్	నున్న ప్రనీళ్ళతో రెండుజాములు డోలా

					యంత్రిమున వండినశుద్ధియగును.
మద్దిచెట్టు	అర్జునః	మైకాశిల్ కావా, అర్జున్	మరుతైమరం, వెల్లమరద	1 టెర్మినేలియా అర్జునా; 2 టెర్మినేలియా టోమెంటోజా	దీనిలో ఎఱ్ఱమద్దిలేక ఇనుమద్ది, తెల్లమద్దిలేక ఏరుమద్ది, నల్లమద్ది, అను మూడురకములుగలవు. తెల్లమద్ది చెక్కరసం గుండెవ్యాధులలో బాగుగ పనిచేయును. గుండెవ్యాధికిది సిద్ధౌషధము. దీనినిడిజిటాలిస్ అనేయింగ్లీషుమందుకు బదులుగా నుపయోగపడును.
మధుపాల	1 జీవంతీ 2 మధుస్రివా;	డోడీ	పాలై	హోలోస్టెమ్మా క్రీడిఐ	ప॥ నా:- పాలకూర.
మయిలుతుత్తము	మయూరతుత్థం	తూతియా, నీలాథోథా	1 మైల్ తుత్తంతురిసు 2 తుత్తంతురిసు	1 సల్ఫేట్ ఆఫ్ కాపర్ 2 బ్లూ విట్రియాల్	పెరుగుతోనూరి పుటము వేసిన శుద్ధియగును.
మయూరశిఖి	మయూరశిఖా పర్సియావషాన్ (పార్సీ)	మోరాశిఖా; కాలీచావల్ లాల్ ముర్గాపా అరుల్ జుఫాల్ (అరబ్బీ)	మైర్ చిక్కి	సెలోసియా క్రిస్టేటా	కఫహరము. బాలింతల బుతురకమును జారీచేయును. ప॥ నా:- నెమలి జుట్టుచెట్టు.
మరాటీమొగ్గలు	మహారాష్ట్రీ	మరేటీ(హిందీ) హోముగులు (కర్నాటకం)	పిప్పలక (మరాటీ) కాకాచాని పాకసగా (బెంగాలీ)		ధాతుపుష్టిచేయును.
మరువము	1 అజన్మసురభిపత్రః	మరువా: గేదరేత్	మరువం; మరువు	మార్జోరమ్	

మఱ్రి	2 సమీరణః వటః, న్యగ్రోధః	బర్‌గద్, బడ్	అలమరం	1 బనియాక్ ట్రీ 2 ఫైకస్ బెంగాలెన్సిస్	దీనిపాలు వీర్యస్తంభనచేయును. వీర్యమును గట్టిపరచును. శుక్లనష్టములో తప్పక వాడదగినది.
మల్లి	మల్లికా	మాతియా మోగార్	మల్లెయపూవు	జాస్మిన్ ప్లాంట్	చనుకుదురుకు మల్లిపూవులు కట్టినపాలు ఎండిపోవును.
మసురపప్పు	మసురః	మసూర్	మిసుర్ పరుపు	లెంటిల్	పరి॥ శా:- చిరుశెనగపప్పు.
మహామేద	(అష్టవర్గులోనిది)				ఇది మొరాంగ్ దేశములో ఉత్పత్తియగును. ఈదుంప తెల్లటి అల్లపుదుంపను బోలియుండును. పరి:-పాలసుగంధి.
మహావృద్ధి	(అష్టవర్గులోనిది)				
మహిసాక్షి	1 భూమిజగుగ్గులుః 2 మహిసాక్షః	గూగుల్ కోకిల్	కుక్కిల్ మహిసాక్షి	బాల్సమోడెండ్రాన్ అగల్లోచా	గేదెపెరుగులో ఊరబెట్టిన శుద్ధియగును. శాంతి:- బాదంజిగురు; కుంకుమపూవు. పరి:- ముసాంబ్రము, బాలింతబోలం.
మాంసరోహిణి	రోహిణీ	మాంసరోహిణీ		సోయిమిడా ఫేబ్రిఫ్యూగా	
మాచికాయ	1 మాయాఫలం ; 2 అ.బికా	మాఫల్ మాజుఫల్ మయనఫల్	మాశిక్కాయ్	ఓక్ గాల్ క్వెర్కస్ ఇంఫెక్టోరియా	పరి॥ శా:- మాఫలకాయ. ఆవునేతితో వేయించినచూర్ణ గ్రహణి, అతిసారములుకట్టును. నోటిపూత కుదురును. మాచికాయలో "టానిక్ యా

					సిడ్‌ను, గాలిక్ యాసిడ్"ను ఉండును.
మాచిపత్రి	స్థౌణేయః	దౌనా; ధునేర్	మాచిపత్త్రి	1 ఇండియన్ వరమ్ వుడ్ 2 ఆర్టిమెసియా యిండికా	నేత్రవ్యాధులలో కండ్లకు కట్టెదరు.
మాదీఫలము	1 మాతులుంగః 2 బీజపూరః	1 బిజౌరానింబ్ కాఘేద్ 2 జంబీర్	తురంజీనార్త్తంబళం	సిట్రాన్	శాంతి:- బసప్పా, ప్రతి:- నిమ్మపండ్లతొక్కలు.
మాధవీలత	మాధవీ	మాధవీ	సిరుగురింజై (అరవం) మాధవీ గురువింద (కర్నాటకం)	హెప్ టేజ్ మాధవీలతా	పత్రి॥ సా:- పుష్పులగురివెంద.
మానుపసుపు	1 దారుహరిద్రా 2 దార్వీ	దహారూహల్దీ, జర్దే చోబా	మరమంజళ్	1 బెర్ బెరిస్ యారిస్టేటా, 2 ట్రీటర్ మెరిక్	విడిచివిడిచివచ్చే జ్వరములలోనిది విస్తారముగా వాడెదరు. క్వాథకంటె మంచిపనిచేయును. క్వాథకు ఉండెడి దుర్గుణములులేవు దీనిలో బాల్బెరిన్' అనే పదార్థము కలదని కనిపెట్టిరి. ఈమూలిక నేత్రకర్ణరోగములలో నుపయోగపడును. దీనినుంచి రసాంజనమును తయారుచేయుదురు. ఈరసాంజనముగాక తెల్లనురాళ్ళ రాయినిగూడ రసాంజన మనెదరు.

మామిడి	ఆమ్రః	అమ్	మామరం	మాన్గో ట్రీ	
మామూడా	(అరబ్బీలోను పార్శిలోనుసక్మూనియా అనిఅందురు.)	మహామూదాసక్మూనియా	సకుమూనియా	స్కామోనీ	గర్భిణీస్త్రీలకు నిదియివ్వరాదు. మలబద్ధమును తొలగించును. వాపులను కరగించును. శాంతి:- 1 బాదంజిగురు. 2 గంగరేగుపండు. ప్రతి;- బాలింతబోలు. కరక్కాయ.
మామెన	శారిబా	మగ్రిబు గారీసర్	మఘాళీకిజ్హంగు	మాఘలీ రూట్	ప్రి॥ నా:- గూడపాల లేకదూడపాల.
మారేడు	బిల్వః	బేల్	బిల్వపయం; బిల్వమరం	1 ఈగిల్ మార్మెలోస్ 2 బేల్ ఫ్రూట్	బజారులో ఉంచబడినదానికంటె అప్పుడు క్రొత్తగా సంపాదించిన మారేడుపండు శ్రేష్ఠము. గ్రహిణికిని "స్కర్వీ" అనగా ముఖము ఉబ్బుటు, ఇగుళ్ళలో నెత్తురుకారడము మొదలగు రోగచిహ్నములలో నెనైనా కలిగినప్పుడు యిది ముఖ్యముగా నివ్వదగును.
మాల్కాంకిణీ	జ్యోతిష్మతీ	మాల్కాంగుణీ	వాళులువై	సెలాస్ట్రిస్ పెనాక్యులేటా	ప్రి॥ నా:- మానేరుతీగ, 2 ఎక్కుడుతీగ, 3 ఎఱ్ఱవాలుడు. దీనివిత్తులనుండితీసినతైలం తిమ్మిరివాతం (Beri-beri) లో వాడవచ్చును. వాంతి కలిగించును. జఠరాగ్ని పుట్టించును. జ్ఞాపకశక్తి వృద్ధిచేయును.
మినుము	మాషః	ఉడద్	ఉళుందు	బ్లాక్ గ్రామ్	

మిరపకాయ లేక చెట్టు	బృహన్మరీచం అను జాత్మికా	లాల్ మిర్చి	మిళగాయ్	కప్సికమ్ యాన్సమ్	1 స్కార్లెటీనా (Scarlatina) అను ఎరుపుజ్వరమున కిదిమంచిది. 2 ఆవాలపట్టీ (Mustard plas-ter) కు బదులుగా మిరపకాయలపట్టీ వేయవచ్చును. పట్టీ వేసిన స్థలముకందునట్లు (Rubefacient) చేయును.
మిరియాలు	మరీచం	కాలీమిర్చి	మిళగు	బ్లాక్ పెప్పర్	శ్వాసను వారించును. క్రిములను చంపును.
ముంజిదర్భ	ముంజక	1 రామశర్ మలాంజీ 2 అగ్నిషప్పలిగ	ముంజప్పిల్లు	శాకరమ్ ముంజా	ప॥ నా:- బర్హిస్సు.
ముచికుందము	ముచుకుందః	మేచ్ కణ్ దాముచ్ కుంద్	దాడా	ప్టెరోస్పెర్మమ్ సూబరిఫోలియమ్	ప॥ నా:- లోలగుచెట్టు.
ముత్తవపులగము	జలా	ఖర్కోటీ, సుగంధవాలా	పేరాముట్టై అవిబత్తం	పెవోనియా ఓడొరేటా	ఈమూలిక కస్తూరి పరిమళము వేయును. మేహశాంతి, అజీర్ణహారము.
ముత్యము	ముక్తా	మోతీ	ముత్తు	పెరల్	
ముద్రిబెండ	అతిబలా	కంఘీ బర్యారా;	మయిరివ శిఖమ్	1 సైడా రాంబిఫోలియా 2 సైడా కార్డిఫోలియా	నరముల వ్యాధులలోను, మూత్రవ్యాధులలోను ఉపయోగించును. రక్తమూల వ్యాధిలో దీనిఆకులు వండితినెదరు జ్వరములలో కషాయం వాడెదరు. ప॥ నా:-1 తుత్తురబెండ;

					2 దు: వ్యాన్న చెట్టు.
మునగ	1 శిగ్రుః 2 శోభాంజనః	సాజినా, వక భంటా	మురుంగాయ్	1 మొరింగాప్టెరిగోస్పెర్మా 2 హార్స్ రాడిష్ ట్రీ)	
ముసుగుదామర	నమస్కారీ	చోటాకవల్	సిరుతామరై; అల్లితామరై	హంబుల్ ప్లాంట్	ప్ర॥ సా:-సిగ్గుచెట్టు. హృదయము, మెదడు బలముచేయును. నిద్రపట్టించును.
ముయ్యాకుపొన్న	1 సాలపర్ణి 2 విదారిగంధా	సరివియక; సరివక	మేర్మల్లి	డెస్మోడియుమ్ గక గకటికమ్	
మురు	మురా	మురామాంశి ఏ కాంగిమురా;	మరుత్కిళంగు (అరవం) మురే (కర్ణాటకం)	మురాయా ఎగ్జోటికా	
మురదారుశింగు	కంఠమఃః; అశ్మసారిద్రిజః	మర్తక్	మురదారుశింగు	ప్లంబమ్ అక్సిడమ్	నిమ్మపండ్లరసమున నూరి ఎండించిన శుద్ధియగును.
ములుగోరింట	ఝింటీ	కట్సరైయా	శెమ్ముళ్ళి	బార్లెరియా ప్రియోనైటిస్,	దీనిరసము కఫహరము.
ములుదోస (విత్తులు)	రోమశీ తుఃఖ్మే ఖాద్రంగ్ (పార్సీ)	ఖీరేకీబీజ్; ఖీరా బజరుల్కసత్ (అరబ్బీ)	1 కక్కిరికాయ్ విదై 2 ముళ్ళువెళ్ళిరికాయ్విదై	కాంన్ కుకుంబర్ సీడ్స్	శాంతి:-సోపు ప్రీతి:-దోసవిత్తులు.
ములుమోదుగ	రోహితకః	రోహెడా; హరియా	హుమ్మరం; షకమరం	1 యాకడర్సోనియా రోహిటుకా 2 అమూరా రో	

				హిటకా	
ముల్లువెంపలి	కంటకపుంఖీ	కంటపుంఖా	ముళ్ళువేళ	టెఫ్రోసియా పర్పూరియా	
ముల్లంగి	మూలకం	మూలీ; మురో	ముళ్ళంగి	1 రాఫనస్ సైటైవస్ 2 రాడిష్	దీనిగింజలు శర్కరోగములో నుపయోగపడును. దీనివేరు మూత్రశంఖలోను, ఉదరశూలలోను మంచిపనిచేయునని ప్రసిద్ధిచెందినది. భోజనాత్పూర్వము దీనిని తినిన అజీర్ణిపోయి, ఆకలిని వృద్ధిచేయును.
ముళ్ళతోటకూర	తండులీయకః	టుండులిగూ చౌలాయీ అల్వమర్సా	ములుకుకీరై	1 అమారాణ్ తస్ స్పినోసస్ 2 స్పైన్ అమరాంత్	ఉబ్బుమీద పనిచేయును. మూత్రము జారీచేయును.
ముషిణి (గింజలు) *	విషముష్టిః	కోచిలా, డోడీ	ఎట్టికొట్టై	స్ట్రిక్నైనస్ నక్స్వామికా పాయిజన్ నట్ ట్రీ	పర్యా॥ నా:- విషముష్టి. ముషిణిగింజలు చిర్రివేళ్ళ రసమున రెండుజాములు వండినశుద్ధి.
ముసాంబ్రము	సహాసార, ఘృతకుమారీసత్వ	కుమారీ, ముసంబర్ ఇల్వా, ఎల్వా, సిబీర్	ఇర్కటుపోలం కరియాపోటం	యాలోస్	1 బుతురక్తము జారీచేయును శాంతి: 1 బాదంబంక, 2 గులాబిపువ్వు.
మూర్కొండ	1 రూపగంధా, 2ఆరామ	పాచీ; కుపీ మూక్టూజారి (బెంగాలీ)	కుపామణి	ఎకలీఫా యిండికా	కుప్పింటచెట్టు జాతిలోనిది. కుప్పింట చెట్టుగుణములే దీనికిగూడ గలవు.
మెంతులు	మేథిః	మేథీ	వెందియ్యం	ఫెనుగ్రీక్	మెంతులు, పెరుగు కలిపి తినిన రక్త

					గ్రహణికట్టును.
మెట్టతామర	స్థలపద్మినీ; అతిచర	స్థల్ కమల్; డాడ్ మర్దన్	1 వెండుకొళ్ళి; కీ మైఅగతి	1 కేసియా ఆలేటా 2 రింగ్ వరమ్ షబర్బ	పరి॥ సా:- నీమఆవిసె. దీనిఆకులునలిపి వ్రాసినచో క్రొత్తగావచ్చిన తామరగజ్జులుకుదురును.
మేకవాలుక చెట్టు	అజజిహ్వా	బా ర్తంగ్ ఫజరుల్ విసానుల్ హావల్ (అరబ్బీ)	పశ్లేతార్తె		దీనికి తెలుగులో సరియైన పేరులేదు. దీనియాకులు మేకవాలుకను పోలియుండును. గనుక మేకవాలుక చెట్టుని కొందరనెదరు. ఇది యూనానీమూలిక. శాంతి:- 1 బసప్షా; 2 తేనె. దాహమునడచును. పరిమేహవ్యాధులు, జ్వరము, రక్తవమనము హరించును.
మేడి	ఉదుంబరః	గూలర్, టిక్కీ	అత్తిపజ్జం	1 ఫైకస్ రాసిమోజా 2 కంట్రీఫిగ్ ట్రీ	సుఖవిరేచనకారి. పరి॥ సా:- 1 అత్తిపండు, 2 బొడ్డపండు.
మేద	(అష్టవర్గులోనిది) మేదా	మేద			ఇదిదొరకదు. దీనికిబదులు పెన్నేరు ఉపయోగింతురు. ఇది ఒకదుంప దీనిని గిల్లినచో నీరువలె దరిసము వచ్చునట.
మేవా	మనక (అరబ్బీ)	షీర్ కమల్	మేవా, మేసా	1 ఫ్రాక్సినస్ ఎక్సెల్ సియర్ 2 మన్నా యాష్	శాంతి:- సోపు. పరి॥:- తరంజబీన్. దీనిచెక్క ఒగరుగాను, చేదుగానుండును. దీనియాకులు విరేచనకారి.

మైనము	సిక్థం మధూచ్ఛిష్టం	మొమ్	మెళుగు; మెళుకు మెఝుఘు	వాక్స్	
మొక్క-జీడి	అగ్నిబీజః	కాజూ	ముందిరిపఝం	1 అనకార్డియం ఆక్సిడెన్టేల్ 2 కష్యూనట్	ఈపండు తినుటవలన పక్షవాతము అనే వ్యాధికుదురును. దీనిగింజలపై బెరడునుండి తీసి-తైలం కుష్ఠురోగములమీద మంచిపనిచేయును. ఆతైలములో "అనాకార్డిక్ యాసిడ్" అనే చురుకుపదార్థము గలదు. ప్రి॥ నా:- 1 ముంతమామిడి 2 జీడిమామిడి. దీనిగింజలలోనుండి తీసినతైలం' అరొమాడిక్' అనే ఇంగ్లీషుమందుకు బదులుగా వాడవచ్చును.
మొక్క-జొన్న	యావనాలః	మక్ యీ	ముత్తుచోళం మక్కచోళం	1 జీ మెయిజ్ - 2 హోల్కస్ సోర్ఘుమ్	
మొక్కపుచెట్టు	1 గోలీషః, 2 ముష్కకః	ఫరవాహ; మోఖా భాంట్	మోఖాదళై (కర్నాటకం)	స్ట్రిబెరా స్వైటెనియోయిడెస్	దీనిలో ఎరుపు, తెలుపు, రెండుగకములు దీనిజిగురు వీర్యపుష్టి చేయును.
మొగబీర	భూతాంకుశః	చదారా	పేయమారుతి కరితుంబి (కన్నడం)	ఎనిసోమెలిస్ మలబారికా	అజీర్ణహరము- జ్వరమును పోగొట్టును.
మొగలి	కేతకీ	కేవ్ డా; కేయురా	తాజ్ హమ్	1 పెన్డానస్ ఓడొరాటిస్సిమస్ 2 ఫ్రాగ్రెంట్	ప్రి॥ నా:- గేదగి. దీనినూనె చెవిలో పోటునకు మంచిది. వాతనొప్పులు తగ్గించును.

మొల్లలు	కుందః	మోగ్రా; కుంద	1 కురుక్కుత్తిమల్లె (మలయాళం) 2 కుందం (మళయాళం)	జాస్మినమ్ ప్యూబెస్సెన్స్	పువ్వులు చితుకగొట్టి స్తనములకు కట్టిన పాలుహరించును. వేరు బుఱుబద్ధమును తొలగించును.
మోదుగు	1 పలాశః; 2 కింశుకః	పలాస్; ఢారా; ఢాల్;	1 పారాశమ్ మరం 2 ఫలాషు; ముత్తుగుమరం	1 బుటియా ఫ్రాన్డోజా 2 బాస్టర్డ్ టీక్ 3 పలాస్ కైనో ట్రీ)	1 మోదుగబంకలో మాచికాయవంటి ఒగరుగల పదార్థములు (Tannic and gallic acids) గలవని పించవచ్చును. అతిసారభేదులకు మంచిది 2 మోదుగవిత్తులు కడుపులోని పాములను (Round worms) చంపును.
మోరటు	పాసిపర్ణీ		కరుప్పక్ శెడి		
యవలు	యవః, అతిశూకః	జవ	వాల్ గోదుమై, యవగోదుమై, తోల్ గోదుమై బార్లవారిశి	1 బార్లీ 2 హార్డియం వల్గేర్	
యవాక్షారము	యవక్షారః	యవక్షార్, సాజీ, సోరా, శతరూన్ జవాఖాట్	కాంబలుప్పు	ఇంప్యూర్ కార్బొనేట్ అఫ్ పొటాష్	కషితో మర్దించి ఎండించిన శుద్ధియగును.
యాపిల్ పండు	అమృతాహ్వాం	సేబ్	సీమైయిలందప్పళం సేప్పుపళం	యాపిల్	ప॥ నా:-సీమరేగుపండు. కాంతి:-గుల్కరిదు ప్రతి:-బేకాకాపండు. యాపిల్ పండు శరీరమును శుద్ధిచేయును.

					నరములకును మెదడునకును బలము కలిగించును. ప్రతిరోజు నొకపండు తినుచుండిన మంచి ఆరోగ్యమునిచ్చును- యాపిలుపండులో పాస్ఫరిక్ దావ్రకమున్నది. దీనివలన నోటిలోని క్రిములన్నియు నశించును. మూత్రకోశము శుభ్రపడును. అజీర్తి కలుగనియ్యదు.
రత్నపురుష		రతన్ పురుష్; కాడియాలీ; శంఖాహులీ	ఓరిలతామరై	వరియోలా సఫ్రూటికోజా	
రాగి	తామ్రం	తాంబా	శెంబు	కాపర్	
రాచవుసిరిక	అగ్రిమా	హార్ ఫరేఊడీ, హార్ ఫారూరీ నూబరీ (బెంగాలీ)	అరునెల్లిక్కాయ్	1 స్టార్ గూస్ బెర్రీ 2 సిక్కా డిస్టికా	
రాజావర్తి రాయి	రాజావర్తః	రేవటీ, లాజవర్ద్	రాజావర్తికల్లు	ఎసార్ట్ ఆఫ్ లాపిస్ లాజులిస్	ఉన్మాదము, గుండెవ్యాధి, మనః క్లేశము మొదలగువాటికి ఉపయోగించును. హృదయము బలపరచును. శాంతి:-రూమిమస్తకి, తేనె, బాదంబంక. ప్రతి:-సీమకావిరాయి.
రాతిపువ్వు	అశ్మపుష్పం	ఛరీలా; ఉష్నా పాతార్ క ఫూల్	కల్ పువ్వు	1 రాండెడ్ లిచెన్ 2 పార్మేలియా పె	దీనిని శిలాధాతువనెదరు.

				క్లేటా.	
రామాఫలము	అగ్నిమా	లవనీ, ఎనోనా రామ్‌ఫల్, నోనా (బెంగాలీ)	రామసీతాఫలం	1 ఎనోనా రెటిక్యులేటా 2 బుల్లక్స్ హార్ట్	ప్ర॥ శా:-సాంభ్రాళము
రావిచెట్టు	అశ్వత్థః	పీపల్	అరశమరం	ఫైకస్ రెలిజియోజా	
రుద్రజడ	1 జటావల్లీ 2 రుద్రజటా	రేహాన్, సబ్జా, షాహాస్ పరమ్ (అరబ్బీ)	తిరునీతుపత్రికై, పచ్చపుష్ప (మళయాళం) కారుకస్సూ (కన్నడం)	స్వీట్ బేసిల్	కడుపునొప్పికి చాలమంచిది వీర్యస్తంభనచేయును. శాంతి:-పన్నీరు.
రూమిమస్తకి	రూమీమస్తకీ	1 రూమిమస్తకీ, 2 మస్తకీరూల్‌రూమి (అరబ్బీ)	1 రూమిమలైతహి 2 పునైక్కుణ్ణిక్కుంగిలియం.	1 పిస్టేసియా లెణ్టిస్కస్ 2 మాస్టిచ్ ట్రీ	అగ్నిదీపము కలిగించును- సంభోగమునందు యిచ్ఛపుట్టించును. పళ్లు, దంతములు గట్టిపరుచును. శాంతి:-బాదం జిగురు నిమ్మపండ్లరసముతో ఒక జాము భావనచేసి ఎండించిన శుద్ధి యగును.
రెడ్డివారినానుబాలు	పటుపర్ణీ, స్వర్ణక్షీరీ; హిమావతీ		అమ్మాపచ్చరిసి	యుఫర్బియా తైమిఫోలియా	
రెల్లు	శరం; కాశం	కాన్‌రా, కాగరా, రామ్‌సర్, సార్‌పర్	వానెల్	1 శాక్రమ్ సారా 2 పిక్ రీడ్‌గ్రాస్	
రేగటిదూలగొండి	కచ్ఛురా అతికంటకః	జబూసా; దురాల	తుల్‌గొణ్ణరి	హెడిశారం అల్‌హాగి	పు॥ శా:-1 తీటకసింద 2 తీటకోవెల. రేగటిదూలగొండిలో పిన్న రేగటి,

					పెద్దరేగటి గలవు పిన్న రేగటిని సంస్కృతములో దురాలభ అనియు పెద్దరేగటిని మహాదురాలభ అనియు అందురు.
రేగు చెట్టు	బదరీ	బేర్	ఇలంద్దైమరం	1 జిజిఫస్ జుజూబ్ 2 జుజూబ్	
రేణుకలు	రేణుకా	సంభాటూ కేబీజ్	యెటీ	వైపర్ అరిజ పాన్యకమ్	
రేలచెట్టు	ఆరగ్వధగ	అమల్ తాస్	కొన్నైమరం కొంద్దై) మరం	1 కేసియా ఫిస్ట్యులా 2 కెథార్ట్రో కార్పస్ ఫిస్ట్యులా 8 పర్జి గ్ కేషియా 4 ఇండియన్ లాబర్నమ్	సుఖవిరేచనకారి. దీనిజిగురు నుపయోగింతురు. శాంతి:-నూనెమస్తకి, ఆవునెయ్య.
రేవల్చిన్ని	రావండ్ (అరబ్బీ)	రేవంద్ చీనీ; రేవన్ చీనీ	1 రేవల్ శిన్ని; 2 మంజల్ శినిక్కి-. శంగ్	రూబర్బ	మలమూత్రములు జారీచేయును. ప్ర॥ కా:-పసుపు చీనిగడ్డ. శాంతి:-వెలగజిగురు గంగరేగుపండు ప్రతి:- 1 గులాబీపువ్వు 2 జటామాంసి.
రేవల్చిన్ని పాలు	రుబ్బిరేవంద్ (పార్సీ)	ఘోటాఘాభా	మక్కి-; ఇరేవల్ చిన్ని ప్పాల్	1 గార్సీసియా మోరెల్లా 2 ఇండియన్ గాంబోజ్ ట్రీ)	

లక్క	లాక్షా	లాఖ్	అరక్కు	లాక్: 2 కోక్కస్ లక్కా	రక్తవాంతిలో తేనెతో కలిపి నిచ్చిన పనిచేయును.
లవంగపట్ట లవంగపత్రి	త్వక్ పత్రం	దాల్ చీనీ తేజ్ పాత్ సాజిజ్	లవంగపట్టై కిరాంబుపత్రి	కేషియా బార్క్ లీవ్స్ అఫ్ కేషియా లిగ్నియా	పత్రి॥ వా:- దాల్చినచెక్క. పత్రి॥ వా:- ఆకుపత్రి, అనగాలవంగ చెట్టుయొక్క ఆకు.
లవంగాలు	1 లవంగం 2 అమర కుసుమం	లోంగ్	కిరాంబు	క్లొవ్స్	కడుపులో క్రిమినిచంపును. అజీర్తిని పోగొట్టును. కలరాలో దీని అర్కము యిచ్చిన లాభకారిగానుండును. లవంగనూనెలో 'యూజెనిక్ యాసిడ్' అనే ద్రావకముండును. ఈద్రావకము క్రిమిసంహారకశక్తిలో కార్బలిక్ యాసిడ్ కంటె కొన్నిరెట్లు గొప్పది.
లొద్దుగ	లోధ్రః	లోధ్; లోధ్రా	లొద్దిరం (అరవం) బొలలొద్దుగమరం (కన్నడం)	1 సిమ్ప్లొకోజ్ రాస్ మోజా 2 లోద్ ట్రీ	గర్భాశయవ్యాధులమీద పనిచేయును. దీనిపట్టలో యీక్రింది పదార్థము లున్నవి. 1 లోటురైన్ (Loturine) 2 కొల్లొటురైన్ (Collo-turin) 3 లోటిరిడిన్ (Lotiri-dine) 4 క్వినో. న్ (Quinovin) టానిన్ (Tanin) లేదు.
వంగచెట్టు లేక కాయ	వార్తాకః; అంగణః	బైంగన్; భటా	కత్తిరికాయ్	1 సోలేనమ్ మెలోన్ జెనా 2 బ్రి	

				స్నాల్ 3ఎగ్గిప్లాంట్	
వట్టివేరు	ఉశీరం అపదం	ఖస్ ఖస్	విళామిచ్చైవేర్	1 యాన్డ్రోపొగన్ మ్యూరికేటస్ 2 ఖస్ ఖస్ గ్రాస్	కొద్దిమోతాదులలో దీని కషాయము కలరాలోని వాంతులు కట్టును.
వరిగోగు	మహాపీలుః	మిస్వాక్ జాల్	ఉఘైపుబ్బై, కార్కొల్, గోనిమరం (కన్నడం)	సాల్వడోరా పెర్సికా	పరి॥ నా:- గోలుగుచెట్టు. దీనిపండు పైత్యముచేయును. శూలవ్యాధి, క్రిమిరోగము, గుల్మరోగము హరించును.
వస	వచా	బచ్	వసంబు; వయంపు (మళయాళం)	1 ఎకోరస్ కాలమస్ 2 స్వీట్ ఫ్లాగ్	పిల్లలదగ్గులకు రక్తభేదులకు అతిసారములకు నిది వాడతగినది.
వాకచెట్టు	కరమర్దక	కరౌందా	కళక్కమరం	కారిస్సా కరాండాస్	పరి॥ నా:-1 ఓంక చెట్టు 2 పెద్దకలివె చెట్టు రక్తపైత్యము హరించును.
వాకుడు	కంటకారీ; వ్యాఘ్రీ	భట్కటైయా; కంటాయా	కందనకట్టారి; కందనఘాతి	1 సొలేనమ్ జాక్వినీ 2 సొలేనమ్ గ్జాన్తో కార్పమ్	పరి॥ నా :- నేలములక. దగ్గు ఉబ్బసము క్షయ మొదలగువాట్టిలో చాల ఉపయోగము.
వాము	అజమోదా	అజ్వాయన్,అజ్మూద్ కర్ఫస్	అశ్మి వాహం	1 కైకోటిస్ అజ్వాన్ 2 ఓమమ్ సీడ్స్	జీర్ణరసోత్పత్తిని ఎక్కువచేసి పొత్తవాపవార్గముగాను, ఆకలి పుట్టించునదిగాను, క్రిమిని చంపునదిగాను ఉపయోగపడును.
వాయువిడంగములు	విడంగం	బాయవిడంగ్; బాబెరంగ్	వాయువెలంగం	ఎమ్బెలియా రిబ్స్.	క్రిమివాతమును తొలగించును - (Anthelmentic) వాయువి

					ధంగములలో 'ఏంబ్లిక్ యాసిడ్' అనే ముఖ్యమైన పదార్థముగలదు.
వావింటు	బర్బరా	తిల్‌వన్, హుర్ హుర్	వేళై	1 జినాన్‌డ్రోప్సిస్ పెంటాఫైలా 2 కారవెల్లా సీడ్స్	దీనిపసరువలన చెవిపోటు తగ్గును.
వావిలి	నిర్గుండీ; సింధువారః	సమ్మాళూ; సంభాలూ నిషింధా	1 చిందూవారము 2 వెల్లానోచి	1 వైటెక్స్ నెగుండో 2 ఛేస్ట్‌ట్రీ)	ఇది తెల్లవావిలి లేక పుల్లవావిలి. వాతవ్యాధులలో పనిచేయును.
విరిగిచెట్టు	1 బహువారకః 2 శ్లేష్మాతకః	లశోడా; పపిస్తాన్ సుసోరా; శాపిస్తాన్ (పార్సీ)	1 పెరుకునరువిళి 2 సీమైనరువిళి 3 విడిమరం	1 కార్డియా మిక్సా 2 సెబెస్టెన్ ఫ్రూట్	ప్రి॥ నా:- నక్కెరు లేక పీనుక్కెరు. శాంతి:- గంగరేగుపండు. ప్రతి:- సీమతుత్తురివిత్తులు. కఫము ఖండించును. పైత్యాధిక్యమును దాహమును అడచును. పొడిదగ్గు, ఉబ్బసము, రొమ్మునొప్పి, నలుగడుపునొప్పి శాంతించును.
విషబొద్ది	పాఠా	కలియారీ; నిముకా;	మల్లైదంగి; కట్టురుప్పి; ఆరుగామనుపూండు	సైడా ఎక్యూటా	ప్రి॥ నా:- అగరుశొంఠి- జ్వరము, అజీర్ణము హరించును- మూత్రం జారీచేయును. గ్రహణి శగరోగములు శాంతించును.
విషమంగలపుచెట్టు	సుఖదర్శనః	చిన్‌దార్	1 విషమూంఘిల్ 2 తుడైవచి	క్రినమ్ డిఫ్లెక్సమ్	ప్రి॥ నా:- లక్ష్మీనారాయణచెట్టు దీని ఆకులు, వేరు వాంతిచేయుటకు బాగా ఉపయోగించును. 'ఇపికాక్'

					అనే యింగ్లీషుమందుకు బదులుగా యిది వాడవచ్చును. దీని యాకులు కాల్చినప్పుడు వచ్చిన పొగ దోమలకు విషము.
విష్ణుక్రాంతము	1 అపరాజితా 2 విష్ణుక్రాంతా	1 అపరాజితా 2 శావాతోక్రీ	విష్ణుక్రాంతి (అరవం) విష్ణుకా (కర్నాటకము)	ఎవాల్వ్యులస్ ఆల్సినోయిడెస్	
ఉప్పిచెట్టు	కుండలి			మోనిషియా బార్లిరోయిడెస్	నల్లవుప్పి, తెల్లఉప్పి అను రెండు రకములు. వీటిని సంస్కృతములో 'హింసా'అని అనెదరు. నూతికా వాతములమీద పనిచేయును.
వెండి	రౌప్యం	చాందీ, నొఖరా	వెళ్ళి	సిల్వర్	
వెంపలి	1 బాణపుంఖీ 2 శరపుంఖా	సర్ఫోంకా	కొల్లుకాయవెళ్లై	1 గాలెగా పర్ప్యూరియా 2 టెఫ్రోసియా పర్ప్యూరియా	దీనిలో నూగువె. పటికూడ గలదు. దీని విత్తులు ఎలుకలకు విషము.
వెణుతురు	కరీరః; కరీకర	బర్వేల్, కరీర్;	వడతారి, వడువారదమర (కర్నాటకము)	మిమోజా సినెరియా	
వెదురు	వంశః	బాంస్	మూంగిల్	బాంబూ	
వెదురుబియ్యము	వేణుయవ	బాంస్కేచావల్	విదారకి (కర్నాటకము)	సీడ్స్ ఆఫ్ బాంబూ ట్రీ	

వెలగ	కపిత్థః	కైథా	ఏలాంపజ్షం వెలక పిత్తం	1 ఫెరోన్నియా ఎలిఫేంటమ్ 2 వుడ్ యాపిల్	పచ్చివెలగ కాయలలో టానిక్ యాసిడ్ (Tonic Acid) అందుచేతనే గ్రహణిరోగములలో పనిచేయును.
వెలమసంధి	కాకజంఘా;	మాసీ;	కాకజంఘా;	లెకా హిరేటా	
వెలిగారం	టంకణం	సుహాగా; టంకణ క్షార్	వెంగారం	బైబోరేట్ ఆఫ్ సోడియం	నిప్పుమీద నీరుతీరువరకు పొంగించిన శుద్ధియగును.
వెల్లుల్లి	లశునం	లహసన్; లసున్	కెళ్లుల్లి; కెళ్లె భూపెంటు	ఎల్లియమ్ శటైవమ్ 2 గార్లిక్	పర్యా॥ నా:- తెల్లగడ్డ. ఉబ్బసమును కుదుర్చును.
వేగిసచెట్టు	1 పీతసాలకః, 2 ఆసన	విజయసాల్; బిజ; బిజసార్;	వెకాగైమరం; హానెమరం (కన్నడం)	1 టైరోకార్పస్ మార్సుపియం 2 ఇండియన్ కైనో	పర్యా॥ నా:- పీతచందనం. దీని జిగురుకల్ల విరేచనములు కట్టును.
వేపచెట్టు	నింబః	నీమ్	వేప్పమరం	మార్గోజా ట్రీ	అమూల్యమైన వనమూలిక. అన్ని చర్మవ్యాధులలోను, కుష్టువ్యాధులలోను ఉపయోగించును.
వేరుశెనగ	భూచణకః	1 మూంగ్ఫలీ; 2 జంగ్లీచనా; 3 విలాయితీమూంగ్ఫ్లీ	1 నిలక్కడలై 2 వేర్కడలై	1 గ్రౌండ్ నట్ 2 అరాకిస్ హైపోజియా	ఇది మంచిబలము చేయును. దీనినూనె బాదంనూనెకును, జయతూనెకును (Olive oil)కు బదులుగా వాడవచ్చును. పర్యా॥ నా:- నేలశెనగ.
వృద్ధదారు	1అండకోటరపుష్పి 2 అగ్గలాండీ;	విధారా; సమన్దర్ కాపాట్	పా త్తికీర్తై, సముద్ర పచ్చై;	1 ఆర్జిరియా స్పెసియోజా 2 ఎలిఫెంటు క్రీపర్	పర్యా॥ నా:- సముద్రపాల. 2 కోకిల. దీనివేరు బలకారి: ఆమవాతమును, స్నాయురోగమును పోగొట్టును. అ

					కులు రణమును మాన్పును. చర్మరో గములను బోగొట్టును.
శంఖము	శంఖం	శంఖ్	శంగు	కాన్చ షెల్	ముక్కలుగాకొట్టి నిమ్మపండ్లరసములో నానవేసిన శుద్ధిఅగును.
శంఖ పాషాణము *	శంఖవిషం	సంబల్ ఖార్; శంఖ సంబల్	వెళ్లెపాషాణం	వైట్ ఆర్సెనిక్	పఠి॥ నా:-ఉల్లిపాషాణం ఇది డోలా యంత్రమున నున్న పునీటితో ఒక దినము వండిన శుద్ధియగును.
శంఖపుష్పి	శంఖపుష్పి	శంఖాహులీ; దాక్షుని; శంఖాని (బెంగాలీ)		కాక్ స్క్రూ డిక స్సేటా	నరములకు బలముచేయును ఉన్మాద ములలోను పిచ్చలలోను దీనిని ఉప యోగింతురు.
శతావరి	శతావరీ	సతావర్; సతావి; వ. కాకుల్ మిశ్రి	1శణ్ణీల్ విట్టాం శశంగు 2 నిలప్పణకి శంగు	యాస్పారగస్ రాసిమోసస్	పఠి॥ నా:-పిల్లితేగలు. కాంతి:-తేనె. పఠి:-బహుమనేను ఫేద్.
శనగ	చణకః	చనా; నొఖూద్	కడలై	1 బెంగాల్ గ్రామ్ 2 సైసర్ అరీటినమ్	
శిలాజితు	1 అశ్మజతు 2 శిలాజతు	శిలాజిల్		బిట్యుమెన్	కర్పూరశిలాజితు; గోమూత్రశిలాజిత్, రెండురకములు. కర్పూరశిలాజిత్ తెల్లగా బిళ్ళలవలెనుండును. గోమూత్రశిలాజితును మొమ్మాయి అనెదరు. ఇది తారువలె నల్లగానుండును. కర్పూరశిలాజితును తామరతూండ్ల

					రసముతో ఒకజాము మర్ధించిన శుద్ధి యగును.
శిలారసము	శిలారసః	శిలారస్	సెరియారిషిప్పల్	1 లిక్విడాంబర్ ఓరియంటాలిస్ 2 లిక్విడ్ స్టోరాక్స్	టించర్ బెంజాయిక్ కో అనే ఇంగ్లీషు మందులో కలియును.
శీతాఫలము	1 అగ్రిమాఖ్యం 2 గండగాత్రం	శరీఫా	సీతాపణ్ణం	1 ఎనోనా స్క్వామోజా 2 కస్టర్డ్ యాపిల్	
శొంఠి	శుంఠీ	సోంఠ్ జంజబీల్	శుక్కు	డ్రై) జింజర్	దీనిలో నూటికి 5 మొదలు 1-5 వరకు "జింజరల్" వుండును. నూటికి 1-8 వాల్ ఆయిలు ఉండును. శొంఠి యొక్క అర్కము మలబద్ధమును, ఆమవాతము, శూలరోగము పోగొట్టును.
వటకొప్పివిత్తులు	శతపుష్పః	సోయ; సువా	వటకుప్పివిదై	డిల్ సీడ్స్	దీనికషాయము పిల్లలకువచ్చే కడుపునొప్పి, అజీర్తి మొదలగునవి కుదురును. ప్రి॥ నా:- శతకుప్పిగింజలు లేక సోయికూర; పెద్దసదాప.
మల్లంగిగడ్డలు	లిప్త్ (అరబ్బీ)	మల్గమ్ (పార్శీ;హిందుస్తానీ)	సీమైముళ్ళంగి	టర్నిప్	ప్రి॥ నా:- సీమముల్లంగి. ప్రితి:- పసుపు ముల్లంగి. సంభోగశక్తి కలిగించును. ఆకలి పుట్టించును.
షాజీరా (యూ	కమూనీకిర్మానీ (అ	కిర్మానీజీరా (పార్శీ)	1 పిశప్పుశీరగం 2 శీ	ఎ సార్ట్ ఆఫ్ క్య	శాంతి;- బొందజీరుర. ఇది సోపుకన్న

వానీ)	రబ్బీ)		మైశీరగం	మ్షికా సీడ్	మిక్కిలి సన్నముగానుండి నలుపు రంగుగా నుండును. మూత్రమును జారీచేయును అజీర్తి కడుపుబ్బరము నివారించును.
సీకాయ	1 సప్తలా; 2 అరణ్యరీఠా	కోంచి	1 సీవక్కాయ్ ఏషీకాయ్	అకేసియా కోన్సిన్నా	ప॥ నా:- సీకాయ.
సంపెంగ	చంపకః	చంపా	చంపంగిపూ	1 మిచెలియా చెంపకా 2 గోల్డంష్టవర్	
సదాప	శాతేయః;శతపుష్ప	సదాబ్	అర్వదా	1 రూటా(గావియోలెన్స 2 గార్డెన్ రూ	బుతుబద్ధమును పోగొట్టును. అపస్మారమును నివారించును.
సన్నరాష్ట్రము	రాస్నా	కులింజన్	సిత్తరత్తై	గాలంగాల్ లెస్సర్	ప॥ నా:- కలింగరాష్ట్రము. దుంపరాష్ట్రమునకు ఉండే గుణములేవీనికి కూడగలవు దగ్గు, కఫము, అగ్నిమాంద్యము హరించును.
సబ్బు	సర్వక్షారః	సాబూన్	సోపు	సోప్	
సబ్జా (గింజలు).	విశ్వతులసీ	సబ్జా	తిరునీత్తుపత్రి	సీడ్స్ ఆఫ్ స్వీట్ బేసిల్	ప॥ నా:- రుద్రజడవిత్తులు. శాంతి;- పన్నీరు.
సమాఖ్	సమాఖ్ (అరబ్బీ) గర్రేసమాఖ్ (పార్శీ)	తత్ రీఖ్ తమాతీర్		1 రస్ కోరియారియా; 2 [illegible] సీడ్స్ ఆఫ్ సుమాక్	వాంతి, అరోచకము,పిత్తభేది వీటిని ఖండించును. నెత్తురు కాయుట నిలుపును. మూత్రమును కట్టును. శాంతి:-రూ

					మిమ స్తకి; రోమిసోవు.
సర్పాక్షిచెట్టు	1 భుజంగాక్షీ 2 నాకులీ	సర్‌పాతి; సహాచారీ	కిరిపురకాదన్; (అవిలపరి) మళయాళం)	1 ఒఫియోరైజా ముకగోస్ 2 ముకగూస్ ప్లాంట్	పిచ్చికుక్కలవిషమును హరించును.
సరస్వతిఆకు	మండూకపర్ణీ	వల్లారి; సోచెలీ	వల్లారై; కుటకc; కోడొగం (మలయాళం)	1 హైడ్రోకోటైల్ యేసియాటికా 2 ఇండియన్ పెన్నీవార్ట్	నరములకు బలముచేయును. రక్తశుద్ధిచేయును మెదడు సంబంధమగువ్యాధులకు చాల అమూల్యమైనది.
సరళదేవదారు	సరలః	మూపసరల్; సనోబర్; సరల్; చిర్; చిల్	సరల్ దేవదారు	పైనస్ లాంగిఫోలియా	
సహదేవిచెట్టు	మృగాదవీ;	ఈచెట్టునకు బదులు యునానీలో 'బాబూనా' అను దాని నుపయోగించవచ్చును.	నెయ్‌చెట్టి,సహదేవి (కన్నడం)	1 వెర్నోనియా సినెరా 2 యాష్ కలర్డ్ ఫ్లీబేన్	దీనికషాయము జ్వరములలో చెమటపట్టించుటకు యిచ్చెదరు. దీనిపువ్వులు కండ్లకుకట్టిన కండ్లఎరుపులు తగ్గును.
స్పృక్క	మరువాల్కలా	అస్పర్గ్; లంకాయికా	స్పృక్క (మరాటీ) హిక్క (కర్నాటకం)	ట్రిగోనెల్లా కార్నిక్యులేటా	దీనిని పిక్కచెట్టు అనెదరు.
సాంబ్రాణి	సాకలా; అంతికా;	ఊద్	కాంబిరాణి	బెన్జాయిన్	
సాంబ్రాణిచెట్టు	బ్రాహ్మీ; చర్మకష	బరంభి; బ్రిహ్మీ; స్వేతచమణి	నీర్ పెరమి, నీర్ బ్రిహ్మి (మలయా	హెర్పెస్టిస్ మోన్నీరా	నరములకు బలముచేయును. ఉన్మాదములలోను మూర్ఛలలోను నిది ఉప

			శం, కన్నడం)		యోగపడును. మూత్రము జారీ చేయును. దగ్గు తగ్గించును.
సాలామిసిరి	అమృతోత్థా	సాలమ్ మిశ్రీ; సఅలబ్ మిస్రీ	సాలామిసిరి	సాలెప్ ఆర్కిడ్	శాంతి:- చక్కెర. ప్రతి:- పసుపుముల్లంగిగింజలు. వీర్యవృద్ధిచేసి, సంభోగశక్తిని కలిగించును.
సింగాడీకాయలు	శృంగాటకః	సింఘాడో	పారిమ్మప్పైకల్ (అరవం) సింఘాడా (మరాటీ)	ట్రాపా బైస్పైనోసా	ప్రతి॥ నా:- పరికెగడ్డ.
సీమకావిరాయి	తీనేఅర్మనీ (అరబ్బీ)	ఘూగ్; గిలేయిర్మనీ	పుంగావి	ఆర్మీనియా స్టోక	శాంతి:- తేనె. ప్రతి:- రాజావర్తరాయి
సీమగోరింటవిత్తులు		ఇస్ఫనద్; హార్మల్	సీమైమరుదాణివిరై; సీమై అలుబణవిరై	1 హార్మల్; 2 సిరియక్ రూ	శాంతి:- ఫల్లిపండ్లు. ప్రతి:- సదాపవిత్తులు.
సీమజాజి		సాప్పతీ	సీమైగోవాపజ్జు	పియర్	శాంతి:- అల్లం. ప్రతి: బేదానాపండు.
సీమతెగడ	త్రిపుటా	నాపక్దర్, బిదోరీ	శీమైచ్చికదైవేర్	జాలప్	శాంతి:- బాదుము. ప్రతి:- నాటుతెగడ, 2 గింటెనగి జలు.
సీమవంకాయ	కూటవార్తాకః	విలాయితీ బైంగన్	సీమైతక్కాలికాయ్	1 టొమేటో 2 లవ్ యాపిల్	ప్రతి॥ నా:- కర్పూరపువంకాయి. ఇది కార్జము. (Liver) మీద బాగాపని చేయును.
సీసము	సీసం	సీసక్; సీసా	ఈయ్యం	సల్ఫేట్ ఆఫ్ లెడ్	
సున్నము	చూర్ణం	చూనా	చున్నాంబ్	క్విక్ లైమ్	నులిపురుగులకు (Thread worms) మూడునాలుగు జొన్నల సున్నపు నీరు ఆసనమందు చిమ్మనగొట్టముతో రెండుమూడుసారులు చిమ్మితే

					అవి వశించిపోవును.
సునాముఖి	స్వర్ణముఖీ	1 సనా 2 భూయి ఖఖాసా 3 శ రోడ్	సూరత్ ఆవారై	1 కేసియా లాక్సియోలేటా 2 ఇండియన్ సెన్నా	పౌ॥ నా:- సీమనేలతంగేడు. బలమగు విరేచనకారి.
సురంజాన్ మిశ్రి	అబద్ బగ్బరీ (అరబ్బీ)	బర్ జర్		కోల్ చికం	శాంతి:- 1 బాదంబంక: కుంకుమపూవు. ప్రతి:- సీమతెగడవేరు ; శొంఠి.
సూదంటురాయి	ఆకర్షకః	చుంబక్; మెహ్నా తీస్	కాందం	మాగ్నెటిక్ ఐరన్	పౌ॥ నా:- అంటుజాయి నిమ్మపడ్ల రసము, కడుగు, పులిచల్ల; వీట్లలో మూడురోజులు సానవేసి ఎండించిన శుద్ధియగును. తరువాత పుటములువేసి భస్మములు చేయుదురు.
సూరేకారాము	అర్క్యక్షారః	షోరా; శోరా, సూర్యఖార్	పెడియుప్పు పెట్లుప్పు (కన్నడం)	పొటాసియం నైట్రేట్	మూత్రము జారీచేయును. పౌ॥ నా॥- పెట్లుప్పు.
సేవ్యము	చవికా	చవి; ఛాబ్	కంకలా(బొంబాయి ప్రాంతం)	పైపర్ చాబా	పౌ॥ నా;- చెవ్యము. ఇది నల్లమిరియాల చెట్టుతీగ. మూలశంఖలకు పనిచేయును.
సైంధలవణము	సైంధలవణం	సోంధానోక్ పహాడీనమల్	ఇందుప్పు; కల్లుప్పు	రాక్ సాల్ట్	పౌ॥ నా:- ఎర్రఉప్పు మేకమూత్రముతోనుడికించి కవిలో గంటునూరి ఎండించిన యెడశుద్ధియగును. త్రిదోషములను పోగొట్టును.
సొరపియ్య	సముద్రఫేన			పార్కున డంగ్	నేత్రములలోని పువ్వులు, దుర్మాంసములు కుదురును.

సోపు	మిశ్రేయా;	సౌప్; బాదియాకా; రాజియాకా; సౌరిఫ్	సోంబు	1 పింపినెల్లా యెనిసమ్ 2 అనిసి	అజీర్ణహారము.
సోమంతిచెట్టు	జయంతీ	జయంతీ;	కరింశెంబి, జీనంగి మర(కర్నాటకం)	సెస్‌బేనియా యీజిప్టికా;	విరేచనములును, రక్తకుసుమను కట్టును. దీనివేరునూరి ముద్దచేసి పట్టించిన తేలుకాటువలన కలిగినబాధతగ్గును. 'జయంతీ' అనగా తక్కిలిచెట్టని కూడ చాల నిఘంటులలో గలదు. ప్ర॥ నా:—సడాయి చెట్టు.
సోమలత	1 అగ్నిష్టోమః 2 సోమలతా	సోమలతా	పులుపుకొడి	1 యాస్క్లెపియాస్ యాసిడా 2 మూన్ ప్లాంట్	ప॥ నా:- పుల్లతీగె. దీనిలో 24 రకములున్నవి.
హంసపాది	హంసపాదీ	కాక్‌పద్; త్రిపుంగ్ఖి; హంసపాదీ	షెరుప్పాడ్డై	వైటిస్ పెడేటా	
హారతికర్పూరం	కర్పూరం	కాఫూర్	కరుప్పూరం	కాంఫర్	దీనికి పురుగులను చంపే గుణముకలదు. కలరామందులలోనిది కలియును. దీనిని నల్లమందుతో కలిపియిచ్చిన వీర్యస్తంభనచేయును.
హేమాక్షికం	అక్షుయం	1 సోనామాఖీ; 2 మాక్ ఖశీసా	పొన్నిమిళ్లై		మాక్షికమును నిప్పులోకాచి, త్రిఫల కషాయముతో తడిపిన శుద్ధియగును.
క్షీరకాకోలీ	1 క్షీరకాకోలీ 2 అష్టమీ	ఖీర్ కకోలీ		(అష్టవర్గులోనిది)	ప॥ నా:-పిన్నపాల. ప్రతి:- పిల్లిగడ్డలు.

తెలుగు	సంస్కృతము	హిందూస్తానీ	అరవం	కన్నడం	ఇంగ్లీషు
ఆకు	పత్రం	పత్తా	ఎల్లై	ఎల	లీఫ్
కాయ	శలాటుః	కచ్చాఫల్	కాయ్	కాయి	అన్ రైప్డ్ ఫ్రూట్
కొమ్మ	శాఖా;	డాలా,	కిళ్లై	కొంబె	బ్రాంచ్
చిగురు	పల్లవం	చిగుర్	తుళిర్	చిగురు	స్ప్రౌట్
చెట్టుబెరడు	వల్కలం;	ఛాల్	మరవక్కై,	చక్క	బార్క్
జిగురు	స్రావః	గోంద్	పిశుక్		గమ్.
దుంప	కందః	కంద్; జడ్	కిళంగు	గడ్డె	ఎడిబుల్ రూట్
పండు	ఫలం;	ఫల్	పళం	హణ్ణు;	ఫ్రూట్.
పాలు	క్షీరం;	దూద్	పాల్	హాలు	మిల్క్
పువ్వు	పుష్పం;	ఫూల్	పూ	హువ్వు	ఫ్లవర్.
ముల్లు	కంటకం	కాంటా,	ముళ్	ముళ్ళు	థారన్.
విత్తు	బీజః;	బీంజ్	విదై	బీజ	సీడ్.
వేరు	మూలం	జఢ్	వేర్	బేరు	రూట్.

రోగవివరము.

అజీర్ణము	అజీర్ణం	బద్ హాజ్ మీ	అజీరణం	అజీర్ణ	డిస్పెప్సియా.
అతిమూత్రము	బహుమూత్రితా;	మీఠేకీబీమారీ	నీర్క్కళ్జివు	అతిమూత్ర;	డయబెటిస్.
అతిసారము	అతిసారః	బద్ హాజ్ మీ కేపాయిఖానే	అతిసారం	అతిసార	డయేరియా

ఉబ్బసము	శ్వాసకాసః	దమ్మా	శ్వాసకాశం	ఉబ్బస	ఆస్తుమా
కండ్లకలక	అభిష్యందః	అఖుంకాదర్ద్	కణ్ణోవు	కణ్ణునోవు	సోర్ ఐ.
కడుపునొప్పి;	ఉదరశూలః	పేట్ కాదర్ద్	వైట్రునోవు;	హొట్టెనోవు	స్టొమక్ యేక్
కలరా (వాంతిబేది)	విషూచీ;	వబా	వాంతిబేది	వాంతిబేది	కలరా;
కళ్ళె	శ్లేష్మకః	బల్గం	కోష్ణయ్	కఫ	ఫ్లెమ్-
కామిల	కామలః	ఇర్ఖాక	కామాలై;	కామాలె	జాండిస్.
కురుపు	వ్రణం	దుంబల్	రత్తక్కట్టి	హుణ్ణు	బాయిల్
కుష్ఠురోగము	కుష్ఠరోగః	జుజామ్	కుష్టరోగం	కుష్ఠరోగ-	లెప్రొసీ;
గజ్జి:	పామా	ఫోడే; ఖారిష్	శిరంగు	ఖజ్జి-	ఇచ్-
చుండు;		బఫా	శుండు,	చుండు	డాండ్రిఫ్.
చెవిపోటు	కర్ణశూలః	కాన్ కాదర్ద్;	కాదుకుత్తు	కివిపోటు	ఇయర్ యేక్;
జ్వరము	జ్వరః	తప్, బుఖార్;	జ్వరం	జ్వర	ఫీవర్.
తలనొప్పి	శిరోవేదనా;	సర్కాదర్ద్,	తలైవలి	తలెనోవు	హెడ్ యేక్
తామర	దద్రుః,	దాంత్	కడి; పతు	గద్దు	రింగ్ వరమ్-
దగ్గు	కాసః	ఖాంసీ	ఇరుమల్	కెమ్ము	కాఫ్.
నంజు	శోఫః	ఇస్తిస్కా;	పిత్తపాండు	నంజు	డ్రాప్సీ-
నులిపురుగులు	క్రిమిః	కీడే	నాక్కుప్పూచ్చి;	జంతు	వరమ్స్.
పడిశము	శిరోవాతః	సర్ది	జలదోషం	నెగడి;	కోల్డ్
పన్నుతీపు	దంతశూలః	దాతూకాదర్ద్;	పల్వలి;	హల్లునోవు;	టూత్ యేక్-
పక్షవాతము	పార్శ్వవాతః	లఖ్వా,	పక్షవాదం	పార్శ్వవాయు	పెరాలిసిస్-
బుడ్డ	అండవృద్ధి	పిదఘ్;	ఓదం	బుడ్డె	హైడ్రోసీల్.
బోదకాలు	శ్లీపదం	ఫీల్పా	యానైక్కాల్;	ఆనెకాలు	ఎలిఫెంటియాసిస్-

వేమన పంచాయతీ తెలప్రోలు

మసూచికము	మసూరికా;	సీత్లా	పెరియమ్మయ్;	శిడుబు	స్మాల్ పాక్స్-
మూర్ఛ	మూర్ఛా	కద్వేకీజ్ మాకె	మూర్ఛయ్	మూర్ఛె	ఎపిలెప్సీ-
మూలవ్యాధి	అర్శః	మూఃం	మూలవ్యాధి	మూలవ్యాధి	పైల్స్-
రక్తవిరేచనము;	గ్రిహాణీ	పేచిష్	రత్తక్క-డుప్పు	రక్తబేది-	డిసెంట్రీ
వాంతులు	వమనం;	ఖయ్	వాంది	వాంతి;	వామిటింగ్.
వాపు	శోఫః	సూజ్	వీక్కం	బావు.	స్వెల్లింగ్-
క్షయరోగము	రాజయక్ష్మ	ధిక్-	క్షయారోగం	క్షయరోగం	కన్సంప్షన్.

తెలుగు లేని హిందుస్తాని మూలికలు.

అంజరూద్-	గిలేసగ్షా-	దరూరంజే అఖరబీ;	బలసాఙ	మమిరీ,	క్షీర్ కిష్-
అలకుల్ బతం	జరిషిక్-	దరూనంజ్	బస్ఫాయిజ్-	మామిరాఙ	షోక్ రాఙ
అపాలియూఙ	జప్తబలోద్-	దహానజ్	బాదరంజబోయా	మామిరానేచీనీ;	సంగేమొమబ్-
కాకేనజ్-	జగ్దాలూ	ఇర్ ఖమార్-	బాదరూజ్-	వుష్నా;	సంగేజరాహాత్-
ఖంతరీయూఙ	జుఫాయేఅబిస్-	నానేఖుబాజీ;	బాబూనా	వుసారేగాపిస్	సర్దానేకేమిట్రీ-
ఖుర్దుమూనా;	జూఫా	పనిప్యూక్-	బారంగ్	వూదేసలేబ్-	సాలాబ్ లసనీ,
ఖూఫ్ కలా	తరంజ్ బీఙ-	పిందక్;	బాలంగూ-	వూదేబల్ సాఙ	నిసాలూ సెమిమా
గారికియూఙ-	దరూనంజ్	ఫల్దుఫియాఙ-	బీజబంద్-	మపాలూ;	హాబ్బుల్ బాఙ
గాఫిస్	దంబూలెక్హైన్-	బనప్షా	మదఙమస్త్;	షాహేంబలోత్-	హాబ్బుజలం-

ఓషధీపరిశీలన.

1 అన్నిమందులయందును, క్రొత్తగాను, పరిశుభ్రముగానుండు వస్తువులనే ఉపయోగించుట మంచిది.

2 ప్రసారిణి, గుడూచి, నేలగుమ్మడు, ములుగోరింట, సదాప మొదలగు మూలికలు పచ్చిగానే సంపాదించి వాడవలయును.

3 కస్తూరి, అంబరు, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, శిలాజిత్, సాలామిశ్రి మొదలగు ద్రవ్యములు అసలువస్తువులకు సరియైన పోలికతో యిమిటేషన్‌గా తయారుచేయుచున్నారు. అట్టిని ఔషధములలో ప్రయోగించిన సుగుణము లేకపోవుటయే గాక దుర్గుణములుకూడ కలుగవచ్చునుగాన, ప్రతి సరుకు స్వచ్ఛమైనది అగునా కాదా అనియు, అసలుజాతిలోనిదో లేక యిమిటేషన్ వస్తువో బాగుగ పరిశీలించవలెను.

4 కొందరు వర్తకులు ఒకమూలికను పోలిన యింకొకమూలికను అసలు మూలికయని విక్రయించుచుందురు. ఆవిషయములో కూడ అనుభవజ్ఞులచే పరిశీలింపజేయించి కొనవలయును.

5 కొన్నిమూలికలు, ఆరుమాసములు దాటినతరువాత పసచెడును.

సాంకేతనము.

1 ప్ర॥ నా:—ప్రతినామము లేక రెండవపేరు.

2 శాం॥ తి:—వికారశాంతి లేక విరుగుడు.

3 ప్రతి:—అలభ్యప్రతినిధి వస్తువు అనగా ఒకమూలిక దొరకనిచో దానికి బదులుగా నుపయోగించవలసిన మూలికయని అర్థము.

4 * :—ఈగుర్తు విషమును సూచించును. ఈగుర్తున్న వస్తువును జాగ్రత్తగా వాడవలెను.

5 అచ్చటచ్చట, పార్సీ, అరబ్బీ; బెంగాలీ, కన్నడము, మలయాళపదములు కూడ చేర్చబడినవి.

6 కొన్నివస్తువులకు ధర్మములుకూడ వ్రాయబడినవి.

7 కొన్నిమూలికలకు సిద్ధగుణములుకూడ క్లుప్తముగా వ్రాయబడినవి.

8 ఈగ్రంథమందుండెడిమూలికలలో ప్రతిదానికి, చిగురు, కాయ, పండు, వేరు, పట్ట మొదలగు అనుబంధములుకూడ 5 భాషలలోను కావలసియుండునని తలచి ప్రత్యేకపుటమీద వాటిని వివిధభాషలలో వ్రాసియుంటిని. ఉదాహరణము:—మారేడు; దీనిపండు కావలసినప్పుడు హిందీలో బేల్ కాఫల్ అనియు, అరవములో బిల్వపఴం అనియు, ఇంగ్లీషులో బేల్ ఫ్రూట్ అనియు, వాడవలెను. చిగురుకావలసినా, పాలుగాని, పట్టగాని ఏదికావలసివచ్చిన, నిట్లే ప్రయోగించుచుండవలెను.

9 కొలదిరోగములపేర్లుకూడ ఆరుభాషలలోను వ్రాయబడెను.

10 తెలుగుతెలియని యునానీ మూలికలపేర్లు విడిగా వ్రాసితిని.

సిద్ధౌషధములు

1. హిస్టరైన్:—హిస్టీరియా అనగా గర్భాశయోన్మాదము, మూర్ఛ, నరముల బలహీనత మొదలగు వ్యాధులకు అమూల్యమైనది. ఒకనెలకు సరిపడు మందు డబ్బీ 1 కి రు 5-0-0.

2 ధాతుబంద్:—శుక్లనష్టము, స్వప్నస్ఖలనము నివారణ చేయును. వీర్యము గట్టిపరచును. రతిదారుఢ్యము కలుగజేయును. వీర్యస్తంభన చేయును. ఒకనెలకు మందు రు 4-0-0.

3. డేస్మారైన్:—ఇది కఠినమైన బుతుశూలలను పోగొట్టును. పరిశోధనలు చేసి కనిపెట్టబడినది 15 రోజులకు సరిపడు మాత్రలు డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0.

4 ప్రదరాంతక్:—మూడుజాతులు కుసుమలకు దివ్యౌషధరాజము. అన్ని ప్రమేహములలో కూడ పేరుపొందినది. వెల డబ్బీ 1 కి రు 5-0-0.

5. గర్భస్రావనివారిణి:—గర్భస్రావము నిలిపి సత్సంతానము కలుగజేయును. వంధ్యాదోషము పోగొట్టి గర్భధారణ కలుగజేయును. వెల 1 తులముమందు రు 5-0-0.

6 పార్శ్వపుశూలనొప్పిమాత్రలు:—పార్శ్వపుశూలనొప్పి దీనిని 7 దినములు సేవించుటవలన మరల తిరిగి ఎన్నటికిని రాదు. నిస్సంశయముగా కుదురును 15 మాత్రలు గల డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0.

7. డైజెస్టు:—పైత్యము, అజీర్తి, మలబద్ధము, దీనిని సేవించుటవలన పోవును. బాలురు వృద్ధులు నిర్భయముగా సేవించవచ్చును. తత్వమునుమార్చి మలబద్ధమును తొలగించుటలో నిది ఘనత కెక్కినది. వెల డబ్బీ 1 కి రు 2-0-0.

8 కామవర్ధనీ:—నపుంసకత్వము, శుక్లనష్టము, నరముల బలహీనత, నిస్సత్తువ హరించును. రక్తశుద్ధిచేయును. శరీరమాంసమును వృద్ధిచేయును. బలమైనఆహారము. వెల డబ్బీ 1 కి రు 4-0-0.

యోగ్యతాపత్రికలకు వ్రాయుడు. వీటన్నిటికి పోస్టు రిజస్ట్రేషన్ ప్యాకింగు వగైరా ఖర్చులు వేరు.

డాక్టర్. కె. బి. శర్మ,
పాలమూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA131B156
పుస్తకం పేరు	ఓషధీగుణపంచభాషి
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	115
పెద్ద సైజు పేజీలు	no
ఖాళీ పేజీలు	2,4
లేని పేజీలు	no
తయారు చేసినది	Rehana
పేజీలు విడదీసినది	Vikrama
స్కాన్ చేసినది	Rohith
పరీక్ష చేసినది	pragathi
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	Good